

Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju: Mednarodno sodelovanje kot podpora vzgoji in izobraževanju

ZBORNİK POVZETKOV

3. nacionalna znanstvena konferenca

Ljubljana, 25. september 2018

Pedagoški inštitut,
Slovensko društvo raziskovalcev na področju edukacije (SLODRE)
in Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe
izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)

Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju:
Mednarodno sodelovanje kot podpora vzgoji in izobraževanju
Zbornik povzetkov 3. nacionalne znanstvene konference

Uredila: dr. Igor Ž. Žagar, mag. Ana Mlekuž
Oblikovanje in prelom: mag. Ana Mlekuž
Izdajatelj/založnik: Pedagoški inštitut

Zanj: dr. Igor Žnidaršič Žagar
Tisk: Grafika 3000 d.o.o
Naklada: 150 izvodov

© 2018 Pedagoški inštitut, Ljubljana
ISBN 978-961-270-287-8

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.01(082)

RAZISKOVANJE v vzgoji in izobraževanju danes : mednarodno sodelovanje kot podpora vzgoji in izobraževanju : zbornik povzetkov : 3. nacionalna znanstvena konferenca, Ljubljana, 25. september 2018 / [uredila Igor Ž. Žagar, Ana Mlekuž]. - Ljubljana : Pedagoški inštitut, 2018

ISBN 978-961-270-287-8

1. Žagar, Igor Ž., 1960-
296467456

KAZALO VSEBINE CONTENTS

PROGRAM KONFERENCE CONFERENCE PROGRAMME	7
Program konference po sekcijah <i>Conference programme by thematic sections</i>	8
Program konference po predavalnicah <i>Conference programme by conference rooms</i>	16
PLENARNI PREDAVANJI PLENNARY SESSIONS	26
PREDSTAVITVE REFERATOV PRESENTATIONS	28
Prispevki v angleščini <i>Presentations in English</i>	28
Šola in družba <i>Education and society</i>	37
Izobraževalne politike <i>Education policy</i>	51
Evalvacija in zagotavljanje kakovosti <i>Evaluation and quality assurance</i>	57
Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Profesional development of teachers</i>	64
Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in schools</i>	79
Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches in teaching and learning</i>	89
PROSTOR ZA ZAPISKE NOTES	103

Programski odbor/Programme committee:

dr. Igor Ž. Žagar, Pedagoški inštitut, v. d. predsednika programskega odbora

- **dr. Gašper Cankar**, Državni izpitni center
- **dr. Mara Cotič**, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem
- **dr. Alenka Flander**, CMEPIUS
- **dr. Alenka Gril**, Pedagoški inštitut
- **dr. Milena Ivanuš Grmek**, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru
- **dr. Mojca Juriševič**, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani
- **dr. Jerneja Jager**, Pedagoški inštitut
- **dr. Ana Kozina**, Pedagoški inštitut; SLODRE
- **dr. Marina Lukšič-Hacin**, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU
- **dr. Damijan Štefanc**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
- **dr. Valerija Vendramin**, Pedagoški inštitut

Organizacijski odbor/Organisational committee:

- **dr. Alenka Gril**, Pedagoški inštitut
- **dr. Ana Kozina**, Pedagoški inštitut; SLODRE
- **mag. Ana Mlekuž**, Pedagoški inštitut
- **dr. Jerneja Jager**, Pedagoški inštitut
- **dr. Igor Ž. Žagar**, Pedagoški inštitut

Spoštovane udeleženke, spoštovani udeleženci!

Vstop Slovenije v EU ter v mednarodne integracije nasploh je, poleg pomena znanja za blaginjo družbe, v središče pozornosti izobraževalnih politik umestil tudi mednarodno sodelovanje na vseh ravneh procesa vzgoje in izobraževanja [ter raziskovanja le-tega]. Vse večja vpetost raziskovanja t.i. 'šolskega polja' v mednarodni prostor tako potrjuje teoretično upravičenost kot tudi praktično nujnost sistematičnega in kontinuiranega raziskovanja ter izmenjave izkušenj, ki presegajo okvire posameznih šolskih sistemov.

Kot osrednji katalizator sprememb in posodobitev ter vir najpomembnejših inovacij, je raziskovanje v vzgoji in izobraževanju redni spremljevalec šolskih reform ter ostalih 'sistemskih' sprememb. Tudi zato so naporu snovalcev politik, strokovnjakov in pedagoških delavcev, kakor tudi širše strokovne javnosti usmerjeni v krepitev mednarodnega sodelovanja, kar potrjujejo številni programi in projekti ter iniciative na vsebinskem področju vzgoje in izobraževanja, npr. izvajanje velikih mednarodnih raziskav znanja. Mednarodno sodelovanje je namreč ena od poti k večji kakovosti dela, drugačnim, novim pristopom poučevanja in dela na izobraževalnih institucijah.

V ta namen Pedagoški inštitut, Slovensko društvo raziskovalcev na področju edukacije ter Center Republike Slovenije za mobilnosti in evropske programe izobraževanja in usposabljanja organizirajo 3. nacionalno znanstveno konferenco 'Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju', ki letos nosi podnaslov 'Mednarodno sodelovanje kot podpora vzgoji in izobraževanju'. Poleg diseminacije rezultatov raziskav ter izmenjave izkušenj ima letošnja nacionalna konferenca kot svoj osnovni cilj izpostaviti tudi vlogo in pomen mednarodnega sodelovanja kot podpore vzgoji in izobraževanju, pri čemer pa, seveda, ostaja odprta za vse druge pristope in usmeritve.

Dear guests and participants,

Over the last couple of decades, international integrations (including the enlargement of the EU) have had a decisive influence on the awareness of the importance of knowledge for societies' welfare. A key element in this process has been international cooperation at all levels of education and training [and their research]. The centrality of international cooperation in education and training thus confirms both the theoretical justification as well as the practical necessity of continuous research and exchange of experiences that go beyond individual education systems.

As a central catalyst for change and modernization as well as a source of the most important innovations, research in education and training is a regular companion of school reforms and other 'systemic' changes. The efforts of policymakers, experts and educators as well as the general public are therefore aimed at strengthening international cooperation. This is being confirmed by numerous projects, programmes and other initiatives in the field of education, e.g. conducting large-scale assessment studies. International cooperation is one of the paths towards a higher quality of work as well as a source of new approaches to teaching and learning.

Therefore, the Educational Research Institute, the Slovenian Educational Research Association (SLODRE) together with the Centre of the Republic of Slovenia for Mobility and European Educational and Training Programmes (CMEPIUS) organise the 3rd annual scientific conference 'Research in Education and Training' with the subtitle 'International Cooperation as Support to Education and Training'. The main goal of this year's conference is the dissemination of research results and the exchange of experiences, identification of key issues, challenges and obstacles in education as well as the promotion and development of research in general. Nevertheless, the conference remains open to all other approaches, orientations and topics.

PROGRAM KONFERENCE

CONFERENCE PROGRAMME

8.30 – 9.00	registracija/ <i>registration (Atrij)</i>
9.00 – 9.30	pozdravni nagovor/opening address (Atrij) dr. Igor Ž. Žagar, direktor Pedagoškega inštituta in v.d. vodje programskega odbora
9.30 – 10.15	plenarno predavanje/plenary session (Atrij) <i>prof. Tone Kvernbekk, PhD (Univerza v Oslu/University of Oslo): Evidence-based practice: wishful thinking? (predavanje bo potekalo v angleščini/lecture will be held in English)</i>
10.15 – 10.45	<i>odmor/coffee-break</i>
10.45 – 12.25	predstavitve referatov v 5 predavalnicah <i>presentations in 5 conference rooms</i>
12.25 – 13.25	<i>kosilo/lunch</i>
13.25 – 14.45	predstavitve referatov v 5 predavalnicah <i>presentations in 5 conference rooms</i>
14.50 – 15.35	plenarno predavanje/plenary session (Atrij) <i>dr. Renata Salecl (Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti/Institute of the Criminology at the Faculty of Law Ljubljana): Vzgoja za nevednost v času na znanju temelječe ekonomije (predavanje bo potekalo v slovenščini/lecture will be held in Slovene)</i>
15.35 – 15.55	podelitev priznanj/awards ceremony (Atrij)
15:55 – 16:15	<i>odmor/coffee-break</i>
16.15 – 18.15	predstavitve referatov v 5 predavalnicah <i>presentations in 5 conference rooms</i>
18.15 – 18.30	zaključek konference/conference closing ceremony (Atrij)

PROGRAM KONFERENCE PO SEKCIJAH CONFERENCE PROGRAMME BY SESSIONS

SEKCIJA: Šola in družba
SESSION: Education and society

Predavalnica/Conference room: Sejna soba 1

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
11:45-12:05	Anikó Fehérvári, <i>Eötvös Loránd University, Budapest</i>	Equity programs in Hungarian public education
12:05-12:25	Nikoletta Gulya, <i>Doctoral School of Educational Sciences, Eszterházy Károly University of Applied Sciences</i>	Disability concept in the Hungarian Core Curriculum

Predavalnica/Conference room: Atrij

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
10:45-11:05	Igor Pribac, <i>Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani</i>	Globalna vzgoja
11:05-11:25	Jerneja Jager, Mateja Režek, <i>Pedagoški inštitut</i>	Lokalni akcijski tim: podporni sistem za večjo vključenost ranljivih skupin
11:25-11:45	Jana Hafner, Mojca Zupan, <i>Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana</i>	Spodbujanje medkulturnosti z igro in mednarodno mobilnostjo
11:45-12:05	Monika Krančič, <i>OŠI Murska Sobota</i>	Živeti in delati s predsodki ali ne
12:05-12:25	Andrej Kirbiš, Marina Tavčar Krajnc, Marija Javornik Krečič, Darko Friš, Boris Vezjak, Danijela Lahe, Monika Lamot in Tina Cupar, <i>Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru</i>	Kulturna participacija in šolska uspešnost: analiza reprezentativnega vzorca slovenske mladine

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
13:25-13:45	Lea Janežič, <i>Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad</i>	Kemija pametnega telefona
13:45-14:05	Ana Mladenović, <i>Pedagoški inštitut</i>	Vloga medijev pri konstruiranju družbene realnosti: diskurzi o spolu v edukaciji
14:05-14:25	Valerija Vendramin, <i>Pedagoški inštitut</i>	»Tako je videti feministka«: medijske reprezentacije feminizma in feminizem v slovenskih osnovnošolskih učbenikih
14:25-14:45	Sara Horvat, <i>Srednja upravno administrativna šola Ljubljana</i>	Jezik družbenih medijev in njihov vpliv na komunikacijo mladih

Predavalnica/Conference room: Atrij

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
16:15-16:35	Samuel Farsure, Nataša Martinuč, <i>Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina</i>	Izzivi mednarodnega sodelovanja
16:35-16:55	Sabina Felc, <i>OŠ Antona Tomaža Linhartaradovoljica</i>	Mednarodno sodelovanje in dvig kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa
16:55-17:15	Neva Čebren, <i>Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem</i>	Mednarodno sodelovanje kot prispevek k univerzalnosti znanja in vedenja
17:15-17:35	Ivana Majcen, Katarina Pajer Povh, <i>OŠ Tončke Čeč, Trbovlje</i>	Internacionalizacija šole doma in v tujini ter zaznane ovire pri implementaciji internacionalizacijskih aktivnosti
17:35-17:55	Ana Štor, <i>OŠ Dramlje</i>	Zgodil se je projekt KA1
17:55-18:15	Simona Jerčič Pšeničnik, <i>Osnovna šola Neznanih talcev Dravograd</i>	ŠOLA – temeljni povezovalni člen med človekom in družbo

SEKCIJA: Izobraževalne politike
SESSION: Education policy

Predavalnica/Conference room: Sejna soba 1

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
10:45-11:05	Dukagjin Pupovci, <i>Kosova Education Center (KEC)</i>	Monitoring the implementation of the Kosovo Education Strategic Plan 2017-2021

Predavalnica/Conference room: Mala dvorana

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
10:45-11:05	Mitja Sardoč, <i>Pedagoški inštitut</i>	Veliki kompromis v vzgoji in izobraževanju: trojanski konj ali papirnati tiger
11:05-11:25	Urška Štremfel, <i>Pedagoški inštitut</i>	Pravičnim izobraževalnim praksam na(s)proti
11:25-11:45	Maruša Hauptman Komotar, <i>samostojna raziskovalka</i>	Mednarodne razvrstilne lestvice v luči internacionalizacije in kakovosti slovenskih univerz
11:45-12:05	Fani Nolimal, <i>Zavod RS za šolstvo</i>	Kurikularne spremembe: struktura kurikula, opredelitev predmetnika in podpora učencem na prehodih med stopnjami izobraževanja
12:05-12:25	Katarina Aškerc, <i>CMEPIUS</i>	Analiza elementov mednarodne razsežnosti v izbranih visokošolskih študijskih programih

SEKCIJA: Evalvacija in zagotavljanje kakovosti
SESSION: Evaluation and quality assurance

Predavalnica/Conference room: Sejna soba 1

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
16:15-16:35	Damjan Kobal, <i>Fakulteta za matematiko in fiziko UL</i>	Acta non verba - Dejanja, ne besede
16:35-16:55	Petra Alič, <i>Srednja šola Jesenice</i>	Evalvacija opravljenega dela na praktičnem usposabljanju z delom za dijake izobraževalnega programa zdravstvena nega
16:55-17:15	Karmen Lemut, <i>Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina</i>	Samoevalvacija in razvojni načrt projektov Erasmus+ mobilnosti kot primer za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v šoli
17:15-17:35	Maša Vidmar, Manja Veldin, <i>Pedagoški inštitut</i>	Izzivi vključevanja otrok z avtizmom v predšolsko vzgojo
17:35-17:55	Jure Novak, Eva Klemenčič, <i>Pedagoški inštitut</i> , in Špela Javornik	Medvrstniško nasilje med učenci 8. razredov v Sloveniji: rezultati IEA ICCS 2016
17:55-18:15	Klaudija Šterman Ivančič, <i>Pedagoški inštitut</i>	Šolska klima in medvrstniško nasilje v srednjih šolah: sekundarne analize raziskave PISA 2015

SEKCIJA: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev
SESSION: Teacher professional development

Predavalnica/Conference room: Sejna soba 1

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
11:25-11:45	Maria Hercz, <i>Eötvös Loránd University, Budapest</i> , Ferenc Pozsonyi, <i>freelance teacher of English language and literature, translator</i>	Thinking about effectiveness: parallel pictures of classroom assessment

Predavalnica/Conference room: Prešernova dvorana

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
10:45-11:05	Nataša Luković, <i>OŠ Ludvika Pliberška Maribor</i>	Zaupati vase pomeni zaupati v boljšo prihodnost
11:05-11:25	Petra Zgonec, Petra Bozovičar, <i>Pedagoški inštitut</i>	Prek podpiranja kompetenc strokovnih delavcev vrta za participacijo družin do višje kakovosti prakse
11:25-11:45	Simona Duška Zabukovec, <i>Biotehniški center Naklo</i>	Učna mobilnost za razvoj kakovosti in internacionalizacije
11:45-12:05	Lidija Svet, <i>Osnovna šola Vransko-Tabor, OE Vrtec Tabor</i>	Uspešno izveden proces samoevalvacije
12:05-12:25	Zrinka Mileusnić, Irena Lazar, <i>Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem</i>	Izkušnje poučevanja dediščinskih vsebin v tujini

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
13:25-13:45	Mojca Borin, <i>OŠ Draga Kobala Maribor</i>	Razvijanje digitalnih kompetenc učiteljev v osnovni šoli
13:45-14:05	Sonja Stepančič, Branko Stepančič, <i>OŠ Trnovo</i>	InnoTeach – priložnost za razvijanje ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti učiteljev in učencev
14:05-14:25	Tine Pajk, <i>OŠ Muta</i>	Ugotavljanje ravni pedagoških digitalnih kompetenc pri učiteljih razrednega pouka
14:25-14:45	Vesna Drofenik Jerič, <i>OŠ Šmarje pri Jelšah</i>	Učiteljeva poklicna vloga in njegov profesionalni razvoj

Predavalnica/Conference room: Prešernova dvorana

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
16:15-16:35	Anja Dolžan, Andreja Lenc, <i>CMEPIUS</i>	Učinki Erasmus+ strokovnih usposabljanj na področju šolskega izobraževanja v tujini na učitelje
16:35-16:55	Erika Hvala, Valentina Gjura, <i>OŠ Prežihovega Voranca Bistrica, Vrtec Bistrica</i>	Majhni, a veliki - vrtec v mednarodnem sodelovanju
16:55-17:15	Darja Krebelj, <i>Vrtec Najdihojca</i>	Pomen sodelovanja v mednarodnih mobilnostih
17:15-17:35	Mateja Režek, Mateja Mlinar, <i>Pedagoški inštitut</i>	Vloga mednarodnega mreženja pri oblikovanju kompetentnega sistema vrtca
17:35-17:55	Neža Pajnič, Alenka Flander, <i>CMEPIUS</i>	Prispevek Erasmus+ mobilnosti za namen poučevanja k profesionalnemu razvoju visokošolskih učiteljev
17:55-18:15	Urška Repinc, Jana Komac, Marija Helena Logar, <i>OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica</i>	Mednarodni projekt kot priložnost za obogatitev dela

SEKCIJA: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli
SESSION: Learning, teaching and social interactions in schools

Predavalnica/Conference room: Mala dvorana

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
Panelna razprava/Panel discussion		
13:25-13:45	Manja Veldin, <i>Pedagoški inštitut</i>	Vloga empatije pri izgradnji vključujočih skupnosti: pilotska študija
13:45-14:05	Ana Kozina, <i>Pedagoški inštitut</i>	Napovedna vrednost empatije in uravnavanja čustev na posamezne tipe agresivnosti pri učenkah in učencih
14:05-14:25	Tina Vršnik Perše, <i>Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru in Pedagoški inštitut</i>	Socialno-emocionalne in medkulturne kompetence strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju
14:25-14:45	Urška Štremfel, <i>Pedagoški inštitut</i>	Primerjava politik na področju razvoja socialnih, čustvenih in medkulturnih kompetenc v izobraževanju

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
16:15-16:35	Janja Žmavc, <i>Pedagoški inštitut</i>	Retoričnost učiteljeve avtoritete
16:35-16:55	Franc Vrbančič, <i>Šolski center Ptuj</i>	Učitelj kot usmerjevalec in svetovalec dijaku - zagotavljanje individualnosti dijaka pri delu v razredu
16:55-17:15	Marijana Pšeničnik, <i>OŠ Neznanih talcev Dravograd</i>	Delo učitelja nemščine z nadarjenimi učenci ter vpliv na odnose v šoli
17:15-17:35	Ljiljana Radosavljevič, <i>OŠ Maksa Durjave</i>	Povežimo nepovezano!
17:35-17:55	Tilen Smajla, <i>OŠ/SE Pier Paolo Vergerio il Vecchio Koper-Capodistria</i>	Stališča mlajših učencev do učenja prvega tujega jezika
17:55-18:15	Eva Meža, <i>ŠC Slovenj Gradec, Srednja zdravstvena šola</i>	Pozitivni učinki mednarodnih projektov na srednji zdravstveni šoli Slovenj Gradec

SEKCIJA: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju
SESSION: Innovative approaches in teaching and learning

Predavalnica/Conference room: Sejna soba 1

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
13:25-13:45	Bajzáth Angéla, Mónika Serfőző, Mónika Sándor, Eötvös Loránd University, Budapest	Interculturalism in Early Childhood teacher training - Meeting Diverse Needs through Collaboration with Families and Professionals
13:45-14:05	Maria Hercz, Eötvös Loránd University, Budapest	Challenges outside and inside: creating an international project on entrepreneurship education
14:05-14:25	Mónika Serfőző, Angéla Bajzáth, Zsófia Böddi, Zsuzsa F.Lassú, Eötvös Loránd University, Budapest	Student-centred learning in teacher training
14:25-14:45	Nikolett Takács, Doctoral School of Education, University of Szeged	Lifelong learning with the eyes of prospective teachers

Predavalnica/Conference room: Sejna soba 2

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
10:45-11:05	Darja Stražišnik, Petra Cafnik Novak, OŠ Benedikt	Spodbujanje ustvarjalnosti, inovativnosti in mednarodne komunikacije s pomočjo fiktivnih podjetji
11:05-11:25	Darko Štrajn, Sabina Autor, Tina Šešerko, Eva Klemenčič, Pedagoški inštitut	Projekt E-STORY – prispevek k novi nazornosti pouka evropske zgodovine
11:25-11:45	Erna Vöröš, Ekonomska šola Murska Sobota, Višja strokovna šola	Predstavitev EU projekta "Language skills and intercultural issues in the hospitality industry:unity and diversity in the EU labour market"
11:45-12:05	Saša Zagorc, Marjan Kos, Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani, Jaka Kukavica, študent University of Cambridge, Matija Urankar, Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki, d.o.o.	Študentska Moot Court tekmovanja v službi modernega izobraževalnega procesa
12:05-12:25	Mateja Žnidaršič, OŠ Bistrica	Čez Ljubelj na drugo stran - sodelovanje med OŠ Bistrica, NSŠ Borovlje in ZRG za Slovence

Predavalnica/Conference room: Sejna soba 2

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
13:25-13:45	Gorazd Planinšič, Sergej Faletič, Aleš Mohorič, <i>Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani</i>	Posodabljanje študijskega programa za izobraževanje učiteljev fizike
13:45-14:05	Martina Seražin Mohorčič, <i>OŠ Koper</i>	EDUKA 2
14:05-14:25	Maja Sever, Lilijana Homovec, <i>OŠ Črni Vrh</i> , Mojca Gorjup Kavčič, Nina Erjavec, <i>UNESCO Globalni Geopark Idrija</i> , Andrej Šmuc, Tomislav Popit, <i>NTF Univerze v Ljubljani</i>	Mobilna aplikacija kot orodje za inovativno poučevanje naravoslovja združuje delo v učilnici, poučevanje na prostem ter moderne IKT tehnologije
14:25-14:45	Vojko Strahovnik, Mateja Centa, Urška Lampret, mlada raziskovalka, <i>Teološka fakulteta, Univerza v Ljubljani</i>	Etika in filozofija za otroke – Izkušnje iz mednarodnega sodelovanja, rezultati in dobre prakse

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation
16:15-16:35	Sergej Faletič, Gorazd Planinšič, <i>Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani</i>	Mednarodno sodelovanje pri razvoju tabel za samoocenjevanje
16:35-16:55	Marta Gregorčič, <i>Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani</i> Metka Bahlen Okoli, Anja Manja Segulin, <i>Zavod BOB</i>	Emancipacijsko izobraževanje za avtonomno zaposlitev
16:55-17:15	Jernej Huber, Gregor Polančič, <i>Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Univerza v Mariboru</i> , Paul Brin, <i>Harkovski politehnični inštitut, Nacionalna tehnična univerza Harkov, Ukrajina</i>	Dobre prakse v okviru študije primera mednarodnega informacijsko podprtega sodelovanja med študenti na relaciji Maribor/Harkov
17:15-17:35	Petra Korenjak Marčun, <i>OŠ Naklo</i>	Inovativne metode poučevanja s pomočjo Kamišibaj gledališča
17:35-17:55	Irina Lešnik, <i>Pedagoška fakulteta, Univerza na Primorskem</i>	Izhodišča gledališke pedagogike ob študiji primera iz Velike Britanije
17:55-18:15	Olga Markič, <i>Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani</i> , Brigitte Römmer-Nosseck, <i>University of Vienna</i>	The challenge of positioning - supporting student academic writing

PROGRAM KONFERENCE PO PREDVALNICAH CONFERENCE PROGRAMME BY CONFERENCE ROOMS

Predavalnica/Conference room: **Atrij**

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
10:45-11:05	Igor Pribac, <i>Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani</i>	Globalna vzgoja	Šola in družba <i>Education and society</i>
11:05-11:25	Jerneja Jager, Mateja Režek, <i>Pedagoški inštitut</i>	Lokalni akcijski tim: podporni sistem za večjo vključenost ranljivih skupin	Šola in družba <i>Education and society</i>
11:25-11:45	Jana Hafner, Mojca Zupan, <i>Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana</i>	Spodbujanje medkulturnosti z igro in mednarodno mobilnostjo	Šola in družba <i>Education and society</i>
11:45-12:05	Monika Krančič, <i>OŠI Murska Sobota</i>	Živeti in delati s predsodki ali ne	Šola in družba <i>Education and society</i>
12:05-12:25	Andrej Kirbiš, Marina Tavčar Krajnc, Marija Javornik Krečič, Darko Friš, Boris Vezjak, Danijela Lahe, Monika Lamot in Tina Cupar, <i>Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru</i>	Kulturna participacija in šolska uspešnost: analiza reprezentativnega vzorca slovenske mladine	Šola in družba <i>Education and society</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
13:25-13:45	Lea Janežič, <i>Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad</i>	Kemija pametnega telefona	Šola in družba <i>Education and society</i>
13:45-14:05	Ana Mladenović, <i>Pedagoški inštitut</i>	Vloga medijev pri konstruiranju družbene realnosti: diskurzi o spolu v edukaciji	Šola in družba <i>Education and society</i>
14:05-14:25	Valerija Vendramin, <i>Pedagoški inštitut</i>	»Tako je videti feministka«: medijske reprezentacije feminizma in feminizem v slovenskih osnovnošolskih učbenikih	Šola in družba <i>Education and society</i>
14:25-14:45	Sara Horvat, <i>Srednja upravno administrativna šola Ljubljana</i>	Jezik družbenih medijev in njihov vpliv na komunikacijo mladih	Šola in družba <i>Education and society</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
16:15-16:35	Samuel Farsure, Nataša Martinuč, <i>Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina</i>	Izzivi mednarodnega sodelovanja	Šola in družba <i>Education and society</i>
16:35-16:55	Sabina Felc, OŠ Antona Tomaža Linhartaradovoljica	Mednarodno sodelovanje in dvig kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa	Šola in družba <i>Education and society</i>
16:55-17:15	Neva Čebtron, <i>Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem</i>	Mednarodno sodelovanje kot prispevek k univerzalnosti znanja in vedenja	Šola in družba <i>Education and society</i>
17:15-17:35	Ivana Majcen, Katarina Pajer Povh, OŠ Tončke Čeč, Trbovlje	Internacionalizacija šole doma in v tujini ter zaznane ovire pri implementaciji internacionalizacijskih aktivnosti	Šola in družba <i>Education and society</i>
17:35-17:55	Ana Štor, OŠ Dramlje	Zgodil se je projekt KA1	Šola in družba <i>Education and society</i>
17:55-18:15	Simona Jerčič Pšeničnik, <i>Osnovna šola Neznanih talcev Dravograd</i>	ŠOLA – temeljni povezovalni člen med človekom in družbo	Šola in družba <i>Education and society</i>

Predavalnica/Conference room: **Prešernova dvorana**

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
10:45-11:05	Nataša Luković, OŠ Ludovika Pliberška Maribor	Zaupati vase pomeni zaupati v boljšo prihodnost	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
11:05-11:25	Petra Zgonec, Petra Bozovičar, Pedagoški inštitut	Prek podpiranja kompetenc strokovnih delavcev vrtca za participacijo družin do višje kakovosti prakse	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
11:25-11:45	Simona Duška Zabukovec, Biotehniški center Naklo	Učna mobilnost za razvoj kakovosti in internacionalizacije	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
11:45-12:05	Lidija Svet, Osnovna šola Vransko-Tabor, OE Vrtec Tabor	Uspešno izveden proces samoevalvacije	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
12:05-12:25	Zrinka Mileusnić, Irena Lazar, Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem	Izkušnje poučevanja dediščinskih vsebin v tujini	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
13:25-13:45	Mojca Borin, OŠ Draga Kobala Maribor	Razvijanje digitalnih kompetenc učiteljev v osnovni šoli	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
13:45-14:05	Sonja Stepančič, Branko Stepančič, OŠ Trnovo	InnoTeach – priložnost za razvijanje ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti učiteljev in učencev	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
14:05-14:25	Tine Pajk, OŠ Muta	Ugotavljanje ravni pedagoških digitalnih kompetenc pri učiteljih razrednega pouka	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
14:25-14:45	Vesna Drofenik Jerič, OŠ Šmarje pri Jelšah	Učiteljeva poklicna vloga in njegov profesionalni razvoj	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
16:15-16:35	Anja Dolžan, Andreja Lenc, <i>CMEPIUS</i>	Učinki Erasmus+ strokovnih usposabljanj na področju šolskega izobraževanja v tujini na učitelje	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
16:35-16:55	Erika Hvala, Valentina Gjura, <i>OŠ Prežihovega Voranca Bistrica, Vrtec Bistrica</i>	Majhni, a veliki - vrtec v mednarodnem sodelovanju	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
16:55-17:15	Darja Krebelj, <i>Vrtec Najdihojca</i>	Pomen sodelovanja v mednarodnih mobilnostih	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
17:15-17:35	Mateja Režek, Mateja Mlinar, <i>Pedagoški inštitut</i>	Vloga mednarodnega mreženja pri oblikovanju kompetentnega sistema vrtca	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
17:35-17:55	Neža Pajnič, Alenka Flander, <i>CMEPIUS</i>	Prispevek Erasmus+ mobilnosti za namen poučevanja k profesionalnemu razvoju visokošolskih učiteljev	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
17:55-18:15	Urška Repinc, Jana Komac, Marija Helena Logar, <i>OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica</i>	Mednarodni projekt kot priložnost za obogatitev dela	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>

Predavalnica/Conference room: **Mala dvorana**

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
10:45-11:05	Mitja Sardoč, <i>Pedagoški inštitut</i>	Veliki kompromis v vzgoji in izobraževanju: trojanski konj ali papirnati tiger	Izobraževalne politike <i>Education policy</i>
11:05-11:25	Urška Štremfel, <i>Pedagoški inštitut</i>	Pravičnim izobraževalnim praksam na(s)proti	Izobraževalne politike <i>Education policy</i>
11:25-11:45	Maruša Hauptman Komotar, <i>samostojna raziskovalka</i>	Mednarodne razvrstilne lestvice v luči internacionalizacije in kakovosti slovenskih univerz	Izobraževalne politike <i>Education policy</i>
11:45-12:05	Fani Nolimal, <i>Zavod RS za šolstvo</i>	Kurikularne spremembe: struktura kurikula, opredelitev predmetnika in podpora učencem na prehodih med stopnjami izobraževanja	Izobraževalne politike <i>Education policy</i>
12:05-12:25	Katarina Aškerc, <i>CMEPIUS</i>	Analiza elementov mednarodne razsežnosti v izbranih visokošolskih študijskih programih	Izobraževalne politike <i>Education policy</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
Panelna razprava/Panel discussion			
13:25-13:45	Manja Veldin, <i>Pedagoški inštitut</i>	Vloga empatije pri izgradnji vključujočih skupnosti: pilotska študija	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>
13:45-14:05	Ana Kozina, <i>Pedagoški inštitut</i>	Napovedna vrednost empatije in uravnavanja čustev na posamezne tipe agresivnosti pri učenkah in učencih	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>
14:05-14:25	Tina Vršnik Perše, <i>Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru in Pedagoški inštitut</i>	Socialno-emocionalne in medkulturne kompetence strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>
14:25-14:45	Urška Štremfel, <i>Pedagoški inštitut</i>	Primerjava politik na področju razvoja socialnih, čustvenih in medkulturnih kompetenc v izobraževanju	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
16:15-16:35	Janja Žmavc, <i>Pedagoški inštitut</i>	Retoričnost učiteljeve avtoritete	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>
16:35-16:55	Franc Vrbančič, <i>Šolski center Ptuj</i>	Učitelj kot usmerjevalec in svetovalec dijaku - zagotavljanje individualnosti dijaka pri delu v razredu	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>
16:55-17:15	Marijana Pšeničnik, <i>OŠ Neznanih talcev Dravograd</i>	Delo učitelja nemščine z nadarjenimi učenci ter vpliv na odnose v šoli	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>
17:15-17:35	Ljiljana Radosavljevič, OŠ <i>Maksa Durjave</i>	Povežimo nepovezano!	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>
17:35-17:55	Tilen Smajla, OŠ/SE <i>Pier Paolo Vergerio il Vecchio Koper-Capodistria</i>	Stališča mlajših učencev do učenja prvega tujega jezika	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>
17:55-18:15	Eva Meža, ŠC <i>Slovenj Gradec, Srednja zdravstvena šola</i>	Pozitivni učinki mednarodnih projektov na srednji zdravstveni šoli Slovenj Gradec	Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli <i>Learning, teaching and social interactions in school</i>

Predavalnica/Conference room: **Sejna soba 1**

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
10:45-11:05	Dukagjin Pupovci, <i>Kosova Education Center (KEC)</i>	Monitoring the implementation of the Kosovo Education Strategic Plan 2017-2021	Izobraževalne politike <i>Education policy</i>
11:05-11:25	Ferenc Pozsonyi, <i>freelance teacher of English language and literature, translator</i>	The Possible Effects of the Quality Management System in Adult Education on the Language Teachers' Professional Development	Evalvacija in zagotavljanje kakovosti <i>Evaluation and quality assurance</i>
11:25-11:45	Maria Hercz, <i>Eötvös Loránd University, Budapest</i> , Ferenc Pozsonyi, <i>freelance teacher of English language and literature, translator</i>	Thinking about effectiveness: parallel pictures of classroom assessment	Profesionalni razvoj pedagoških delavcev <i>Teacher professional development</i>
11:45-12:05	Anikó Fehérvári, <i>Eötvös Loránd University, Budapest</i>	Equity programs in Hungarian public education	Šola in družba <i>Education and society</i>
12:05-12:25	Nikoletta Gulya, <i>Doctoral School of Educational Sciences, Eszterházy Károly University of Applied Sciences</i>	Disability concept in the Hungarian Core Curriculum	Šola in družba <i>Education and society</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
13:25-13:45	Bajzáth Angéla, Mónika Serfőző, Mónika Sándor, <i>Eötvös Loránd University, Budapest</i>	Interculturalism in Early Childhood teacher training - Meeting Diverse Needs through Collaboration with Families and Professionals	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
13:45-14:05	Maria Hercz, <i>Eötvös Loránd University, Budapest</i>	Challenges outside and inside: creating an international project on entrepreneurship education	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
14:05-14:25	Mónika Serfőző, Angéla Bajzáth, Zsófia Böddi, Zsuzsa F.Lassú, <i>Eötvös Loránd University, Budapest</i>	Student-centred learning in teacher training	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
14:25-14:45	Nikolett Takács, <i>Doctoral School of Education, University of Szeged</i>	Lifelong learning with the eyes of prospective teachers	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
16:15-16:35	Damjan Kobal, <i>Fakulteta za matematiko in fiziko UL</i>	Acta non verba - Dejanja, ne besede	Evalvacija in zagotavljanje kakovosti <i>Evaluation and quality assurance</i>
16:35-16:55	Petra Alič, <i>Srednja šola Jesenice</i>	Evalvacija opravljenega dela na praktičnem usposabljanju z delom za dijake izobraževalnega programa zdravstvena nega	Evalvacija in zagotavljanje kakovosti <i>Evaluation and quality assurance</i>
16:55-17:15	Karmen Lemut, <i>Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina</i>	Samoevalvacija in razvojni načrt projektov Erasmus+ mobilnosti kot primer za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v šoli	Evalvacija in zagotavljanje kakovosti <i>Evaluation and quality assurance</i>
17:15-17:35	Maša Vidmar, Manja Veldin, <i>Pedagoški inštitut</i>	Izzivi vključevanja otrok z avtizmom v predšolsko vzgojo	Evalvacija in zagotavljanje kakovosti <i>Evaluation and quality assurance</i>
17:35-17:55	Jure Novak, Eva Klemenčič, <i>Pedagoški inštitut, in Špela Javornik</i>	Medvrstniško nasilje med učenci 8. razredov v Sloveniji: rezultati IEA ICCS 2016	Evalvacija in zagotavljanje kakovosti <i>Evaluation and quality assurance</i>
17:55-18:15	Klaudija Šterman Ivančič, <i>Pedagoški inštitut</i>	Šolska klima in medvrstniško nasilje v srednjih šolah: sekundarne analize raziskave PISA 2015	Evalvacija in zagotavljanje kakovosti <i>Evaluation and quality assurance</i>

Predavalnica/Conference room: **Sejna soba 2**

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
10:45-11:05	Darja Stražišnik, Petra Cafnik Novak, OŠ Benedikt	Spodbujanje ustvarjalnosti, inovativnosti in mednarodne komunikacije s pomočjo fiktivnih podjetji	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
11:05-11:25	Darko Štrajn, Sabina Autor, Tina Šešerko, Eva Klemenčič, Pedagoški inštitut	Projekt E-STORY – prispevek k novi nazornosti pouka evropske zgodovine	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
11:25-11:45	Erna Vörös, Ekonomska šola Murska Sobota, Višja strokovna šola	Predstavitev EU projekta \ "Language skills and intercultural issues in the hospitality industry:unity and diversity in the EU labour market	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
11:45-12:05	Saša Zagorc, Marjan Kos, Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani, Jaka Kukavica, študent University of Cambridge, Matija Urankar, Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki, d.o.o.	Študentska Moot Court tekmovanja v službi modernega izobraževalnega procesa	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
12:05-12:25	Mateja Žnidaršič, OŠ Bistrica	Čez Ljubelj na drugo stran - sodelovanje med OŠ Bistrica, NSŠ Borovlje in ZRG za Slovence	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
13:25-13:45	Gorazd Planinšič, Sergej Faletič, Aleš Mohorič, Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani	Posodabljanje študijskega programa za izobraževanje učiteljev fizike	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
13:45-14:05	Martina Seražin Mohorčič, OŠ Koper	EDUKA 2	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
14:05-14:25	Maja Sever, Lilijana Homovec, OŠ Črni Vrh, Mojca Gorjup Kavčič, Nina Erjavec, UNESCO Globalni Geopark Idrija, Andrej Šmuc, Tomislav Popit, NTF Univerze v Ljubljani	Mobilna aplikacija kot orodje za inovativno poučevanje naravoslovja združuje delo v učilnici, poučevanje na prostem ter moderne IKT tehnologije	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>

14:25-14:45	Vojko Strahovnik, Mateja Centa, Urška Lampret, mlada raziskovalka, <i>Teološka fakulteta, Univerza v Ljubljani</i>	Etika in filozofija za otroke – Izkušnje iz mednarodnega sodelovanja, rezultati in dobre prakse	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
-------------	---	--	--

Ura/Time	Avtor(ji)/Author(s)	Naslov prispevka/Title of the presentation	Sekcija/Session
16:15-16:35	Sergej Faletič, Gorazd Planinšič, <i>Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani</i>	Mednarodno sodelovanje pri razvoju tabel za samoocenjevanje	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
16:35-16:55	Marta Gregorčič, <i>Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani</i> Metka Bahlen Okoli, Anja Manja Segulin, <i>Zavod BOB</i>	Emancipacijsko izobraževanje za avtonomno zaposlitev	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
16:55-17:15	Jernej Huber, Gregor Polančič, <i>Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Univerza v Mariboru, Paul Brin, Harkovski politehnični inštitut, Nacionalna tehnična univerza Harkov, Ukrajina</i>	Dobre prakse v okviru študije primerja mednarodnega informacijsko podprtega sodelovanja med študenti na relaciji Maribor/Harkov	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
17:15-17:35	Petra Korenjak Marčun, <i>OŠ Naklo</i>	Inovativne metode poučevanja s pomočjo Kamišibaj gledališča	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
17:35-17:55	Irina Lešnik, <i>Pedagoška fakulteta, Univerza na Primorskem</i>	Izhodišča gledališke pedagogike ob študiji primerja iz Velike Britanije	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>
17:55-18:15	Olga Markič, <i>Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Brigitte Römmer-Nossek, University of Vienna</i>	The challenge of positioning - supporting student academic writing	Inovativni pristopi k učenju in poučevanju <i>Innovative approaches to learning and teaching</i>

PLENARNI PREDVAVNJI PLENARY SESSIONS

Evidence-based practice: wishful thinking?

prof. Tone Kvernbekk, PhD, Univerza v Oslu

Predavalnica: Atrij

9:30–10:15

Evidence-based practice (EBP) is a buzzword in contemporary professional debates, including education. Its focus is the use of the best available evidence to bring about desirable results (or prevent undesirable ones). While EBP is practical in nature, the evidence is research-based. It is the ambition of EBP to produce knowledge that works, and it is therefore deeply causal: we intervene in an existing practice in order to produce an output or improve the output.

In my presentation, I shall discuss what research can contribute to the production of learning outcomes in school. My main claim is that policymakers (and researchers) who think that research can tell us what works indulge in wishful thinking. Research does not and cannot tell us what works in practice. My argument will require forays into causality (how we take causes to operate), into methodology (what the evidence actually tells us) and into ontology (to what degree we think contexts differ). I shall make the case that research tells only half the story and that the practitioner will have to tell the other half, and I shall show in some detail what the two stories contain.

Na dokazih temelječa praksa: le želja?

Na dokazih temelječa praksa (evidence-based practice: EBP) je ključna beseda v sodobnih strokovnih razpravah, ki vključujejo tudi področje izobraževanja. Osredotoča se na uporabo najboljših razpoložljivih dokazov za doseganje zelenih rezultatov (ali preprečevanje nezaželenih). Medtem ko je EBP praktična, pa dokazi temeljijo na raziskavah. EBP želi ustvariti znanje, ki deluje, zato je globoko vzročno: posegamo v obstoječo prakso z namenom, da bi dosegli rezultat ali ga izboljšali.

V svoji predstavitvi bo predavateljica razpravljala o tem, katere raziskave lahko prispevajo k ustvarjanju učnih rezultatov v šoli. Avtorica se osredotoča na trditev, da je miselnost, da nam lahko raziskave razkrijejo, kaj deluje, le želja oblikovalcev politik (in raziskovalcev).

Raziskave ne morejo povedati, kaj deluje v praksi. Avtorica se bo osredotočala na vzorce (kako razumemo vzroke za delovanje), metodologijo (kaj dejansko dokazujejo dokazi) in v ontologijo (v kolikšni meri menimo, da se konteksti razlikujejo). Poskušala bo razložiti, da raziskave pripovedujejo le polovico zgodbe in da bi morali praktiki povedati drugo polovico, podrobneje pa bo pokazala, kaj bi obe zgodbi morali vsebovati.

*** Predavanje bo potekalo v angleščini.**

*** Lecture will be held in English.**

Vzgoja za nevednost v času na znanju temelječe ekonomije

dr. Renata Salecl, *Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti*

Predavalnica: Atrij

14:50–15:35

Današnji čas naj bi temeljil na znanju. Toda vprašanje je, ali razvoj novih tehnologij dejansko vzpodbuja željo po novih znanjih in ali ima res vse širši krog ljudi dostop do novih znanstvenih spoznanj? Predavanje bo najprej obravnavalo vprašanje vednosti in nevednosti v času na znanju temelječe ekonomije, nato pa se bo dotaknilo odnosa do novih tehnologij. Ob tem bo še posebej izpostavilo problem nevednosti, vezane na nove oblike psiholoških manipulacij in družbenega nadzorovanja v času velikega podatkovja.

Education for ignorance in a knowledge-based economy

Today's time is based on knowledge. But the question is whether the development of new technologies actually stimulates the desire for new skills and does the wider circle of people really have access to new scientific knowledge? The lecture will first address the issue of knowledge and ignorance in a knowledge-based economy, and then touch the relationship to new technologies. In doing so, it will particularly highlight the problem of ignorance, linked to new forms of psychological manipulation and social surveillance in the time of big data.

*** Predavanje bo potekalo v slovenščini**

*** Lecture will be held in Slovene.**

PREDSTAVITVE REFERATOV PRESENTATIONS

PRISPEVKI V ANGLEŠČINI PRESENTATIONS IN ENGLISH

Monitoring the implementation of the Kosovo Education Strategic Plan 2017–2021

Dukagjin Pupovci, *Kosova Education Center (KEC)*

Predavalnica: Sejna soba 1

10:45–11:05

Sekcija: Izobraževalne politike

Kosovo Education Strategic Plan 2017–2021 (KESP) is the basic document for the development of the Education Sector in Kosovo. The document was an outcome of a highly participatory process led by the Ministry of Education, Science and Technology (MEST), and is organized around seven thematic areas covering all relevant segments of education in Kosovo: 1) Participation and Inclusion, 2) Management of the education system, 3) Quality Assurance, 4) Teacher development, 5) Teaching and Learning, 6) Vocational Education and Training and Adult Education, 7) Higher Education. A coalition of Kosovo civil society organizations undertook to monitor the implementation of the KESP on annual basis. For that purpose, the Coalition established a special working group composed of representatives of civil society organizations and education experts and developed a comprehensive monitoring methodology, based on which relevant information was collected and analyzed. Research findings demonstrate major setback in implementation of KESP during 2017, which is not related only to the insufficient budget, but also to organizational issues. The research report summarizes conclusions on implementation progress in each of the seven thematic areas, and provides informed recommendations for improvement of performance.

Key words: Education Strategy, Monitoring, Kosovo, Civil Society

The Possible Effects of the Quality Management System in Adult Education on the Language Teachers' Professional Development

Ferenc Pozsonyi, freelance teacher of English language and literature, translator

Predavalnica: Sejna soba 1

11:05–11:25

Sekcija: Evalvacija in zagotavljanje kakovosti

The headline target of the ten-year-long European Union strategic framework, Education & Training 2020, is to improve education comprehensively, including strengthened life-long learning and multilingualism for higher mobility and competitiveness (Official Journal of the European Union, 2009). Although 66% of the working-age EU28 population knew minimum one foreign language in 2011, this ratio was only 37% in Hungary (Eurostat, 2013). The Hungarian public education system focuses on foreign language teaching with a significant number of lessons, demanding output tests at CEFR levels B1 and B2, nevertheless the doubtful quality of the process put extracurricular language learning possibilities in a beneficial position (Einhorn, 2015; Laki, 2006). Many of the language schools are registered adult educational organisations, thus it is obligatory for them to operate specific quality management system. The main goal of my research was to investigate whether quality management results can be used for fulfilling the common European educational targets and whether this system supports high-quality language education, continuous teacher development, and wellbeing. Current presentation introduces a satellite adult educational company of a university from the Central Transdanubian region where mixed research strategy was used to answer these questions. Quality management questionnaires filled by 263 language learners in the period between 2014 and 2018 were analyzed, in addition, interviews with decision makers were conducted to understand the process of teacher selection and evaluation. Results suggest that language courses and teachers are regularly evaluated by learners and leaders as it is ordered by the law, nevertheless, these results are not used for formative feedbacks. Not just the peculiarities and motives have been clarified, but a theoretical model has been proposed for the company to be able to improve its effectiveness and organizational culture.

Key words: quality management, formative assessment, continuous teacher development

Thinking about effectiveness: parallel pictures of classroom assessment

Maria Hercz, *Eötvös Loránd University, Budapest*, Ferenc Pozsonyi, *freelance teacher of English language and literature, translator*

Predavalnica: Sejna soba 1

11:25–11:45

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Pedagogical assessment has changed a lot in the latest decades: the previous models focused on outcomes and productions, the new model puts students into the focus with their own learning process. Most of the authoritative researchers of pedagogy and psychology follow the new paradigm of student-centred assessment based on cognitive constructivism. All of them know that effective learning results depends on learning environments and the level of involving students. Nevertheless we cannot be sure that this evidence is a well-known and well-spread one in classroom practice. Research on teacher thinking indicated strong connection between teachers' thinking and their practice. Our sample had 579 persons, 127 teachers from lower and 260 from upper grades of primary schools in Hungary, and 192 primary school teacher students. We asked them about their experiences and beliefs about classroom assessment. We used quantitative research methodology based on an online questionnaire ($\alpha=0,87$) covering all Hungarian counties. We hypothesized the followings: (1) Teachers know the relevance of new methods but they do not use them. (2) The formative methods are not so popular in practice. (3) Teachers are not sure how to evaluate their students correctly. (4) There are differences between teachers and student teachers about effectiveness of methods, particularly evaluating effectiveness of assessment of learning and informal assessment. Results indicated significant differences in 85% of the questions between teachers and future teachers, however, it does not suggest the preference of modern pedagogy, old and new views are mixed. The result of our research showed the problem either with the training and in-service training, or the opportunity of competence-development of teachers' and student teachers about classroom assessment.

Key words: pedagogical assessment; teacher thinking; assessment-for-learning in practice

Equity programs in Hungarian public education

Anikó Fehérvári, *Eötvös Loránd University, Budapest*

Predavalnica: Sejna soba 1

11:45–12:05

Sekcija: Šola in družba

Educational effectiveness research (EER) looks back upon a history of half a century. Its beginnings are connected to a survey conducted by Coleman et al (1966) to explore the effect of schools on students' performance. Numerous theories and research have since addressed the issue of effectiveness and its characteristic features. The theoretical framework of the presentation is based on literature and research of effectiveness and social inequality (e.g. Colemans' and Bourdieu's papers). They stated that social inequalities appear in schools, parents' socio-economic status fundamentally determines the educational path of their children. The presentation attempts to explore the dimensions of educational effectiveness in schools with disadvantaged student populations through the findings of a Hungarian research project. It is important to emphasize disadvantage because in Hungary the connection between family background and student achievement is particularly strong, and research also revealed that the school increases the differences rooted in the social background. Hungarian education policy has carried out numerous interventions since 1990. These interventions tried to facilitate social mobility of low socio-economic status groups. Of these, the most successful intervention was the Arany János Program, which began in 2000. The presentation shows the main results of empirical surveys examining the program. The main research question is whether the intervention was successful, what output and dropout indicators characterize the program. The research is based on several empirical surveys: all the students of the program filled in the questionnaires in 2018, furthermore interviews and focus group research were carried out with some school leaders and students. The presentation emphasizes that planning and systematic data gathering are the most important elements of evaluating educational interventions.

Key words: educational effectiveness, equity, educational intervention, disadvantage student, socio-economic status

Disability concept in the Hungarian Core Curriculum

Nikoletta Gulya, *Doctoral School of Educational Sciences, Eszterházy Károly University of Applied Sciences*

Predavalnica: Sejna soba 1

12:05–12:25

Sekcija: Šola in družba

Creating and introducing syllabi in formal schools to educate young people into an entire and unprejudiced understanding of the real world of people with disabilities is an important task of the inclusive educational studies. Preamble these syllabi into formal education strongly depends on the curriculum factors. The research aimed at identifying and critically analysing the presence of disability as curriculum content in the Hungarian National Core Curriculum (HNCC) using content analysis. The content analysis was based on the location, frequency, and semantic context of the keywords connected to the explicit description of disability and the implicit content (related to disability). Findings revealed that disability as curriculum content is presented in HNCC, but it appears in different proportions in curricular areas and education levels. Acceptance, respect for human rights and the development of helping behaviour for people with disabilities are important educational goals in HNCC. These educational goals are included in a number of cultural areas of the curriculum. The barriers identified include the lack of a consistent picture of disability concept in HNCC, as the curriculum content testifies to the linear coexistence of the views of the four classical models of disability. It has been concluded, therefore, that a more coherent and consistent approach to disability across the HNCC is required.

Key words: disability, as a curricular content; disability concept, models of disability, Hungary, National Core Curriculum

Interculturalism in Early Childhood teacher training – Meeting Diverse Needs through Collaboration with Families and Professionals

Bajzáth Angéla, Mónika Serfőző, Mónika Sándor, *Eötvös Loránd University, Budapest*

Predavalnica: Sejna soba 1

13:25–13:45

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Creating an early childhood educational environment that is inclusive for teachers, children, parents and society alike, is not easy as each early childhood community is unique. Our perception of inclusion is that in an inclusive community every member feels they belong, that they are valuable members of the inclusive group (Sapon-Shevin, 1996). In order for children to become empowered, competent and confident adults who are ready for lifelong learning and able to advocate for their own interests they must be made to feel and know that they are useful members of society (MOE, 1996a; 1998). To design support that creates the educational environment necessary for social changes institutions must be able to provide real support along clear guidelines and with conviction to teachers, parents and communities involved in the development process. To design support that creates the educational environment necessary for social changes institutions must be able to provide real support along clear guidelines and with conviction to teachers, parents and communities involved in the development process. The goal of the project „MECEC+” is to realize a compared domain analysis on Early Education (ECEC) in three countries (Italy, Tuscany – Hungary, Budapest region – Spain, Catalonia) through the analysis of skills, educators training and studies, systems and regulations reference, and the observation of educational services for children. The overall objective in the long term is to contribute to improving the inclusion of disadvantaged children and for the development of their skills, for guaranteeing equal opportunity at the entrance of the school, and the necessary skills to achieve good learning outcomes: the preschool education has the highest returns in terms of results and social adaptation of children.

Key words: teacher training, interculturalism, collaboration, early childhood

Challenges outside and inside: creating an international project on entrepreneurship education

Maria Hercz, *Eötvös Loránd University, Budapest*

Predavalnica: Sejna soba 1

13:45–14:05

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Erasmus+ teacher mobility program gives good opportunity to make new research connections and plan something interesting and useful for the European educational practice. The aim is clear: plan a project. But there are lots of challenges on the way: what, how, for whom, with whom. Different educational systems, different goals and values. Can you find the common platform? Have we got the language of positive communication? In our lecture, we will show the answers step by step through analysis of documentation with qualitative strategies from the beginning to the birth of a useful project of six countries, involving teacher training institutions and schools, trainers, teachers, teacher-students and children for three plus one years. We will demonstrate the results of the “Be Brave” pilot project in Hungary, and the framework and the beginning of the new phase.

The UKids project aims to establish entrepreneurship (esp. social entrepreneurship) education as a permanent element in teacher training in the form of teaching and learning courses for the primary level and projects at the partner primary schools. Goals of the projects are: implementation of a program for social entrepreneurship, promoting entrepreneurial skills and competences in primary education, through initial teacher trainer education programs and continuous professional development. The program will teach children to understand themselves as part of civil society and encourage them to assume responsibility for minor social challenges and compare different solution approaches. The selected social challenges will be modelled on the UN Sustainable Development Goals. The project aims to compare different solution approaches in the various participating countries. Promoting acceptance of the necessity of a permanent integration of social entrepreneurship in primary education among Stakeholders. Quality management to make sure the UKids Program is implemented with adequate scientific support.

Key words: EU-partnership, entrepreneurship education, teacher training, innovation

Student-centred learning in teacher training

Mónika Serfőző, Angéla Bajzáth, Zsófia Böddi, Zsuzsa F.Lassú, *Eötvös Loránd University*

Predavalnica: Sejna soba 1

14:05–14:25

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

According to the European standards and guidelines of higher education quality assurance (ESG) student-centred learning, teaching and assessment has become a highlighted area. The aim is to ensure a learning environment which encourages students to take an active role in creating the learning process. Several researches (P21, ITL) deal with the 21st century skills, for example problem solving, collaboration, autonomy, self-regulation, communication, the use of ICT, creativity and critical thinking (Shear, Gallagher, Patel, 2011). The project-based and problem-based learning methods have become more important, because these approaches help students to take responsibility in their own professional development in the self-regulated learning process (Harmer, 2014; Savery, 2006; Ryan, Deci, 2000). The goal is: to study the effectiveness of project-oriented and cooperative activities as tools for improving students' professional, social, and personal competences related to their own learning. Questions were: what developmental possibilities can be provided to students by the seminars, what advantages did they think they had acquired, what kind of positive feelings and difficulties have they experienced.

Sample: 367 first and second year primary school teacher students of 99 learning teams participated (95% of them were female) in the study during the 2016/2017 and 2017/2018 academic years. Action-research was planned and conducted to investigate effectiveness of students' learning and related experiences in the psychological courses. Questionnaire with open-ended questions about individual developmental goals and self-evaluation (in individual and team level) was used at the beginning and at the end of the course to reveal students' aims and experiences related to a complex and cooperative task as well as their social and communicative skills. Descriptive content-analysis of written team self-evaluations and personal reflections was applied. The cooperative task helped students not only to gain practical experience, but also to develop and use many different skills. The multi-directional assessment facilitated their self-regulated learning. Their feedbacks revealed that it is very important to emphasise planning and understanding of the development connected to the skills used in project- and problem-based learning. Some of the implications of these findings for future research agenda are considered.

Key words: student-centred learning, teacher training, self-regulated learning, assessment in teacher training

Lifelong learning with the eyes of prospective teachers

Nikolett Takács, *Doctoral School of Education, University of Szeged*

Predavalnica: Sejna soba 1

14:25–14:45

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Basing children's lifelong learning is one of the most popular trends in educational reforms worldwide. Since international studies highlighted on teachers' major role in the development of students attitudes and outcomes, it became even more important to get to know their attitudes and views about this.

In my study, I used combined methodology, including short essays about the concept ($N = 22$), and a qualitative task in which prospective grade school teachers and kindergarten teachers had to evaluate factors determining teachers efficiency in a ranking graph ($N = 64$). The sample was chosen from two different teacher training institutes from Hungary.

My research aims to compare the views of grade school teacher and kindergarten teacher students about the role of the institutional education in lifelong learning. I also wanted to know, which age do they prefer as an entry phase to lifelong learning.

After analyzing the data of the graphs by SPSS, it turned out, that the effectiveness of teachers' work is mostly determined by their personal relationship to the class and their professional knowledge. Although there were minor differences between the two institutions, more significant differences showed up between the two professions. As I assumed in my study, kindergarten teacher students ($M = 2,43$) consider basing LLL as a less important part of teachers' work than prospective grade school teachers do ($M = 3,00$).

During the processing of essays I analyzed the formulations along four main categories. Based on these categories, it revealed that LLL's judgment on these basis was clearly positive and since respondents considered LLL as an important part of instruction in family and institution as well, it's understandable that they find LLL a conscious process. Although LLL is considered to be important by the respondents, it's apparent from the results that the responsibility in this is distributed among family, kindergarten and grade school.

Key words: lifelong learning, teacher training, kindergarten teacher, grade school teacher, qualitative research

ŠOLA IN DRUŽBA EDUCATION AND SOCIETY

Globalna vzgoja

Igor Pribac, *Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani*

Predavalnica: Atrij

10:45–11:05

Sekcija: Šola in družba

Od leta 2002 (Maastrichtska deklaracija) si v mednarodnem institucionalnem prostoru naglo utira pot ideja globalne vzgoje in izobraževanja (global education), v kateri je mogoče videti pedagoški odziv na globalizacijske procese in na stihijsko nastajanje globalne družbe, ali kar že pripravo na nastajanje globalne države, saj opredelitev globalne vzgoje in izobraževanja omenja, da so njene sestavine (vzgoja in izobraževanje za razvoj, za človekove pravice, za trajnostnost, za mir in preprečevanje spopadov, za medkulturnost) »globalne razsežnosti vzgoje in izobraževanja za državljanstvo«. Globalna vzgoja kot krovni pojem za vsebine in premisleke, ki naj bi postali integralen del znanj in etičnih premislekov prihajajočih generacij, je odločen odmik vzgoje in izobraževanja, osredotočenega na nacionalno razsežnost, in krepi zavest o globalni soodvisnosti človeštva, potrebi po medkulturnem poznavanju in sodelovanju, ki tudi prostorsko in kulturno oddaljene ljudi obravnava kot sodržavljane v virtualni svetovni politični skupnosti in v skladu pri odločitvah, ki jih zadevajo, poleg človekovih pravic uveljavlja javno etično normo. Pomemben del globalne vzgoje je trajnostna vzgoja, ki je v svojih ekoloških aspektih tako rekoč nepojmljiva v nacionalnih in sploh vsakršnih lokalnih okvirih. Globalna vzgoja, ki poučuje o usodni povezanosti človeštva in bi se razvijala v nacionalnih okvirih, neodvisno od razvoja v drugih državah, bi nasprotovala svojemu pojmu. Čim širše mednarodno sodelovanje pri njenem razvoju je nujen pogoj njenega uspeha.

Ključne besede: globalna vzgoja, trajnostni razvoj, pravičnost

Lokalni akcijski tim: podporni sistem za večjo vključenost ranljivih skupin

Jerneja Jager, *Pedagoški inštitut*, Mateja Režek, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Atrij

11:05–11:25

Sekcija: Šola in družba

Kompleksnost izzivov, s katerimi se soočajo družbe danes – od poglobljanja revščine, slabitve sistemov socialnega skrbstva, povečevanja neenakosti, negotovosti delovnih mest, večje mobilnosti in migracij ter hitrega spreminjanja gospodarskih in političnih razmer, močno vpliva na družine in posledično na njihove otroke. Večplastne težave zahtevajo hkratne, koordinirane ter dobro usklajene intervencije. Revščino, diskriminacijo in naraščajoče neenakosti je treba obravnavati na celovit način, da bi dosegli kvalitativne in kvantitativne spremembe. Visokokakovostne integrirane storitve v kontekstu predšolske vzgoje so ključnega pomena za izboljšanje dobrobiti otrok, saj obstaja vedno več dokazov o pomenu najzgodnejših let v življenju posameznika in o koristih, ki jih kakovostne in pravične storitve v obdobju zgodnjega otroštva prinašajo otrokom in družinam, zlasti tistim iz najbolj ranljivih skupin.

V prispevku bomo predstavili iniciativo vzpostavljanja in delovanja lokalnih akcijskih timov (LAT), ki imajo izhodišče v treh evropskih projektih: INTESYS, Khetaun in TOY for Inclusion.

V Sloveniji v štirih občinah vzpostavljamo integriran sistem skrbi za ranljive skupine. V vseh občinah smo oblikovali lokalne akcijske time, ki združujejo deležnike iz različnih sektorjev, ki se pri svojem delu srečujejo s pripadniki romske skupnosti in si prizadevajo za večjo vključenost otrok v programe predšolske vzgoje. Delovanje lokalnih akcijskih timov je inovativna oblika povezovanja deležnikov v lokalni skupnosti, ki pripomore k podpori najbolj ranljivih skupin.

Učinki delovanja LAT-ov se že kažejo na več nivojih: od konkretnih učinkov povečanega vpisa romskih otrok v program predšolske vzgoje, tesnejših povezav med različnimi deležniki, do bolj strateških učinkov, kot je umestitev delovanja LAT v razvojno pomembne dokumente občine. Predstavili bomo učinke delovanja LAT-ov v vseh okoljih ter razmišljali o nujnosti vzpostavitve LAT-ov tudi v drugih okoljih z visokim deležem prebivalcev iz ranljivih skupin (npr. Romi, migranti ipd).

Ključne besede: lokalni akcijski tim, podporni sistem, izobraževalne politike, ranljive skupine, predšolska vzgoja

Spodbujanje medkulturnosti z igro in mednarodno mobilnostjo

Jana Hafner, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, Mojca Zupan, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana

Predavalnica: Atrij

11:25–11:45

Sekcija: Šola in družba

Vključevanje dijakov programa predšolska vzgoja v projekte mednarodne mobilnosti vidimo kot možnost in priložnost za razvijanje ustreznih kompetenc bodočih strokovnih delavcev v vrtcih za strokovno in kakovostno delo ter razvijanje njihovih medkulturnih kompetenc. Odločitev za povezovanje evropskih sistemov predšolske vzgoje in tradicionalnih iger v teh državah z mednarodno mobilnostjo izhaja iz usmeritve Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana v nadgrajevanje osnovnega predmetnika in dodatne možnosti izobraževanja in usposabljanja ter profesionalne in osebne rasti dijakov programa predšolska vzgoja. Igra je osnovna in prevladujoča aktivnost predšolskega otroka, ki sicer je kulturno pogojena, a je hkrati univerzalna. Dijake programa predšolska vzgoja preko primerjave podobnosti in razlik tradicionalnih iger različnih kulturnih okolij urimo v miselnih procesih kritičnega mišljenja (analiza, sinteza, indukcija, dedukcija ipd.), razširjamo strokovno-teoretično in praktično-proceduralno znanje, ter razvijamo njihove medkulturne in medosebne kompetence. Z nadgradnjo seznanjanja s sistemi predšolske vzgoje v Evropi in vključevanjem tradicionalnih iger v te sisteme, so dijaki sposobni prepoznati strokovno-teoretične razlike v pogledih na sisteme predšolske vzgoje v različnih kulturah ter s tem pridobijo širino mednarodnega pogleda na svoje strokovno področje. Preko tega jim je omogočen uvid v slovenski sistem predšolske vzgoje in s tem nadalje dana možnost za uvajanje kakovostnih sprememb pri svojem delu. Preko praktičnega usposabljanja z delom pa je dijakom omogočena neposredna uporaba pridobljenega strokovno-teoretičnega znanja. Evalvacije mednarodnih mobilnosti kažejo, da s projekti spodbujamo medkulturno zavest in tako posredno prispevamo k pridobivanju ključnih kompetenc, potrebnih za uspešno življenje (komunikacijske kompetence, medosebne in družbene kompetence, kulturna zavest in izražanje), ter da preko ozaveščanja o možnosti uporabe različnih metod dela, ki jih tako dijaki kot strokovni delavci v vrtcu lahko uporabijo pri vzgojno-izobraževalnem delu, vplivamo na razširitev njihovega strokovnega pogleda in tako posredno pripomoremo tudi h kakovostnejši predšolski vzgoji.

Ključne besede: igra, vrtec, medkulturnost, predšolska vzgoja

Živeti in delati s predsodki ali ne

Monika Krančič, OŠ I Murska Sobota,

Predavalnica: Atrij

11:45–12:05

Sekcija: Šola in družba

Projekt Erasmus+ nam odpira veliko možnosti, da si ustvarimo pravo podobo o življenju ljudi v posameznih evropskih državah. Mednarodna mobilnost nam omogoči, da spoznamo ljudi, kulturo, običaje, da se znebimo določenih pomislekov, pa tudi predsodkov. Nemalokrat se radi zgledujemo po zahodnoevropskih državah, čeprav nam vzhodne države velikokrat več ponudijo in odprejo svoja vrata ter srce. Posebno Turčija, kjer vlada drugačna kultura, navade, običaji, skratka življenje in kjer se soočimo s predsodki, katerih se je potrebno znebiti.

Velikokrat sem se srečala z vprašanjem, biti v projektu s šolo iz Turčije ali ne, ker poslušam druge. Kljub temu trenutno sodelujemo v projektu, kjer je prav turška šola koordinator. Že na prvem srečanju so moji pomisleki zbledeli. Sodelovanje, predvsem pa vodenje projekta, je v rokah osebe, ki ji lahko zaupamo in hkrati cenimo njeno delo.

Potovanje v Turčijo je pa tisto, ki je spremenilo mišljenje mene in mojih kolegov ter učencev, ki so se udeležili srečanja. Topel sprejem, nasmech in gostoljubje so pri njih v ospredju. Skrbno načrtovane aktivnosti in izbrane destinacije predstavljajo vrhunce. Sprejem učencev v njihove domove pa je bila izvrstna priložnost, da ne samo vidijo, pač pa občutijo in se začnejo zavedati, kako sami živijo, katere vrednote postavljamo v ospredje in katera dejanja so tista, ki nas zaznamujejo. Vsa spoznanja pa je potrebno prenesti v šolski prostor, učencem, učiteljem in ostalim delavcem šole, saj se na tak način lahko krepimo naša strpnost do drugačnih kultur, sprejemanje in razumevanje njih samih.

Nenazadnje pomenijo mobilnosti krepitev medsebojnega sodelovanja in izmenjave izkušenj, predvsem pa vzpostavljanje in ohranjanje vezi na individualni ravni. Kljub temu da s projektom diha celotna šola, so doživetja posameznikov tista, ki izstopajo, ki imajo dolgoročne razsežnosti in se nemalokrat ohranijo. Mednarodne izkušnje so tiste, ki nas rinejo v ospredje tako daleč, da ne moremo nehati in biti brez njih.

Ključne besede: mobilnost, predsodki, kultura, izkušnje, vrednote

Kulturna participacija in šolska uspešnost: analiza reprezentativnega vzorca slovenske mladine

Andrej Kirbiš, Marina Tavčar Krajnc, Marija Javornik Krečič, Darko Friš, Boris Vežjak, Danijela Lahe, Monika Lamot in Tina Cupar, *Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru*

Predavalnica: Atrij

12:05–12:25

Sekcija: Šola in družba

Pretekle raziskave so pokazale, da ekonomski in kulturni kapital družine ter kulturni kapital mladostnikov in mladostnic, npr. kulturna participacija, bistveno prispevajo k njihovim boljšim šolskim izidom. Namen naše raziskave je bil primerjati učinek teh treh sklopov dejavnikov srednješolske uspešnosti, ob kontroli ostalih relevantnih sociodemografskih spremenljivk. Izvedli smo multivariatno analizo anketnih podatkov nacionalnega reprezentativnega vzorca slovenske mladine iz raziskave Mladina 2010, kjer so ciljno populacijo predstavljali prebivalci s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, stari med 15 in 29 let. Lestvica kulturne participacije je bila izdelana iz petih spremenljivk oz. dveh dimenzij: kulturne potrošnje (udeležbe na kulturnih prireditvah oz. kulturnih dogodkih) in iz kulturnega udejstvovanja (aktivne udeležbe pri organiziranih in individualnih kulturnih dejavnostih). Rezultati regresijskih analiz so pokazali, da: 1) imajo dekleta in mladi bolj izobraženih očetov (ne pa tudi mater) v povprečju višji srednješolski uspeh; 2) v povprečju pogosteje kulturno participira mlajša mladina, dekleta, mladi iz urbanih območij in mladi bolj izobraženih mater (ne pa tudi očetov) ter iz družin višjega ekonomskega statusa; 3) imajo ob kontroli ostalih spremenljivk ekonomskega in kulturnega kapitala mladi z višjimi stopnjami kulturne participacije v povprečju boljši srednješolski uspeh; 4) kulturna participacija je v nekoliko večji meri povezana z boljšim šolskim uspehom pri mladih z bolj izobraženimi starši. Za razliko od nekaterih preteklih raziskav mladih v slovenskih osnovnih in srednjih šolah, dajejo rezultati naše raziskave v večji meri podporo tezi, da kulturna participacija bolj kot k družbeni mobilnosti prispeva k družbeni reprodukciji neenakosti. Pri šolski uspešnosti mladih v Sloveniji tako igra pomembno vlogo ne le ekonomski in kulturni kapital staršev, ampak tudi kulturni kapital mladih, ki postaja eden pomembnejših dejavnikov šolske uspešnosti. Prispevek sklenemo z razpravo o omejitvah naše raziskave in s predlogi potencialnih ukrepov, npr. na področju izboljšanja dostopnosti in spodbujanja kulturne participacije, še posebej mladih iz socioekonomsko depriviliranih družin.

Ključne besede: kulturna participacija, kulturni kapital, neenakosti v izobraževanju, šolska uspešnost, mladi

Kemija pametnega telefona

Lea Janežič, OŠ Martina Krpana

Predavalnica: Atrij

13:25–13:45

Sekcija: Šola in družba

O prednostih uporabe pametnega telefona je veliko napisanega, zelo malo podatkov pa je o sestavinah in materialih, ki sestavljajo pametne telefone, saj proizvajalci skrbno skrivajo surovine in materiale, ki njihov proizvod razlikujejo od konkurenčnih, saj mu le-te dajejo prednost pri uporabnikovi izkušnji in uporabi. Kljub temu, pa je večji del materialov, ki sestavljajo pameten telefon enak. Sestavine pametnega telefona so bile pri učni uri uporabljene za razlago lastnosti materialov in spoznavanje elementov periodnega sistema. Pametni telefon je naprava, ki jo uporabljamo vsak dan, zato je bilo pričakovati, da bo motivacija dijakov za spoznavanje materialov iz katerih je pametni telefon sestavljen, toliko večja. Pri učni uri so dijaki dobili periodni sistem, na katerem so bili elementi predstavljeni ne le s simbolnim zapisom, temveč tudi z njihovo najpogostejšo uporabo. Na eni od slik je bil tudi mobilni telefon, kar je bila hkrati motivacija za razpravo o sestavnih delih pametnega telefona in lastnostih materialov. Predstavljen je primer učne ure v kateri so dijaki spoznavali lastnosti kovin in nekovin, zmesi in zlitin na primeru sestavnih delov pametnega telefona. Učna ura tako ni vključevala zgolj najbolj zastopanih elementov v naravi, temveč tudi manj poznane kot so tantal, disprozij, evropij in številni drugi. To omogoča dijakom vpogled v uporabnost kemije v vsakdanjem življenju, ozaveščanje o sestavnih delih pametnega telefona, njihovih funkcijah in nalogah v sami napravi. Gre za primer problemskega učenja s katerim dijaki širijo svoje znanje o poznavanju materialov in primerjajo lastnosti materialov na konkretnem primeru uporabe pametnega telefona.

Ključne besede: materiali, pametni telefon, periodni sistem, spojine

Vloga medijev pri konstruiranju družbene realnosti: diskurzi o spolu v edukaciji

Ana Mladenović, Pedagoški inštitut

Predavalnica: Atrij

13:45–14:05

Sekcija: Šola in družba

V prispevku se bomo posvetili pomenu medijev pri (re)produkciji diskurzov o spolu v edukacijskem kontekstu. Mediji poročajo, posredujejo in interpretirajo novice o dogajanju v družbi in tako predstavljajo enega izmed ključnih virov razumevanja sveta. Pri tem je

pomembno tudi to, kako občinstvo sprejema novice in na kak način jih mediji posredujejo, na kar je opozarjal že McLuhan v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Cotter (2015) izpostavlja, da so se t. i. »stari« mediji (tisk, radio, televizija) prilagodili pojavu mobilnih medijev in novih digitalnih tehnologij, ki jih spremlja tudi porast socialnih omrežij, ki služijo kot platforme za deljenje informacij. Ravno zato ker so možnosti za medijsko potrošnjo in izbiro danes praktično neskončne, je še posebej pomembno, da medijev ne razumemo zgolj kot prenašalcev novic in objektivnih poročevalcev o dogodkih. Bistveno je namreč, da se zavedamo njihovega globalnega vpliva in socializacijske funkcije ter vloge v kulturni reprodukciji, diskurzivnih praksah in ustvarjanju javnega mnenja. Izhajali bomo iz socialno konstruktivistične perspektive in analizirali vlogo medijev pri konstruiranju družbene realnosti, reproduciranju pomenov in posredovanju interpretacij. Zanimalo nas bo, kako se poroča o spolu v edukacijskem kontekstu v mednarodnem okviru, kar bomo ugotavljali s sintezo že opravljenih raziskav na to temo. Naš cilj je zagotoviti teoretsko osnovo, na podlagi katere bo v prihodnosti opravljena kritična diskurzivna analiza slovenskih medijev, ki bo prikazala sliko medijskega diskurza o spolu v edukaciji v našem prostoru v zadnjem desetletju.

Ključne besede: mediji, medijska konstrukcija, diskurzi, spol, edukacija

»Tako je videti feministka«: medijske reprezentacije feminizma in feminizem v slovenskih osnovnošolskih učbenikih

Valerija Vendramin, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Atrij

14:05–14:25

Sekcija: Šola in družba

Avtorica izhaja iz odnosa do feminizma pri mladih (njegovega dojemanja oziroma razumevanja v luči medijskih reprezentacij). V nadaljevanju izpelje razmislek o »prisvojitvi« nekaterih feminističnih zahtev na način, ki kaže na depolitizacijo feminizma – kar pomeni, da gre za selektivno vključevanje feminističnih zahtev in hkratno zavračanje le-teh kot nepomembnih (A. McRobbie). Zanima jo, kako je s problematično tendenco ustvarjati nove heroine, »izjemne ženske«, ki jih ustvarja postfeministična naracija neoliberalizma (R. Braidotti), kjer je poudarjena individualna vrednost posamezne ženske, ne glede na njene vrednote ali denimo politično orientacijo. Kot kaže, je premik k feminizmu postal del medijskih diskurzov, a ne v smislu, da so mediji postali feministični,

ampak da so pojem feminizma izpraznili njegovih radikalnih sil in nam ga prodajajo nazaj kot življenjski oziroma potrošniški stil (R. Gill). Poudarek je na osebnih bitkah in ženski neodvisnosti, ne pa na denimo kolektivnih prizadevanjih, problematiki individualizacije družbenih problemov ipd.

V drugem delu se avtorica dotakne vprašanja predstavitve oz. obravnave feminizma pri osnovnošolskih otrocih in se vpraša, kakšne so reprezentacije feminizma v učbenikih, učnih načrtih ... za osnovno šolo; katere teme so obdelane, katere pa so popolnoma odsotne in kaj je na voljo tistim, ki bi se o tem nemara radi podrobneje poučili – onstran medijskih reprezentacij in zvezdniškega feminizma.

Ključne besede: feminizem, postfeminizem, medijske reprezentacije, učbeniki, osnovna šola

Jezik družbenih medijev in njihov vpliv na komunikacijo mladih

Sara Horvat, *Srednja upravno administrativna šola Ljubljana*

Predavalnica: Atrij

14:25–14:45

Sekcija: Šola in družba

Ker se v zadnjem času precej posvečam družbenim medijem, sem začela razmišljati o tem, kako inovativni in igrivi smo včasih pri iskanju slovenskih izrazov za novo predmetnost in kako po drugi strani radi sprejmemo v uporabo tudi izvirne angleške izraze. Pametni telefoni poleg osnovnih funkcij mobilnega telefona popolnoma nadomeščajo vlogo osebnega računalnika in fotoaparata ter se lahko povezujejo z internetom in z drugimi pametnimi napravami. Novejši modeli imajo zelo zmogljive fotoaparate, z njimi narejene posnetke pa pogosto objavljamo na raznih družbenih medijih, kot so Facebook, Instagram, Snapchat in Twitter. Družbeni mediji nam omogočajo, da se povezujemo in komuniciramo z ljudmi, s katerimi se mi želimo in spremljamo njihove objave in oni naše. Komunikacija preko družbenih medijev je postala zelo priljubljena. Cilj raziskave je bil ugotoviti, kako na komunikacijo preko družbenih medijev gledajo mladi in kako slovenščina sledi novim izrazom s področja družbenih medijev ter katere mladi uporabljajo. S pomočjo SWOT analize sem raziskala, katere so prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti komunikacije preko družbenih medijev. Z mladimi smo v manjših skupinah zbirali izraze, ki se uporabljajo pri delu s štirimi družbenimi mediji in ugotavljali, za katere imamo slovenske izraze in za katere še ne in katere pogosteje

uporabljamo. Predvidevala sem, da se mladi zavedajo tako prednosti in priložnosti kot tudi slabosti in nevarnosti tovrstne komunikacije ter da večinoma uporabljajo izvirno angleške izraze. Rezultati SWOT analize so pokazali naslednje. Prednosti: lažja, hitra, poceni komunikacija; uporaba slik, zvoka, simbolov; obveščanje o dogodkih; spremljanje novosti. Slabosti: ne vidimo mimike, kretenj; vzame veliko časa; manj se družimo v živo. Priložnosti: spoznavanje novih ljudi; iskanje dela; učenje; obveščanje; oglaševanje; povezovanje. Nevarnosti: vdor v zasebnost; zlorabe; zasvojenost; lažna identiteta; grožnje; nadlegovanje. Ugotovila sem, da mladi uporabljajo veliko več slovenskih besed kot sem pričakovala in da se poleg prednosti in priložnosti zavedajo tudi slabosti in nevarnosti tovrstne komunikacije.

Ključne besede: sodobna tehnologija, družbeni mediji, jezik, komunikacija, odnosi

Izzivi mednarodnega sodelovanja

Samuel Farsure, *Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina*, Nataša Martinuč, *Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina*

Predavalnica: Atrij

16:15–16:35

Sekcija: Šola in družba

Že tretje leto izvajamo izmenjavo s partnersko šolo Sint-Maartens College iz Voorburga na Nizozemskem. Ob takem dogodku se šola vedno sreča s številnimi izzivi, na katere išče odgovore, da zagotovi uspešno sodelovanje domačih in tujih dijakov, učiteljev, družin in ostalih sodelujočih partnerjev. Temeljna naloga naše šole je pripraviti kakovostni okvir, v katerem dijaki obeh držav spoznavajo kulturno in zgodovinsko dediščino države, razvijajo socialne, medkulturne, jezikovne in druge kompetence. Pripraviti jih želimo na timsko delo na izbrano temo.

Naša hipoteza je, da temeljito načrtovanje pristopa vodi v odlično sodelovanje med vsemi sodelujočimi v projektu in posledično k opolnomočenju. Opolnomočenje je rezultat pristne komunikacije in pravočasnega informiranja.

V predstavitvi bi pojasnili načela in področja našega dela, ki smo jim posvetili posebno pozornost: iskanje primerne teme, motiviranje, medosebni odnosi, zmožnosti in znanje. Za vse interakcije med udeleženi smo pripravili gradivo v primerni vsebini in obliki. To so na primer ustvarjanje delovnega okvirja za organizatorje izmenjav, delavnice na temo medkulturnega spoznavanja za dijake in starše, delavnice za mentorje, tečaj angleščine za

starše, organiziranje predhodnega dela na daljavo, diseminacija rezultatov in evalvacija. V teh letih smo uspeli razviti in nadgraditi sistem, ki ga v svoje izmenjave vnašajo tudi šole, ki poleg nas sodelujejo z omenjeno partnersko šolo. Čeprav smo že veliko dosegli, še vedno ostajajo možnosti za izboljšanje naše prakse. Kljub dobremu načrtovanju in predvidevanju, se še vedno pojavljajo izzivi. Z majhnimi koraki nadgrajujemo začeto delo, v katerem rastemo tako učitelji kot dijaki in njihovi starši.

Zastavlja se nam tudi vprašanje, ali je takšna praksa prenosljiva na druga področja življenja in dela na šoli in v družbi.

Ključne besede: mednarodno sodelovanje, opolnomočenje, komunikacija, nadgrajevanje, načrtovanje

Mednarodno sodelovanje in dvig kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa

Sabina Felc, OŠ Antona Tomaža Linhartaradovljica

Predavalnica: Atrij

16:35–16:55

Sekcija: Šola in družba

OŠ Antona Tomaža Linhartaradovljica stremi k internacionalizaciji ter dvigu kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa. Prav zato na šoli že več let potekajo tudi različni mednarodni projekti, ki pozitivno vplivajo na sodelujoče. Skozi zadnje desetletje se je tako vzpostavila mednarodna mreža šol, ki omogoča sodelovanje v različnih projektih, menjavo idej, primerov dobrih praks, spoznavanje drugih kultur ipd. Omenjeno pozitivno vpliva na dvig kakovosti poučevanja in učenja, skupaj s stalnim strokovnim izpopolnjevanjem pa zagotavlja osebni in profesionalni razvoj učiteljev, kar neposredno pozitivno vpliva na način poučevanja ter hkrati na lokalno skupnost. Trenutno poteka projekt ART@HEART v okviru programa Erasmus+. Vanj so vključeni tudi najmlajši učenci, ki skozi različne dejavnosti spoznavajo vrstnike iz Avstrije, Francije, Španije in Hrvaške. S slednjo sodelujemo največ, predvsem zaradi lažjega sporazumevanja in geografske bližine. Hrvaška partnerska šola je OŠ Ivana Gundulića iz Zagreba. Učitelji obeh šol si prizadevajo za vnašanje novosti v proces učenja in poučevanja ter raznolika učna okolja, v katerih učenci pridobivajo znanje in usvajajo veščine izven učilnic, npr. šolsko igrišče, vrt, gozd ter virtualna okolja, kot je eTwinning, prek katerega lahko spoznavajo različne šole po EU in širše. Skupina učiteljev in učencev obeh šol sodeluje v likovnih, glasbenih, športnih in drugih dejavnostih. Tako so pripravili več likovnih razstav in si poslali

kulturni škatli, v katerih so predstavili nekaj predmetov, ki so del slovenske oziroma hrvaške kulturne dediščine. 10. maja 2018 so sodelovali na prireditvi Evropska vas v Radovljici, v katero je bilo vključeno še 8 osnovnih šol, vrtec, radovljiška glasbena šola, knjižnica ter nekaj drugih ustanov. Na stojnicah, na katerih so bila razstavljena likovna dela, različne brošure, kulinarične posebnosti ipd., so sodelujoči predstavili države EU. Sodelovanje se bo nadaljevalo in bogatilo šolski vsakdan.

Ključne besede: mednarodno sodelovanje, kakovost vzgojno-izobraževalnega procesa, Erasmus+, učna okolja, sodelovanje z OŠ I. Gundulića Zagreb

Mednarodno sodelovanje kot prispevek k univerzalnosti znanja in vedenja

Neva Čebren, *Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem*

Predavalnica: Atrij

16:55–17:15

Sekcija: Šola in družba

Prispevek razmišlja o prepletanju, plemenitenju in dopolnjevanju znanja, kot ga omogočajo mednarodni projekti, izmenjave študentov in gostovanja učiteljev v različnih visokošolskih ustanovah znotraj EU in širše. Svoje vpoglede utemeljujemo z izkušnjami, ki smo jih pridobili s številnimi projekti (CCBC, Labicum, Permit, LSP Her, IEREST), usmerjenimi v aplikativno obravnavo usvajanja medkulturnih in jezikovnih zmožnosti v širšem visokošolskem kontekstu. Nadalje svoje trditve dokazujemo z analizo poročil (Autobiography of Intercultural Encounters, COE) o izmenjavah Erasmus, kot so jih zabeležili študentje več generacij z UP FHŠ. Pregled pa zaključimo z razčlenbo odzivov na gostujoča predavanja na visokošolskih ustanovah v Bhopalu, Indija, in v Varšavi, Poljska, oziroma z odzivi študentov UP FHŠ na sodelovanje nekaterih gostujočih predavateljev. Zaključki raziskave vodijo v kritično oceno tovrstnih mednarodnih povezovanj in izmenjav znanja, kot tudi v predloge, kako izboljšati dolgotrajnost učinkov posameznih projektov in mednarodnih stikov.

Ključne besede: medkulturna jezikovna zmožnost, visokošolske ustanove, mednarodni projekti in izmenjave

Internacionalizacija šole doma in v tujini ter zaznane ovire pri implementaciji internacionalizacijskih aktivnosti

Ivana Majcen, OŠ Tončke Čeč, Trbovlje, Katarina Pajer Povh, OŠ Tončke Čeč

Predavalnica: Atrij

17:15–17:35

Sekcija: Šola in družba

Danes je internacionalizacija v izobraževanju gonilo k spremembam, koncept, ki mu šole sledijo, ga živijo in po katerem delajo. Pomeni tudi ustvarjanje veščin, potrebnih v 21. stoletju (Van Eyken idr., 2005). Internacionalizacija v vzgoji in izobraževanju (VIZ) se lahko razvija (skozi mobilnosti) v tujini ali kot internacionalizacija doma. Pojem internacionalizacija doma se je razvil kot podpora kadru, ki se ne odloča za mobilnost in ostaja tako eden od najpomembnejših elementov internacionalizacije (Knight 2006, v Slapšak in Lenc, 2016). Ne glede na finančno podporo, ki jo mobilni posamezniki lahko prejmejo, ostaja dejstvo, da večina strokovnih delavcev v VIZ možnosti za mednarodno mobilnost ne izkoristi (Slapšak in Lenc 2016). V prispevku želimo prikazati rezultate interne raziskave na vzorcu kolektiva OŠ Tončke Čeč, v kateri smo se spraševali o razlogih za nizko udeležbo na mobilnostih oz. profesionalni razvoj v tujini, kljub visoki podpori vodstva, lokalnega okolja in pozitivnim izkušnjam z inetrnacionalzacijo doma. Na internacionalizacijo smo se na šoli usmerili na oba omenjena načina, doma (1) ter preko mobilnosti v tujini (2).

K internacionalizaciji doma sodijo tiste mednarodne dejavnosti, ki niso mobilnost v tujini, in potekajo izključno na šoli oziroma v njenem lokalnem okolju (1): povezovanje z lokalnimi organizacijami in deležniki, ki imajo mednarodni doseg (mladinski centri, NVO); gostovanje mednarodne pripravnice; sodelovanje v projektu EVS prostovoljcev; vključenost v mrežo ANGLIA NETWORK EUROPE, preko katere izvajamo projekt Hi5!, ki omogoča mednarodne digitalne stike med učenci dveh držav; vključenost v projekt Razvijamo medkulturnost kot novo obliko sobivanja.

V tujini (2) smo raziskovali pedagoške prakse preko dveh mobilnosti, v okviru programov Erasmus+ in EGP in se vključevali v delavnice preko e-twinninga (šolska knjižničarka).

Ključne besede: internacionalizacija, medkulturnost, ovire, mobilnost, projekti

Zgodil se je projekt KA1

Ana Štor, OŠ Dramlje

Predavalnica: Atrij

17:35–17:55

Sekcija: Šola in družba

V mesecu juniju 2017 smo vstopili v Erasmus+ projekt KA1 – Odkrivanje skrivnosti Irske in angleškega jezika. Najprej prek mobilnosti dveh udeleženk, potem pa je sledila vključenost cele šole, staršev, krajevne skupnosti, občine in zunanjih partnerjev. Zaradi našega projekta KA1 so se na šoli zgodile spremembe, ki bodo pri otrocih in tudi učiteljih pustile velik pečat. Najprej smo ustvarili irski blog in facebook skupino, nato smo na šoli poiskali prostor za irski kotiček ter uvedli mesečni irski radio in nagradni kviz. Učenci so pri pouku ustvarjali likovne izdelke, pekli so po tradicionalnih irskih receptih, preizkusili so igranje hurlinga in galskega nogometa, večkrat so plesali irski ples, peli irske pesmi, gledali irske risanke, opravili angleške predstavitve, irske izdelke so vključili v božični bazar, brali in igrali irske pravljice, spoznali pravega Irca, kvačkali, spoznavali irsko kulturo in literaturo, sodelovali pri angleškem vikendu ter še pri mnogo drugih aktivnostih. Zaradi projekta KA1 smo sodelovali z mnogimi zunanjimi partnerji: s Šolo irskega plesa, z ročnodelsko sekcijo Mravljice, z gospo Urško Lavbič, s pevskim zborom Dramlje, z Ircem Davidom Ryanom, s turističnim vodičem Dejanom Marentičem, z OŠ Danile Kumar, z Gimnazijo Celje – Center, z OŠ Dobje, s ČSOD, z angleško- in poljsko šolo. Brez projekta ne bi imeli interesnih dejavnosti Kvičke-kvačke in angleškega gledališča ter šolskega projekta Oblecimo drevesa. Hodnika ne bi krasila irska zastava in vhoda v šolo ne irska tabla. Učiteljci se ne bi odločili za sodelovanje na mednarodnih konferencah Promocija zdravja, alternativne učne in vzgojne strategije v OPB in Strukturni dejavniki pouka. Tudi širjenja izven šole ne bi bilo peko irskega plesa, turistične tržnice, likovnega natečaja in Evropske vasi. Mednarodno sodelovanje je prineslo ogromno pozitivnih sprememb na vso šolo in družbo okoli nje in za to smo zelo hvaležni.

Ključne besede: Projekt KA1, mednarodno sodelovanje, aktivnosti, zunanji partnerji, prepoznavnost

Šola – temeljni povezovalni člen med človekom in družbo

Simona Jerčič Pšeničnik, *Osnovna šola Neznanih talcev Dravograd*

Predavalnica: Atrij

17:55–18:15

Sekcija: Šola in družba

V sodobni družbi opazamo, da se na globalni ravni množijo konflikti, spopadi, nesreče, teroristični napadi, naravne ujme, nasilje – vse, kar tudi na individualni ravni posega v človeška življenja. Spremembe v načinu komuniciranja, v oblikah nastopanja, v medsebojnih odnosih čuti vsak izmed nas tudi na najbolj banalnih vsakdanjih dogajanjih. Kam tak razvoj vodi, lahko samo ugibamo in upamo na dobrobit, sobivanje in boljšo prihodnost. Pri tem ima lahko šola ključno vlogo, in sicer šola, ki bo vzgajala za strpnost, za sprejemanje drugačnosti, za mir, za mirno reševanje sporov in za preprečevanje nasilja. Seveda si na tem mestu lahko zastavimo vprašanje, kako lahko šola, ta za nekatere »obrobna« dejavnost, pripomore k reševanju teh vprašanj.

V šolskem okolju se srečujemo s praktičnim delovanjem učiteljev, ki so v svojih prizadevanjih nemalokrat prepuščeni svoji lastni iznajdljivosti. V zadnjih letih smo v osnovnošolskem okolju dobesedno bombardirani od »projektov«, katerih rezultat so največkrat zmedeni učitelji in posledično še bolj zmedeni učenci. Projektno delo, ki združi različna predmetna področja, zahteva usklajeno timsko delo, povezanost vseh sodelujočih, upoštevanje različnih mnenj in uresničevanje zastavljenih ciljev s pomočjo inovativnih didaktičnih pristopov. Ob poplavi projektov se zdi, da »sodobna slovenska šola« ne ve, kaj je njena prvotna naloga. Spušča se v izvajanje takih in drugačnih projektov, katerih rezultat so največkrat zmedeni učitelji, ki v svoje letne delovne priprave nasilno vključujejo določene teme in pri tem pozabljajo na osnovno vzgojno funkcijo šole. Zavedati se moramo, da je šola pravzaprav eden ključnih prostorov, ki vpliva na delovanje družbe v celoti, z njo so povezani učenci, njihovi starši, lokalna skupnost in šole, s katerimi sodeluje na mednarodni ravni preko projektov in tudi sicer. Šola ima pomembno vlogo pri prepoznavanju individualnih razlik med učenci, sprejemanju drugačnosti, vzgajanju za strpnost, sobivanje in mirno reševanje sporov.

Ključne besede: šola, vzgoja za strpnost in mir, sprejemanje drugačnosti

IZOBRAŽEVALNE POLITIKE EDUCATION POLICY

»Veliki kompromis« v vzgoji in izobraževanju: trojanski konj ali papirnati tiger

Mitja Sardoč, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Mala dvorana

10:45–11:05

Sekcija: Izobraževalne politike

Program mednarodne primerjave dosežkov učencev [PISA] predstavlja enega od glavnih »generatorjev podatkov« Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj [OECD] ter enega od njenih paradnih konjev »mehkega načina upravljanja«. Poleg »standardnih« vsebinskih poudarkov učinkovitosti je v zadnjem desetletju OECD-jeva agenda na širšem vsebinskem področju vzgoje in izobraževanja doživela pomembno premestitev poudarka. Pričujoča predstavitev problematizira nekatere izmed razsežnosti OECD-jevega »kopernikanskega obrata« v smer izobraževalne pravičnosti, saj je nova senzibilnost, ki jo predstavljajo vsebinski poudarki enakih možnosti in družbene (ne)enakosti, vse prej kot enoznačna ali neproblematična. Uvodni del predstavitve kontekstualizira razpravo o problematiki izobraževalne pravičnosti v okviru t. i. »kulture objektivnosti« kot oblike »mehke moči«. Osrednji del problematizira vlogo in pomen enakih možnosti kot ene od razsežnosti izobraževalne pravičnosti [ter s tem povezane problematike poštenosti] v okviru OECD-jeve agende na področju vzgoje in izobraževanja. Sklepni del predstavitve postavi pod vprašaj emancipatoričnost OECD-jevega kopernikanskega obrata v smer izobraževalne pravičnosti.

Ključne besede: veliki kompromis, izobraževalna pravičnost, družbena (ne)enakost, mehka moč, kultura objektivnosti

Pravičnim izobraževalnim praksam na(s)proti

Urška Štremfel, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Mala dvorana

11:05–11:25

Sekcija: Izobraževalne politike

Pravičnost (*angl.* equity) predstavlja eno izmed temeljnih načel slovenskega izobraževalnega sistema (Bela knjiga, 2011). Sodobni globalni in nacionalni družbeni trendi na eni ter izsledki znanstvenih raziskav na drugi strani kažejo, da načela ni enostavno uresničevati. V evropskem in širšem mednarodnem izobraževalnem prostoru na veljavi pridobivajo tudi druga načela, kot so načelo učinkovitosti (*angl.* efficiency), ki pa z načelom pravičnosti niso nujno komplementarna (Baye in Demeuse, 2008; Forssbaeck in Oxelheim, 2014; Woessmann, 2008). V danih okoliščinah je za ohranitev pravičnosti nacionalnih izobraževalnih praks še posebej pomembno upoštevati naslednja edukacijsko in politološko znanstveno relevantna izhodišča: a) v skladu z načelom subsidiarnosti države članice EU suvereno odločajo o vsebini nacionalnih izobraževalnih politik (Walkenhorst, 2008); države članice niso pasivni prejemniki iniciativ in priporočil EU in lahko razvijejo svojstvene (svojim kulturnim, upravnim in političnim tradicijam prilagojene) načine doseganja skupnih ciljev EU (Heritier idr., 1996).

V temeljnem raziskovalnem projektu »Neoliberalizem v evropskem izobraževalnem prostoru: med učinkovitostjo in pravičnostjo slovenskih izobraževalnih politik in praks« tako na podlagi kompleksnega teoretskega okvira in poglobljenih empiričnih analiz, ki poleg dosežkov v ospredje postavljajo tudi pomen ozadenskih dejavnikov kot kazalnikov pravičnosti izobraževalnega sistema (socialno-ekonomski gradient, dejanska enakost spolov, blagostanje ter socialne in čustvene spretnosti), pojasnujemo in kritično preverjamo, ali je visoke dosežke v mednarodnih raziskavah znanja in s tem evropske ciljne vrednosti na področju izobraževanja v Sloveniji mogoče učinkovito dosegati ob večjem upoštevanju načela pravičnosti izobraževalnih politik in praks.

V prispevku se osredinjamo na predstavitev teoretskega okvira – diskurzivni institucionalizem, evropeizacija, nova oblika vladavine (npr. Schmidt in Radaelli, 2004), s katerim pojasnujemo procese do sedaj zaznanega (ne)kritičnega sprejemanja evropskih neoliberalnih agend v slovenskem nacionalnem prostoru ter predstavljamo izsledke študij primerov, ki potrjujejo, da politike, podprte z ustreznimi poglobljenimi raziskavami, lahko predstavljajo pomemben korak k ohranjanju pravičnosti slovenskih izobraževalnih praks, s tem pa tudi k suverenosti slovenskega izobraževalnega prostora.

Ključne besede: pravičnost, izobraževalne politike, neoliberalizem, EU, Slovenija

Mednarodne razvrstilne lestvice v luči internacionalizacije in kakovosti slovenskih univerz

Maruša Hauptman Komotar, *samostojna raziskovalka*

Predavalnica: Mala dvorana

11:25–11:45

Sekcija: Izobraževalne politike

Lestvice, ki razvrščajo univerze na mednarodni ravni, so svetovni fenomen nedavnega izvora. S svojim pojavom so vzbudile pozornost številnih interesnih skupin na področju visokega šolstva, tako študentov, vodstva in zaposlenih na visokošolskih zavodih, oblikovalcev visokošolskih politik, zasebnega sektorja, medijev itn. Ker jih številni izmed njih pogosto povezujejo tudi s stopnjo internacionalizacije posamezne visokošolske ustanove oziroma s kakovostjo njenega izobraževanja, prispevek obravnava uvrščanje slovenskih univerz na mednarodne razvrstilne lestvice, in sicer z vidika vprašanja, ali lahko slednje smatramo za orodje njihove internacionalizacije oziroma kakovosti izobraževanja, ki ga izvajajo. V ta namen najprej predstavlja na mednarodni ravni najvplivnejše lestvice in njihove metodološke zasnove, ki služijo za razvrščanje univerz. Za tem analizira institucionalne strategije (internationalizacije) slovenskih univerz in strateške cilje, povezane z uvrščanjem na tovrstne lestvice, v smislu njihovih aktualnih in želenih uvrstitev ter v primerjavi njihovih podobnosti in razlik z najvišje uvrščenimi univerzami. V nadaljevanju se osredotoča na internacionalizacijo kot eno izmed glavnih kategorij mednarodnih lestvic univerz, predstavlja pa tudi pobude, ki razvrščajo univerze izključno na osnovi kategorij in kazalnikov, povezanih z internacionalizacijo visokega šolstva. Na tej osnovi odgovarja na vprašanje, ali se v metodoloških zasnovah mednarodnih razvrstilnih lestvic internacionalizacijo dejansko obravnava kot celovit proces, namenjen izboljšanju kakovosti visokošolskega izobraževanja in raziskovanja. Poleg tega razpravlja tudi o vprašanju, ali višje uvrstitve (slovenskih) univerz na uveljavljenih mednarodnih lestvicah pomenijo tudi večjo kakovost njihovega izobraževanja; različne interesne skupine namreč različno dojemajo njihov vpliv na kakovost na področju visokega šolstva. V sklepnem delu zato pojasnjuje, zakaj je potrebno povezavo med (mednarodnimi) razvrstilnimi lestvicami, internacionalizacijo in kakovostjo visokega šolstva obravnavati s precejšnjo previdnostjo, saj ni moč (kvantitativno) izmeriti vsega, čemur dajemo pomen, niti ni moč pripisati pomena vsemu, kar lahko izmerimo (Cameron, 1963).

Ključne besede: mednarodne razvrstilne lestvice, univerze, internacionalizacija, kakovost, Slovenija

Kurikularne spremembe: struktura kurikula, opredelitev predmetnika in podpora učencem na prehodih med stopnjami izobraževanja

Fani Nolimāl, *Zavod RS za šolstvo*

Predavalnica: Mala dvorana

11:45–12:05

Sekcija: Izobraževalne politike

Zavod RS za šolstvo je član mednarodnega evropskega konzorcija institucij CIDREE (Consortium of Institutions for Development and research in Education in Europe), ki se na nacionalni ravni ukvarjajo z razvojem kurikula in raziskovanjem v vzgoji in izobraževanju. Sodelujoče institucije z vzajemnim sodelovanjem (mreženjem) prispevajo k večji strokovni mobilnosti, kroženju informacij, ustvarjanju in izmenjavi kakovostnega znanja in izkušenj. V ta namen raziskujejo posamezna področja šolstva, organizirajo različne oblike mednarodnih strokovnih izmenjav in srečanj ter objavljajo monografije v povezavi z obravnavano tematiko. V letu 2017 sem se kot predstavnica ZRSŠ v okviru organizacije CIDREE udeležila dvodnevnega ekspertnega srečanja na temo kurikularnih sprememb. Predstavniki šestih držav članic CIDREE smo predstavili veljavne nacionalne kurikule za starost od 4 do 12 let in se pri tem osredotočili na naslednja raziskovalna vprašanja: kako je nacionalni kurikulum strukturiran (po predmetih ali predmetnih področjih) in njegova vsebina predstavljena; kako je porazdeljen čas oz. ure za posamezne predmete ali predmetna področja (porazdelitev ur v predmetniku); ali so stopnje primarnega izobraževanja diferencirane – če da, kako, kdaj in čemu (razlogi); kako je poskrbljeno za podporo otrokom na prehodu med stopnjami izobraževanja (iz vrtca v šolo, iz nižje stopnje na višjo). Odgovori na raziskovalna vprašanja so bili zanimivi, med državami zelo raznoliki in so odražali različno raven decentralizacije šolskih sistemov držav sodelujočih predstavnikov in posledične avtonomije strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju na lokalni ravni. Ugotovljeno je bilo, da so kurikularne vsebine v nacionalnih kurikulumih držav zelo različno predstavljene, pogosto zgolj okvirno, redko zelo podrobno. Nekateri nacionalni kurikuli udeležajo vzvratno načrtovanje in kompetenčni pristop, drugi ciljni. Pri tem so bile izpostavljene tudi dileme: ali v kurikulumu opredeliti tisto, kar morajo učitelji poučevati, ali tisto, kar morajo učenci doseči. Tudi za prehode med stopnjami izobraževanja je različno poskrbljeno. Povzetek pridobljenih spoznanj je za Slovenijo dragocen in vreden poglobljenega nacionalnega razmisleka.

Ključne besede: CIDREE, kurikularne spremembe, nacionalni kurikulum, ekspertno srečanje, decentralizacija šolskih sistemov

Analiza elementov mednarodne razsežnosti v izbranih visokošolskih študijskih programih

Katarina Aškerc, *Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)*

Predavalnica: Mala dvorana

12:05–12:25

Sekcija: Izobraževalne politike

Najpogosteje citirana opredelitev internacionalizacije za področje visokošolskega izobraževanja navaja, da je le-ta »proces integracije mednarodne in medkulturne razsežnosti v poučevanje, raziskovanje in storitvene funkcije post-sekundarnega izobraževanja« (Knight 2004, 11). A ker v praksi prihaja do instrumentaliziranega pogleda na internacionalizacijo visokošolskega izobraževanja in s tem pretirane osredotočenosti na njene kvantitativne (in ne vsebinske) elemente, sta se kot odgovor pojavila koncepta internacionalizacije doma in internacionalizacije kurikuluma, ki naslavljata vsebinske elemente internacionalizacije v izobraževanju. Vodilna avtorica Leaskova (2015) internacionalizacijo kurikuluma opredeljuje kot »... vključitev mednarodnih, medkulturnih in/ali globalnih razsežnosti v vsebino kurikuluma, kot tudi učnih izidov, ocenjevanje, učnih metod in podpornih storitev študijskega programa«. V tem kontekstu bomo s komparativno perspektivo na osnovi analize dokumentov in kvalitativne raziskovalne metode z interpretativno primerjavo proučili prisotnosti elementov internacionalizacije doma in internacionalizacije kurikuluma v izbranih študijskih programih v Sloveniji in na Nizozemskem. Cilj bo proučiti, ali in kako se omenjena koncepta pojavljata v učnih načrtih preučevanih študijskih programov (predvidoma študijski programi področja ekonomije (turizma), razrednega pouka, zdravstva in tehnike/strojništva) na visokošolskih institucijah v Sloveniji (predvidoma Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem, Univerza v Novi Gorici in izbrani zasebni visokošolski zavodi) in na Nizozemskem (predvidoma HAN Univerza uporabnih znanosti, Delftova univerza za tehnologijo, Inhollandova univerza uporabnih znanosti in Univerza v Groningenu). Leta 2013 je namreč bila internacionalizacija doma naslovljena kot politični element v sporočilu Evropske komisije (2013), s čimer je ta koncept postal pomemben za vse evropske univerze. Leta 2016 je tudi Vlada RS sprejela Strategijo internacionalizacije slovenskega visokega šolstva (ur. Aškerc Veniger in Flander, 2016), ki prav tako naslavlja omenjena koncepta. Pričakujemo, da se elementi mednarodne

razsežnosti redko pojavljajo v slovenskih in nizozemskih študijskih programih, da pa so med izbranimi državama kljub temu prisotne razlike v pogostosti pojavljanja prvin internacionalizacije kurikulumu – predvidevamo, da je v slovenskih študijskih programih teh elementov manj.

Ključne besede: mednarodna razsežnost visokošolskega izobraževanja, internacionalizacija doma, internacionalizacija kurikulumu, internacionalizirani učni izidi, študijski programi

EVALVACIJA IN ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI

EVALUATION AND QUALITY ASSURANCE

Acta non verba – Dejanja, ne besede

Damjan Kobal, *Fakulteta za matematiko in fiziko UL*

Predavalnica: Sejna soba 1

16:15–16:35

Sekcija: Evalvacija in zagotavljanje kakovosti

V raziskavi skušamo zbrati in analizirati mnenja učiteljev o soodvisnosti med dejansko kakovostjo učiteljskega dela in formalnim vrednotenjem učiteljeve uspešnosti. Stališča zberemo in analiziramo na podlagi neformalnih pogovorov in učiteljskih stikov na več izobraževalnih institucijah v ZDA in Indiji ter jih primerjamo z izkušnjami v Sloveniji.

Po naših ugotovitvah je dejanska kakovost poučevanja v vseh treh državah v veliki meri odvisna od sposobnosti in učiteljskega erosa in je skoraj neodvisna od formalnega sistema vrednotenja učiteljskega dela. Medtem, ko je predanemu učitelju zelo težko pridobiti sredstva na primer za smiselni in pravočasni razvoj sodobnega predmeta ali za konstruktivne konzultacije/hospitacije in razvoj praktično orientiranega sodelovanja z drugimi učitelji, ne primanjkuje sredstev za projekte sumljivih vsebin, katerih bistvo je izpolnjevanje zapletenih formularjev, ki jih marsikje zmorejo le še profesionalne in specializirane institucije, ki so skoraj ali povsem neodvisne od deklariranih vsebin.

V prispevku bomo predstavili paralele med uspešnim poučevanjem matematike in učinkovitim izobraževalnim sistemom. Učinkovito učenje matematike se sestoji iz opazovanja in odkrivanja vzorcev (indukcija), ki spontano preide v postavljanje pravil (dedukcija) in raziskovanje njihovih raznolikih pomenov in posledic. Radovednost in motivacija vznikneta iz odkrivanja smiselnih in zanimivih vzorcev, medtem ko kaotični in nesmiselni vzorci in pravila rodijo apatijo in prezir. Učenec, dijak, študent, učitelj opazujejo delovanje šolskega sistema. Smiselna in logična urejenost vabi k odkrivanju pravil, sodelovanju in kreativnemu vključevanju. Ko človek v sistemu ne najde logične in smiselne urejenosti, se oddalji, izgubi motivacijo in postane apatičen. Pomanjkanje motivacije mladih za šolsko delo in najsposobnejših za učiteljski poklic dokazuje nesmiselnosti šolskega sistema, ki se na mnogih mestih izgublja v politični korektnosti, formalizmu, pomanjkanju vsebine in napačnih vrednotah.

Ključne besede: kakovost, evalvacija, indukcija, dedukcija, formalizem

Evalvacija opravljenega dela na praktičnem usposabljanju z delom za dijake izobraževalnega programa zdravstvena nega

Petra Alič, *Srednja šola Jesenice*

Predavalnica: Sejna soba 1

16:35–16:55

Sekcija: Evalvacija in zagotavljanje kakovosti

Praktično usposabljanje z delom (PUD) je v izobraževalnem programu Zdravstvena nega obvezna oblika praktičnega usposabljanja. Vključeni v delovno okolje dijaki v osmih tednih brez prisotnosti šolskih mentorjev spoznajo proces dela in pridobijo realne delovne izkušnje. Vlogo mentorjev prevzemajo zaposleni na kliničnih oddelkih bolnišnic in domov za ostarele. Obseg pridobljenih delovnih izkušenj je odvisen tako od zahtevnosti zdravstvene nege posameznega delovnega okolja, kot tudi motiviranosti ter sistema nagrajevanja zaposlenih za delo z dijaki. Najpomembnejši dejavnik, ki zagotavlja kakovosten potek PUD-a, pa je interes posameznega dijaka. V prispevku predstavljam dokumentacijo z naslovom Evidenca opravljenega dela na PUD-u, ki predstavlja smernice za delo dijakom in njihovim mentorjem, učiteljem strokovnih predmetov na šoli pa omogoča vpogled in evalvacijo opravljenega dela. Pomemben del dokumentacije je mentorjevo pisno poročilo in mnenje o dijakovem odnosu do dela, sodelavcev ipd. ter tudi mnenje dijaka. V projektno skupino za oblikovanje dokumentacije sem povabila dijake tretjih in četrtyh letnikov, ki že imajo izkušnje s PUD-om ali se nanj pripravljajo. V dobrem sodelovanju in prijetnem razpoloženju nam je uspelo izdelati evidenco opravljenega dela, ki široko zajema ne le medicinsko-tehnične postopke in posege, temveč tudi izredno pomembno opazovanje pacienta. Pomembno je, da kljub bogati vsebini ne obremeni dijakov z obsežnim pisanjem, saj smo izbrali sistem križanja in podčrtavanja.

S predstavljenno evidenco opravljenega dela na PUD-u smo vzpostavili tesno povezavo med šolo, dijakom in kliničnim okoljem, ki je pomembna za vzdrževanje in izboljševanje kakovosti izobraževalnega procesa bodočih zdravstvenih delavcev.

Ključne besede: zdravstvena nega, praktično usposabljanje z delom, evidenca opravljenega dela, evalvacija dela

Samoevalvacija in razvojni načrt projektov Erasmus+ mobilnosti kot primer za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v šoli

Karmen Lemut, *Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina*

Predavalnica: Sejna soba 1

16:55–17:15

Sekcija: Evalvacija in zagotavljanje kakovosti

Med 2014-2020 MIZŠ načrtuje vzpostavitev, dopolnitev in pilotni preizkus predstavljenega modela ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v izobraževanju prek projekta, osredinjenega na kakovost. Vanj smo vključeni kot pilotna šola. Namen modela je opredelitev skupnega koncepta ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v vzgoji in izobraževanju ter evalvacije na ravni izobraževalnega sistema. Z Erasmus+ učnimi mobilnostmi na šoli omogočamo udeležencem izkušnjo v tujini, ki prinaša dolgoročne pozitivne učinke za njihov osebni in strokovni razvoj. Spodbujamo in izvajamo mobilnosti dijakov v praktičnem usposabljanju v tujih vrtcih in vzporedno strokovno usposabljanje šolskega osebja. Glavni cilj projektov mobilnosti je pridobivanje spretnosti in izkušenj, ki prinašajo dodano vrednost izobraževanju in delu udeležencev mobilnosti. Kakovost poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja ugotavljamo in zagotavljamo prek standardov in kazalnikov EQAVET-evropskega okvirja kakovosti. Kazalniki so usmerjeni k rezultatom in temeljijo na dokazih. Na podlagi samoocene lažje načrtujemo izboljšave in jih tudi izpeljujemo. Na dolgi rok je zagotovljeno kakovostnejše izobraževanje in usposabljanje, odziven sistem vodenja, odzivnost na potrebe dijakov, zaposlenega osebja, delodajalcev, lokalnega okolja in drugih deležnikov v okolju. Poleg neposrednih vplivov na posameznike, ki se kaže v samozavestnejših dijakih in bolj motiviranemu šolskemu osebju, pa aktivnosti teh projektov že prinašajo pozitivne spremembe in razvojne premike tudi v sodelujočih organizacijah. ECVET vrednotenje učnih rezultatov smo vključili v ocenjevanje dijakovih pridobljenih kompetenc pri praktičnem usposabljanju z delom v vrtcih, dijaki so pri pouku angleščine ocenjeni iz predstavitve svoje mobilnosti, kot sodelujoči v projektu so zavezani, da razširjajo učne izide tudi s pisanjem člankov in prispevkov za medije, promocijo mobilnosti med sovrstniki ter v širšem okolju. Mednarodno sodelovanje šolo celostno krepi in razvija v smeri sodobnosti in spoznavanja različnosti v pristopih predšolske vzgoje v različnih državah. Nenazadnje tako šola krepi povezovanje z delodajalci, tudi glede reševanja težav s pridobivanjem učnih delovnih mest v vrtcih doma in pri pridobivanju izkušenj in priložnosti na

mednarodnem trgu dela. Mobility Tool+ je spletna platforma, orodje za sodelovanje, vodenje in poročanje o projektih mobilnosti v okviru programa Erasmus+. Ocenjujemo ga za kakovostno orodje. Ugotovitve pri analizi odgovorov posameznih udeležencev mobilnosti nam niso le v pomoč pri pisanju poročil o projektih temveč nam samoevalvacija omogoča, da razvojno naravnamo načrtovanje izobraževalnih ciljev in kompetenčnosti dijakov. Naš cilj je vzdrževanje zastavljene ravni kakovosti. Vedno pa obstaja prostor za nadgradnjo in izboljšanje. V stalni razvojni naravnosti in skrbi za kakovost sta klima in kultura na šoli drugačni, rezultati pa boljši. Tega se učimo tudi preko izvajanja Erasmus+ projektov.

Ključne besede: internacionalizacija ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja – okvir EQAVET, učni izidi in učinki, evropski razvojni načrt, krepitev kompetenc in veščin posameznikov, poročila, samoevalvacija

Izzivi vključevanja otrok z avtizmom v predšolsko vzgojo

Maša Vidmar, *Pedagoški inštitut*, Manja Veldin, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Prešernova dvorana

17:15–17:35

Sekcija: Evalvacija in zagotavljanje kakovosti

Raziskovalci na področju motenj avtističnega spektra (MAS) v zadnjih letih poudarjajo vse večji pomen zgodnjega odkrivanja le-teh, saj jih je mogoče natančno diagnosticirati pred otrokovim drugim letom starosti (Zwaigenbaum et al., 2015), ter nuditi ustrezno zgodnjo obravnavo (Pijl et al, 2017; Zwaigenbaum et al., 2015). Vključevanje otrok v kakovostno predšolsko vzgojo in varstvo je pomembno za otrokov razvoj na različnih področjih, še posebej pa je pomembno za prikrajšane otroke (EU, 2012), kamor sodijo tudi otroci z MAS. Vendar pa so le-ti, glede na poročilo Evropske komisije »Podpora otrokom s posebnimi potrebami«, zaradi neprilagojenih pogojev v vrtcih manj zastopani. V Sloveniji večina otrok s posebnimi potrebami, vključujoč otroke z MAS, obiskuje običajne oddelke v vrtcih in šolah. Čeprav otroci in učenci z MAS predstavljajo razmeroma majhen delež v skupini otrok s posebnimi potrebami (1-1,5%; MIZŠ, b.d.), pa je njihovo vključevanje v izobraževalni proces v vrtcih in šolah v praksi pogosto težavno.

Kot odziv na to, se v Erasmus+ K2 projektu ETTECEC: »Zgodnja pozornost inkluziji otrok z motnjami avtističnega spektra v predšolsko vzgojo in varstvo«, osredotočamo na razvoj izobraževanja in treninga vzgojiteljev, s ciljem zmanjševanja razlik in spodbujanjem

vključevanja vseh otrok. Za zagotavljanje aktualnosti nagovorjenih težav, smo znanstveniki in praktiki iz štirih držav raziskali, s čim se soočajo vzgojitelji v vrtcih konzorcija. Na podlagi opazovanja dela v oddelkih predšolske vzgoje s pomočjo opazovalnih shem, ter izvedbo strukturiranih intervjujev s strokovnimi delavci v vrtcih, starši ter otroki z avtizmom, smo identificirali nekatere ključne izzive pri vključevanju otrok z avtizmom v aktivnosti, ki potekajo v vrtcih. Predlogi rešitev za nekatere od teh izzivov bodo zajeti v obliki spletnega izobraževanja za vzgojitelje. V Sloveniji smo raziskovalci Pedagoškega inštituta in strokovnjaki Svetovalnice za avtizem, s pomočjo opazovalne sheme izvedli opazovanja v dveh vrtcih, in sicer v štirih skupinah. Poleg tega smo opravili strukturirane intervjuje z osmimi strokovnimi delavci, štirimi starši in štirimi otroki z avtizmom. V pričujočem prispevku predstavljamo nekatere ključne izzive pri vključevanju otrok z MAS v predšolsko vzgojo v Sloveniji, ki smo jih prepoznali na podlagi zbranih podatkov.

Ključne besede: avtizem, predšolska vzgoja, usposabljanje, strokovni delavci

Medvrstniško nasilje med učenci 8. razredov v Sloveniji: rezultati IEA ICCS 2016

Jure Novak, Eva Klemenčič, *Pedagoški inštitut*, in Špela Javornik

Predavalnica: Sejna soba 1

17:35–17:55

Sekcija: Evalvacija in zagotavljanje kakovosti

Skrb in podpora učencu, pričakovanja, da bo zmožel in znal in njegova udeleženosť v odločitvah, so temelj varnega in spodbudnega učnega okolja (Bennard, Loreman; v Čačinovič-Vogrinič, 2017). Učitelj mora znati upoštevati tudi okolje, iz katerega učeči se (op.p.) izhaja (Moderndorfer, 1938; v Čačinovič-Vogrinič, 2017). Vidimo, da se varno in spodbudno učno okolje ne nanaša le na dejavnike na ravni posameznika, temveč tudi na širše dejavnike. Prav tako danes vemo, da varno in spodbudno učno okolje ne zajema le nasilja, ampak tiste priložnosti učenja, ki jih lahko spodbuja tudi učitelj - s primerno pedagoško-metodično prakso in različnimi učnimi strategijami; z namenom ustvarjati spodbudno učno okolje, spodbudno razredno in šolsko klimo. Slednje pa ne ustvarjajo le učitelji, vodstva vzgojno-izobraževalnih zavodov, k spodbudnemu in varnemu učnemu okolju veliko prispevajo tudi učenci in učenke. Prav zaradi tega so pri raziskovanju dejavnikov varnega in spodbudnega učnega okolja pomembne tako individualne karakteristike učencev in učenk, pa tudi demografske karakteristike oziroma ozadenski

podatki. V prispevku se bomo vendarle omejili, in sicer na nekatere rezultate Mednarodne raziskave državljanske vzgoje in izobraževanja (IEA ICCS, cikel 2016), ki se nanašajo (predvsem) na medvrstniško nasilje. Medvrstniško nasilje lahko ima strahovite in dolgotrajne posledice, tako za posameznika, kakor družbo. In ker mora šola ponuditi ne le spodbudno, temveč tudi varno okolje (in ker je varno okolje, ne le tesno povezano s spodbudnim okoljem, temveč verjetno njegov predpogoj), je raziskovanje medvrstniškega nasilja pomembno. Le tako lahko namreč ugotavljamo, in šolajočim se posledično zagotavljamo, vse tiste predispozicije, ki jih za svoj razvoj potrebujejo. Tako za akademski, kakor tudi za osebnostni razvoj. V prispevku bomo predstavili rezultate o percepciji nasilja med učenci 8. razredov (v Sloveniji in primerjalno z drugimi izobraževalnimi sistemi), percepcijo učiteljev in ravnateljev o nasilju v šoli ter aktivnosti za zmanjševanje nasilja v šolah.

Ključne besede: IEA ICCS 2016, medvrstniško nasilje, državljanska vednost

Šolska klima in medvrstniško nasilje v srednjih šolah: sekundarne analize raziskave PISA 2015

Klaudija Šterman Ivančič, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Sejna soba 1

17:55–18:15

Sekcija: Evalvacija in zagotavljanje kakovosti

Različne študije (npr. Jeriček Klanšček idr., 2015; Mugnaioni Lešnik idr., 2009) v slovenskem prostoru potrjujejo, da je medvrstniško nasilje tako v osnovnih kot srednjih šolah dokaj pogost pojav, same šole pa so slabo opremljene za spopadanje z njim. V tem kontekstu se tudi na področju raziskovanja vse več študij usmerja v proučevanje omenjene problematike z namenom identifikacije dejavnikov, ki bi lahko pripomogli k uspešnemu zmanjševanju pojavnosti različnih vrst nasilja. Med omenjenimi študijami so tudi mednarodne študije. V prispevku izhajam iz podatkov, zbranih v okviru raziskave PISA 2015 ($N = 6151$). Osredotočam se na ugotavljanje pojavnosti različnih oblik medvrstniškega nasilja v 1. letnikih slovenskih srednjih šol in ugotavljanjem povezanosti nekaterih vidikov šolske klime (pripadnost šoli in zaznavanje učitelja kot nepravičnega) z doživljanjem nasilja s strani dijakov in dijakinj. Zanima me, kako se omenjene povezave odražajo v različnih srednješolskih programih v Sloveniji in ali pri tem prihaja do značilnih razlik med spoloma. Najpomembnejše vprašanje, ki ga prispevek naslavlja, pa

je, ali se doživljanje odnosa z učiteljem in pripadnost šoli značilno povezuje s pojavnostjo nasilja.

Glede pojavnosti nasilja v srednješolskih programih ugotavljam, da v Sloveniji približno 16 % dijakov in dijakinj vsaj enkrat mesečno izkusi eno izmed oblik medvrstniškega nasilja. Vse oblike so praviloma najmanj pogoste v gimnazijskih programih, najbolj pa v poklicnih izobraževalnih programih. V slednjih so dekleta v podobni meri izpostavljena določenim oblikam nasilja (npr. grožnje in norčevanje) kot fantje, ki obiskujejo programe gimnazije in srednjega strokovnega izobraževanja. Ugotavljam tudi, da prihaja do značilne povezanosti med šolsko klimo in mladostnikovim zaznavanjem nasilja. V vseh srednješolskih izobraževalnih programih je opaziti značilne pozitivne povezave med doživljanjem nasilja in zaznavanjem učitelja kot nepravilnega ter značilne negativne povezave med doživljanjem nasilja in pripadnostjo šoli. Izsledki študije nakazujejo, da so tudi v slovenskem prostoru pozitivna šolska klima in medosebni odnosi pomemben vidik pri obravnavi in preprečevanju nasilja na šolah.

Ključne besede: raziskava PISA, medvrstniško nasilje, šolska klima, medosebni odnosi

PROFESIONALNI RAZVOJ PEDAGOŠKIH DELAVCEV

TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Zaupati vase pomeni zaupati v boljšo prihodnost

Nataša Luković, OŠ Ludvika Pliberška Maribor

Predavalnica: Prešernova dvorana

10:45–11:05

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Za prijavo na projekt Erasmus+ smo se na šoli odločili predvsem zaradi želje po profesionalnem razvoju pedagoškega osebja, omogočanju širjenja obzorij učencem ter mednarodni izmenjavi dobrih praks. V času hitrega razvoja tehnologij in stresnem tempu življenja se zavedamo, da ustaljeni načini poučevanja niso zmeraj dovolj za uspešnost mladih v prihodnosti.

Vizija našega projekta *We are our future!* je bila oblikovati kompetentne, prilagodljive, odgovorne, samozavestne, zadovoljne in uspešne ter zdrave posameznike, ki se bodo znali soočati z izzivi v prihodnosti. Za dosego tako visoko zastavljenega cilja pa so predvsem potrebni kompetentni in kvalitetni pedagoški delavci in za uvajanje sprememb odprto pedagoško vodstvo. S sodelovanjem v mednarodnem projektu smo uvideli, da so za nove izzive potrebni predvsem pogum, trdo delo, pripravljenost kdaj stopiti tudi izven ustaljenih okvirjev, predvsem pa je ključnega pomena sodelovanje med vsemi udeleženci v izobraževalnem procesu (pedagoški delavci – učenci – starši). Ugotavljamo, da se pedagoški delavci, ki so bili direktno vpleteni v projekt, veliko bolj zavedajo svojih vrlin, močnih področij in spretnosti ter se bolj samozavestno vključujejo v nove dejavnosti, ki terjajo nove načine dela. Prav tako se zavedajo, da so pri delu potrebne učne metode in oblike, ki spodbujajo odgovornost in samostojnost učencev, pri čemer ne gre zanemariti dejstva, da se bo potrebno dodatno spoprijeti z novimi informacijsko-komunikacijskimi tehnologijami. Pedagoški delavci na naši šoli smo ob primerjanju različnih šolskih sistemov, pouka, učnih navad, preživljanju prostega časa, načinih prehranjevanja ipd., ugotovili, da na naši šoli delamo dobro in da smo lahko ponosni nase.

Tudi učenci so pokazali veliko mero samostojnosti, odgovornosti in zanesljivosti, predvsem pa timskega duha. Učenci so zelo kreativni in inovativni, če jim le damo priložnost. Pomembno se mi zdi, da so podali povratno informacijo, da so v času projekta

bolje spoznali sami sebe, področje, ki ga v šolstvu velikokrat zanemarjamo, a mu imamo namen posvetiti več pozornosti v prihodnosti.

Ključne besede: profesionalni razvoj, sodelovanje, samozavest, prihodnost, spremembe

Prek podpiranja kompetenc strokovnih delavcev vrtca za participacijo družin do višje kakovosti prakse

Petra Zgonec, *Pedagoški inštitut*, Petra Bozovičar, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Prešernova dvorana

11:05–11:25

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Številne nacionalne in mednarodne raziskave kot tudi politična priporočila, osredotočena na zagotavljanje predšolskih programov za vse otroke, poudarjajo pomembnost kakovosti storitev kot tudi usposobljenost strokovnih delavcev. Višja kot je kakovost prakse, ki je med drugim povezana tudi z izobrazbo in usposobljenostjo strokovnih delavcev, boljši je njen vpliv tako na otrokov kognitivni kot tudi socialni in vedenjski razvoj (Sylva idr., 2004). Eno od ključnih področij kakovosti predšolskih programov je participacija družin (OECD, 2012).

Krepitev kakovosti predšolske vzgoje preko participacije (EQUAP) je mednarodna iniciativa programa Erasmus+ (strateško partnerstvo na področju šolskega izobraževanja), v kateri smo v letih 2014–2017 sodelovali s še desetimi partnerji iz sedmih držav (Italija, Latvija, Grčija, Švedska, Portugalska, Belgija, Slovenija). V strateško partnerstvo so bili vključeni 3 vrtci, 2 lokalni organizaciji, ki upravljata z vrtci, 1 organizacija, ki izvaja izobraževanja, 2 univerzi, 2 raziskovalni inštituciji in 1 transnacionalna mreža.

V prispevku bomo predstavili rezultate raziskave, ki smo jo opravili na temo participacije družin v predšolski vzgoji, proces senčenja, na podlagi katerega smo oblikovali nabor primerov dobre prakse in ki so ga strokovni delavci prepoznali kot pomembno strategijo profesionalnega razvoja ter oblikovali kazalnike kakovosti na temo participacije družin. Te dejavnosti so vodile k oblikovanju toolboxa – orodja, ki služi strokovnim delavcem vrtca pri oblikovanju partnerskega odnosa s starši.

Ključne besede: profesionalni razvoj, kakovost, participacija družin, senčenje

Učna mobilnost za razvoj kakovosti in internacionalizacije

Simona Duška Zabukovec, *Biotehniški center Naklo*

Predavalnica: Prešernova dvorana

11:25–11:45

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Ustrezne medkulturne sposobnosti na delovnem mestu in vsakdanjem življenju imajo v globaliziranem svetu vedno bolj prepoznano vrednost. Sodelovanje v mednarodnih projektih je tako za Biotehniški center Naklo ena izmed stalnic za zagotavljanje kakovosti izobraževalnih programov, dela učiteljev, formacije dijakov ter odprtosti Centra v mednarodno okolje. Učitelji tujih jezikov se redno udeležujemo projektov učne mobilnosti šolskega osebja Erasmus+, da lahko uvajamo sodobne didaktične prijeme, bogatimo medkulturne kompetence ter navezujemo stike v evropskem prostoru. Novo znanje prenašamo na svoje kolege in dijake. Prispevek predstavi in ovrednoti izkušnjo sodelovanja v projektu mobilnosti šolskega osebja Erasmus+, znanje tujih jezikov za kakovostnejšo internacionalizacijo na jezikovni šoli v Edinburghu na Škotskem marca 2016. Projekt je potekal v štirih delih: priprava na sodelovanje v projektu, udeležba na jezikovni šoli, ki je pripravila vsebinski in organizacijski del izobraževanja, razširjanje rezultatov oz. diseminacija ter ovrednotenje učnih rezultatov. Projekt je doprinesel k osebni obogatitvi pedagoško-didaktične kompetence, zlasti s predstavitvijo novejših oblik poučevanja tujih jezikov CLIL (Content and Language Integrated Learning) ter uporabe barvnih lesenih Cuisenaire palčk, kot tudi izvirne rabe fotografij, slikovnih kartic, videospotov, pesmi, spletnih aplikacij za izdelovanje filmov. Razširil je poznavanje kulturnega in socialnega okolja zlasti preko pogovora z učitelji ter bivanja pri škotski družini. Celodnevni obisk zasebne šole je omogočil vpogled v novo obliko šolanja in zavedanje kvalitete poučevanja na naši šoli. Prenos strokovnih znanj in veščin na učitelje tujih jezikov je odprl pot za posodobljene načine poučevanja. Sklepna refleksija projekta ter diseminacija rezultatov sta povečali motivacijo za poučevanje ter izboljšali odprtost v mednarodno okolje za dijake in kolege. Projekt je doprinesel k uresničevanju načrta internacionalizacije BC Naklo ter pomagal širiti bazo učiteljev, ki se bodo v prihodnosti vključevali v mednarodno delo BC Nakla.

Ključne besede: mobilnost učiteljev, Erasmus+, BC Naklo, internacionalizacija, tuji jeziki

Uspešno izveden proces samoevalvacije

Lidija Svet, *Osnovna šola Vransko-Tabor, OE Vrtec Tabor*

Predavalnica: Prešernova dvorana

11:45–12:05

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Vrtec Vransko–Tabor sodi med manjše vrtce, saj je na dveh enotah oblikovanih 15 oddelkov, sicer pa sodimo pod okrilje osnovne šole.

Kako kakovostno je naše delo, naše storitve? Odgovor na to vprašanje, tudi v skladu z Zakonom o financiranju v vzgoji in izobraževanju (ZOFVI–UPB5, 49. člen), nam omogoča samoevalvacija, metoda za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti vzgojnega dela in razvoja vrtca.

V prispevku bom predstavila proces uvedbe in izvedbe samoevalvacije v našem vrtcu v obdobju treh let.

Procesa samoevalvacije smo se lotili načrtno in sistematično. Strokovni delavci smo bili spodbujeni k razmisleku o pripravljenosti sodelovanja v timu za uvedbo in njeno izvedbo. Tim sestavljamo strokovne delavke vrtca, ki imamo visoko notranjo motivacijo ter čutimo potrebo po novih znanjih in pristopih, ki jih je možno vpeljati v vzgojno-izobraževalno delo z otroki. Tim se je v drugi polovici šol. leta 2014/15 pod okriljem Šole za ravnatelje pričel usposabljanje za uvajanje izboljšav in samoevalvacije. Na osnovi pridobljenega znanja smo v naslednjih treh letih večkrat organizirale delavnice akcijskega načrtovanja izboljšav.

V prvem letu uvajanja samoevalvacije je vzgojiteljski zbor po načelih načrtovanja izboljšav izglasoval prednostna cilja, ki ju bomo načrtno realizirali ter poglobljali naslednja tri leta. Po začetni analizi stanja smo izvedli nabor dejavnosti za doseganje izbranih ciljev, si postavili merila, s katerimi smo merili napredek, pridobljene podatke pa analizirali ter ugotovitve uporabili za nadaljnje delo. V kolektivu je bilo sprva zaznati pomisleke glede dodatnega dela ob uvedbi »novega projekta«. Pri oblikovanju končnega samoevalvacijskega poročila se je tim soočal s težavami ter z dilemami glede meritev zastavljenih ciljev, saj so strokovni delavci po oddelkih izvajali različne meritve, rezultate pa nismo uspeli dati na skupen imenovalec. Tako smo naslednje leto merila poenotili, in sicer na ravni starostnih obdobj.

Izteka se triletni cikel izvajanja prednostnih ciljev in samoevalvacije. Večina strokovnih delavcev je samoevalvacijo ponotranjilo in so ji pozitivno naklonjeni.

Ključne besede: vrednotenje kakovosti dela, prednostni cilj, trajnost

Izkušnje poučevanja dediščinskih vsebin v tujini

Zrinka Mileusnić, *Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem*, Irena Lazar, *Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem*

Predavalnica: Prešernova dvorana

12:05–12:25

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Sodelavci Oddelka za arheologijo in dediščino UP FHŠ, so med leti 2013 in 2015 sodelovali na mednarodnem Tempus projektu "Biherit". Bili so zadolženi za uvajanje modula "kulturna dediščina" v že obstoječe programe na treh univerzah v Bosni in Hercegovini.

Večji del izvajanja predvidenih dejavnosti je obsegal dvakratno celotno izvedbo modula na univerzah v Sarajevu, Tuzli in Banja Luki. Cilj izvajanja modulov je bil prenos pedagoških praks in znanj na bodoče lokalne izvajalce modulov, po drugi strani pa tudi testno obdobje za preverbo interesa za tovrstne programe na različnih univerzah.

Izvedba projektnih dejavnosti se je izkazala za odlično in dvosmerno izkušnjo, saj je poučevanje na temo kulturne dediščine in s tem povezanih vprašanj identitete ter zgodovinskega spomina ipd. v sorodnem, a vseeno tujem okolju od slovenskih predavateljev zahtevalo prilagoditev pedagoških metod, vsebin in različne pristope v različnih okoljih s posebnim ozirom na jezikovne, kulturne, verske in politične omejitve in posebnosti v posameznih okoljih. V prispevku bodo prikazan proces poučevanja in njegove prilagoditve na primerih izvajanja posameznih predmetov.

Ključne besede: kulturna dediščina, poučevanje, tuje okolje

Razvijanje digitalnih kompetenc učiteljev v osnovni šoli

Mojca Borin, *OŠ Draga Kobala Maribor*

Predavalnica: Prešernova dvorana

13:25–13:45

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

V okviru mednarodnega projekta Erasmus+ mobilnost osebja smo razvijali digitalne kompetence strokovnih delavcev na naši osnovni šoli. Ena od dejavnosti projekta je bilo raziskovanje na področju digitalnih kompetenc učiteljev, ki bi pripomoglo k dvigu ravni digitalnih kompetenc učiteljev na šoli. V tej raziskavi smo najprej opredelili pojem digitalne kompetence učitelja v skladu z opisi, ki jih predlaga UNESCO, Evropska

komisija ter raziskovalci s tega področja. Izmerili smo raven digitalne kompetence učiteljev glede na etično, kognitivno in tehnološko dimenzijo in ugotavljali, na katerih področjih so učitelji bolj oz. manj kompetentni. Analizirali smo tudi vpliv izbranih osebnih in kontekstualnih dejavnikov na izmerjeno raven digitalne kompetentnosti pri učiteljih. Med dejavniki, ki vplivajo na raven digitalne kompetence učitelja, smo obravnavali: leta delovne prakse v šolstvu, stališče do uporabe IKT pri pouku, uporabo IKT pri pouku in količino izobraževanja na temo IKT v zadnjih dveh letih. Raziskava je potekala v dveh delih. V prvem delu se je izvedlo merjenje digitalnih kompetenc učiteljev s problemskim testom, v drugem delu so učitelji reševali vprašalnik o dejavnikih vpliva. Oboje smo aplicirali v odprtokodnem okolju Moodle, ki omogoča hitro obdelavo podatkov in takojšnjo povratno informacijo po vprašanjih, ki smo jo udeležencem tudi podali. V raziskavi je sodeloval celoten kolektiv, skupaj 45 učiteljev. Z analizo podatkov smo skušali ugotoviti, kako omenjeni dejavniki vplivajo na izmerjeno raven digitalnih kompetenc učiteljev. Pri analizi smo uporabili metode strojnega učenja. Za namen modeliranja smo uporabili odločitvene modele, s katerimi smo opisali odnose med faktorji. Rezultati so pokazali, da učitelji dosegajo dobro digitalno kompetentnost (77 %), najvišji rezultat so dosegli na etičnem področju, najnižjega pa na tehnološkem. Izkazalo se je, da imajo največji vpliv na rezultate problemskega testa učiteljeva stališča do rabe IKT pri pouku. Implicitno pa se je pokazal digitalni razkorak med starejšo in mlajšo generacijo učiteljev.

Ključne besede: digitalne kompetence, digitalne kompetence učiteljev, učiteljeva stališča, odločitveni modeli

InnoTeach – priložnost za razvijanje ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti učiteljev in učencev

Sonja Stepančič, OŠ Trnovo, Branko Stepančič, OŠ Trnovo

Predavalnica: Prešernova dvorana

13:45–14:05

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

V prispevku predstavljamo mednarodni projekt InnoTeach in način implementacije projekta na OŠ Trnovo. Projekt je bil oblikovan v okviru programa Erasmus+ kot dvoletni sodelovalni projekt, v katerega je vključenih 8 partnerjev iz Slovenije, Madžarske in Avstrije. Glavni cilji projekta so razvijanje kompetenc učiteljev na področju inovativnosti, ustvarjalnosti in podjetnosti, oblikovanje sistema validacije in priznavanja pridobljenih

kompetenc ter vzpostavitev mednarodnega partnerstva. V prvem letu smo skupaj s projektnimi partnerji oblikovali profil kompetenc, ki jih potrebuje inovativni učitelj, sodelovali pri razvoju metodologije za izobraževanje in orodij, ki jih učitelji potrebujejo pri svojem delu ter izbrali ustrezna gradiva za usposabljanje učiteljev. V projektu je bil oblikovan tudi izpitni sistem, razvit v skladu z mednarodno priznано ECQA izpitno metodologijo, ki se je osredotočil na potrditev in priznavanje pridobljenih kompetenc. Člani šolskega projektnega tima smo se udeležili mednarodne delavnice usposabljanja za učitelje mentorje. V drugem letu projekta bil ključni poudarek projekta na izvedbi nacionalnega e-izobraževanja za učitelje na šoli in implementaciji načrtovanih projektov. Naloga projektnega tima je bila predstavitev projekta učiteljskemu zboru, umestitev projekta v obstoječe delo OŠ Trnovo ter iskanje različnih možnosti nadgradnje dobrih praks s področja pedagoških inovacij. Projektu se je pridružilo šestnajst učiteljev. Oblikovali so štiri projektne skupine, v katerih so s pomočjo metodologije, zasnovane v projektu, preko uporabe e-platforme Moodle in s podporo mentorjev pridobivali nove kompetence s področja inovativnosti, ustvarjalnosti in podjetnosti. Vsi učitelji so uspešno zaključili izobraževanje. Zasnovali so 5 inovativnih šolskih projektov, ki temeljijo na participaciji učiteljev, učencev ter različnih deležnikov iz lokalne skupnosti in poslovnega sveta. V projektu je nove kompetence pridobila skoraj tretjina pedagoških delavcev, kar odpira nove možnosti za nadgradnjo obstoječega vzgojno-izobraževalnega procesa, v katerem bomo skupaj z učenci aktivno soustvarjali inovativno družbo prihodnosti.

Ključne besede: inovativnost, ustvarjalnost, profesionalni razvoj, mednarodno sodelovanje, IKT

Ugotavljanje ravni pedagoških digitalnih kompetenc pri učiteljih razrednega pouka

Tine Pajk, OŠ Muta

Predavalnica: Prešernova dvorana

14:05–14:25

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Prispevek predstavlja raziskavo ugotavljanja ravni pedagoških digitalnih kompetenc pri učiteljih razrednega pouka. Digitalno kompetenco uvrščamo med osem ključnih kompetenc, zajema samozavestno in kritično rabo digitalne tehnologije za pridobivanje informacij in komunikacij za učinkovito izvrševanje določene naloge ali za reševanje določenega problema z uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije. Iz omenjenega

ugotovimo, da je definicija pisana na ravni državljana in ne na ravni učitelja, zato moramo osnovno definicijo razširiti na ravne učitelja, to pomeni na pedagoško digitalni kompetenco. Razširimo jo tako, da ji dodamo tako imenovano splošno-profesionalno raven in specialno profesionalno raven. Splošno profesionalna raven zajema vse učitelje ne glede na stroko. Pri tej ravni se uporablja spletna dokumentacija, spletna zbornica, spletne učilnice, itd. Specialno profesionalna raven je povezana s stroko učitelja. Na tem nivoju učitelj pozna računalniške programa, animacije, simulacije za njegovo stroko.

Raziskavo ugotavljanja ravni pedagoških digitalnih kompetenc pri učiteljih razrednega pouka smo izvedli v marcu 2018. V raziskavi je sodelovalo 135 učiteljev razrednega pouka. Učitelji so prejeli vprašalnik po elektronski pošti. Vprašalnik je bil razdeljen na dva dela, prvi je obsegal osnovne podatke o učitelju (starost, naziv, delovno dobo,...), drugi del pa je zajemal vprašanja s področja pedagoških digitalnih kompetenc (uporaba digitalne tehnologije pri poučevanju, raba digitalnih didaktičnih pripomočkov, namen uporabe spleta pri pouku, samooceno izdelave in objave e-gradiv).

Ugotovili smo, da učitelji, ki imajo več kot deset let delovne dobe, učinkovitejše uporabljajo digitalno tehnologijo pri poučevanju, ko njihovi mlajši kolegi. Zanimivo je dejstvo, da učitelji razrednega pouka še vedno uporabljajo starejšo digitalno tehnologijo in programe, saj z novejšimi niso seznanjeni in niso vešči uporabe.

Ključne besede: samovrednotenje, digitalne kompetence, osnovna šola, učitelji razrednega pouka, poučevanje

Učiteljeva poklicna vloga in njegov profesionalni razvoj

Vesna Drogenik Jerič, OŠ Šmarje pri Jelšah

Predavalnica: Prešernova dvorana

14:25–14:45

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Iz pregleda domače in mednarodne strokovne in znanstvene literature je razvidno naraščanje aktualnosti raziskovanja učiteljevega poklicnega delovanja, njegovega profesionalnega razvoja in profesionalizacije učiteljskega poklica. Izpostavljena so tudi vprašanja, ali je učiteljski poklic profesija, oz. ali kateri elementi manjkajo, da bi bil ta poklic pojmovan kot profesija, kaj je oz. bi bilo potrebno spremeniti. Oblikovali so se različni modeli profesij. Pomembno vlogo se namenja tudi raziskovanju različnih dejavnikov učiteljevega profesionalnega razvoja. Raziskovalce zanima, kako učiteljevo

raziskovanje in sodelovanje v projektih, načini in vrste izobraževanja, načini inoviranja, institucionalna klima vplivajo na učiteljev profesionalni razvoj. Preko opredelitve učiteljskega poklica in učiteljeve poklicne vloge, profesije, profesionalizma, profesionalizacije in profesionalnega razvoja smo prikazali modele profesionalnega razvoja in analizirali dejavnike, ki vplivajo na učiteljev profesionalni razvoj. Zanima nas, kako različne skupine pojmujejo učiteljski poklic. Za namene raziskave smo leta 2015 oblikovali anketne vprašalnike za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju (učitelje in ravnatelje), starše in učence. Ugotavljali smo, kako pojmujejo različne postavke učiteljskega poklica (zahtevnost poklicnega dela, potrebna izobrazba, specifičnost in nenadomestljivost ...). Primerjali smo stališča različnih skupin anketirancev do učiteljskega poklica kot profesije in ugotavljali, ali prihaja med njimi do statistično pomembnih razlik. Ugotavljali smo tudi, kolikšen vpliv imajo po presoji učiteljev in ravnateljev različni dejavniki na učiteljev profesionalni razvoj. Izsledki naše raziskave so pokazali, da bi učitelji, ravnatelji, starši in učenci učiteljski poklic uvrstili med profesije. Učitelji in ravnatelji so mnenja, da notranji dejavniki bolj vplivajo na učiteljev profesionalni razvoj kot zunanji. Po njihovem mnenju najbolj vpliva na profesionalizacijo učiteljskega poklica visoka strokovna usposobljenost učiteljev. Pri dejavniki oziroma kompetencah, ki opredeljujejo poklicno delo učitelja, prihaja do razhajanj v mnenju učiteljev in ravnateljev na eni strani in starši ter učenci na drugi. Pri dejavniki, ki vplivajo na ugled učiteljskega poklica, se ravnatelji, učitelji, starši in učenci popolnoma strinjajo, da je poučevanje pomembna družbena funkcija.

Ključne besede: učitelj, učiteljeva poklicna vloga, profesionalni razvoj, modeli profesionalnega razvoja, profesija

Učinki Erasmus+ strokovnih usposabljanj na področju šolskega izobraževanja v tujini na učitelje

Anja Dolžan, Andreja Lenc, *Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)*

Predavalnica: Prešernova dvorana

16:15–16:35

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Zaradi hitrega razvoja in nenehnih sprememb v družbi se stalno spreminjajo tudi potrebe učiteljev za kakovostno izvajanje pedagoškega dela (Marentič Požarnik, 2007). Za odzivanje na spremembe mora biti sistem izobraževanja učiteljev odprt in dinamičen

proces, ki se stalno izvaja (Zelena knjiga o izobraževanju učiteljev v EU, 2001). Raziskava TALIS 2009 je pokazala, da so slovenski učitelji visoko vključeni v stalno strokovno izpopolnjevanje (96,9 %), nekoliko nižji odstotek (78,5 %) pa jih meni, da ima stalno strokovno izpopolnjevanje vpliv na njihovo delo (Sardoč in drugi, 2009). Pri tem se zastavi vprašanje kakšen je kakovosten profesionalni razvoj učiteljev? Če povzamemo avtorici Ivanjšič in Ivanuš Grmek (2009) je to v naprej načrtovana, dlje trajajoča aktivnost, ki upošteva okoliščine, sredstva in učinke, se osredotoča na potrebe učitelja in je povezana z razvojnim načrtom šole. Nujno pa je potrebno učitelju omogočiti aktivno vlogo ne samo pri izvajanju, temveč tudi pri načrtovanju, spremljanju in vrednotenju profesionalnega razvoja. Na ta način je učitelju omogočeno ozaveščanje pridobljenih znanj, veščin in kompetenc in implementacija le-teh v redno delo. Tako je učinek izbrane aktivnosti profesionalnega razvoja učitelja lahko večji in bolj intenziven (Valenčič Zuljan, 2012).

Program Erasmus+, s projekti mednarodne učne mobilnosti nudi učiteljem različne oblike profesionalnega razvoja v sodelovanju s kolegi iz tujine. Namen prispevka je raziskati učinke teh strokovnih izpopolnjevanj kot jih zaznajo učitelji na področju šolskega izobraževanja. Tretjina, učiteljev se odloča za izobraževalni obisk na delovnem mestu v tujini, kar je tudi fokus naše raziskave. Za izvedbo te aktivnosti je že v fazi načrtovanja potrebna večja angažiranost učitelja za iskanje ustrezne šole gostiteljice, pripravo vsebin in programa usposabljanja, kar se šteje kot odlična naložba za bero rezultatov po zaključku učne mobilnosti.

Na podlagi analize vprašalnikov udeležencev učne mobilnosti ter analize (pol)strukturiranih intervjujev, ki se izvajajo v obliki spremljanja projektov bomo predstavili razlike med učinki strukturiranih tečajev in izobraževalnega obiska na delovnem mestu, ki so zaznane s strani udeležencev strokovnih izpopolnjevanj.

Ključne besede: program Erasmus+, profesionalni razvoj učiteljev, mednarodne aktivnosti, izobraževalni obisk na delovnem mestu, strukturirani tečaj

Majhni, a veliki – vrtec v mednarodnem sodelovanju

Erika Hvala, *OŠ Prežihovega Voranca Bistrica, Vrtec Bistrica*, Valentina Gjura, *OŠ Prežihovega Voranca Bistrica, Vrtec Bistrica*

Predavalnica: Prešernova dvorana

16:35–16:55

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Multikulturalizem je izziv sodobnega časa, vzgoja za multikulturnost se mora začeti že v predšolskem obdobju, ki je ključno obdobje za razvoj moralnega in vrednotnega sistema otrok. Pri tem igra vrtec izredno pomembno vlogo, saj je prostor učenja preko igre in izkušenj, obenem je prostor druženja otrok različnih kultur in narodov. Okno v svet multikulturnosti je zagotovo jezik, ki je orodje razmišljanja in odpira pogled v razumevanje drugih svetov, kultur, vrednot, omogoča komunikacijo, sodelovanje, razblinja strahove in predsodke ter uči sprejemanja drugačnosti. Sporazumevanje v materinščini in v tujem jeziku ter spodbujanje razvoja medosebnih, medkulturnih in socialnih kompetenc so ključni cilji, ki jim sledi aktualni mednarodni projekt vrtca z naslovom »Razvijanje socialnih kompetenc otrok z zgodnjim poučevanjem tujega jezika«, v katerem sodelujejo štirje vrtci iz različnih držav: Italije, Estonije, Bolgarije in Slovenije. Prispevek prikazuje pomen mednarodnega sodelovanja za institucije, ki se ukvarjajo s predšolsko vzgojo, s poudarkom na krepitvi strokovnih kompetenc vzgojiteljev (opolnomočenje vzgojiteljev na področju tujega jezika) in dvigu socialnih kompetenc in medkulturnosti (predstavitev stališča vključenih otrok do otrok iz tujih držav).

Ključne besede: vrtec, Erasmus+, mednarodno sodelovanje, stališča otrok, medkulturnost

Pomen sodelovanja v mednarodnih mobilnostih

Darja Krebelj, *Vrtec Najdihojca*

Predavalnica: Prešernova dvorana

16:55–17:15

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

V Vrtcu Najdihojca Ljubljana od leta 2012 pridobivamo evropske izkušnje sodelovanja v mednarodnih projektih pod okriljem nacionalne agencije CMEPIUS. Mednarodno sodelovanje prepoznavamo kot eno od poti k večji kakovosti dela, drugačnim, novim pristopom izobraževanja in dela v vrtcu. Kljub sodobnim pedagoškim konceptom, ki so osnova obstoječega slovenskega nacionalnega kurikulumu za predšolske otroke, se v naši

organizaciji zavedamo, kako pomembno je spoznavati še druge koncepte in izvedbene prakse za delo z otroki. To poskušamo dosegati tako, da se udeležujemo različnih izobraževanj, nova znanja oz. sodobne učne metode pa nato na različne načine implementiramo v prakso. Da bi lahko presojali kakovost lastne pedagoške prakse, jo izboljšali in spremembe vnesli v izvedbeni kurikulum, so nam dragocena različna povezovanja in usposabljanja izven meja Slovenije. Pri vodenju in načrtovanju razvoja vrtca namenjamo posebno skrb stalnemu strokovnemu razvoju in vseživljenjskemu učenju zaposlenih ter jim omogočamo možnosti za vključevanje v različne oblike dodatnega usposabljanja in izobraževanja ter razvijanja strokovnih in osebnostnih kompetenc. Tako skrbimo tudi za razvoj kakovostne predšolske vzgoje v Sloveniji. Poleg splošnih in specifičnih kompetenc za delo, ki jih strokovni delavci pridobijo z udeležbo na strukturiranih tečajih v tujini, posebno pozornost namenjamo dolgoročnim učinkom in prednostim, ki jih ima tovrstno udejstvovanje na posameznika in organizacijo, v kateri je zaposlen. Naš cilj in metodologija, ki temeljita na strateškem načrtu institucije ter evropskem razvojnem načrtu, narekujeta dolgoročne učinke in prednosti, ki jih ima mednarodno povezovanje za organizacijo. Tako ugotavljamo, da so izkušnje, pridobljene v okviru mednarodnih projektov, v pomoč zaposlenim pri vzpostavljanju interaktivnih učnih okolij, kar vpliva na celostni razvoj otrok pa tudi na kompetence strokovnih delavcev in na več akademskih dosežkov, kaže se večja usposobljenost osebja za delovanje na mednarodni ravni. Vpliv sodelovanja v mednarodnih projektih pa ni osredotočen zgolj na otroke in strokovne delavce vrtca, temveč sega mnogo širše, preko staršev, lokalne skupnosti, države vse do evropske ravni.

Ključne besede: vrtec, strokovne kompetence, pedagoški delavci, evropsko sodelovanje, razširjanje rezultatov

Vloga mednarodnega mreženja pri oblikovanju kompetentnega sistema vrtca

Mateja Režek, *Pedagoški inštitut*, Mateja Mlinar, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Prešernova dvorana

17:15–17:35

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Biti kompetenten ni zgolj individualna odgovornost posameznega strokovnega delavca, ampak je naloga celotnega sistema, v katerega je posamezni strokovni delavec vpet. Ključna ugotovitev študije CoRe (Urban, Vandenbroeck, Peeters, Lazzari in Van Laere, 2011, str. 21) je, da je »kompetentnost v kontekstu predšolskih programov treba razumeti

kot značilnost celotnega sistema. Kompetentni sistem se razvija v vzajemnih odnosih med posamezniki (strokovnimi delavci), timi, institucijami in širšim družbeno-političnim kontekstom. Ključna značilnost kompetentnega sistema je njegova podpora posameznikom, da uresničijo svoje zmožnosti razvijanja odgovornih in odzivnih praks, ki se odzivajo na potrebe otrok in družin v vedno spreminjajočih se družbenih okoliščinah.« V prispevku bomo predstavili, kako v Centru za kakovost Korak za korakom, v sodelovanju z mednarodno organizacijo ISSA skrbimo za oblikovanje kompetentnega sistema za strokovne in vodstvene delavce vrtcev, vključene v Mrežo za spreminjanje kakovosti Korak za korakom. Predstavili bomo, kako za oblikovanje kompetentnega sistema skrbimo na vseh v CoRE študiji definiranih nivojih (individualnem, institucionalnem, med-institucionalnem in mednarodnem nivoju). Predstavili bomo gradiva, oblikovana v sodelovanju z mednarodno organizacijo ISSA, ter načine uporabe tega za oblikovanje podpornega sistema in dvig kakovosti pedagoške prakse. Predstavili bomo rezultate mini raziskave, ki jih vodstveni delavci in praktiki v Mreži za spreminjanje kakovosti, opažajo v kontekstu spreminjanja kakovosti prakse. *Ključne besede:* kompetentni posameznik, kompetentni sistem, profesionalni razvoj, kakovost prakse

Prispevek Erasmus+ mobilnosti za namen poučevanja k profesionalnemu razvoju visokošolskih učiteljev

Neža Pajnič, *Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)*, Alenka Flander, *Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)*

Predavalnica: Prešernova dvorana

17:35–17:55

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

Medtem ko je mobilnost študentov večinoma jasno izpostavljena v institucionalnih in nacionalnih strategijah in interesih, je mobilnost akademskega osebja precej manj strateško razvita, vendar postaja preko internacionalizacije vedno bolj pomembna (de Wit idr., 2015). Mednarodne izmenjave z namenom poučevanja in raziskovanja v večini primerov trajajo le nekaj dni ali tednov in zato ne prinašajo dolgotrajnega učinka na institucije in so le redko tudi priznane za namen kariernega razvoja (Racké, 2013). Strateški pristop k akademski mobilnosti prinaša prednosti za spodbujanje kakovosti

poučevanja in raziskovanja, kot tudi splošnega profesionalnega razvoja (Colucci idr., 2014). Osebe z mednarodno izkušnjo predstavlja dodano vrednost za poučevanje z novimi metodami dela, raznolikimi primeri in je pomembno še posebej v državah, kjer je le malo internacionalizacije pri akademskem zaposlovanju zaradi regulatornih ali drugih omejitev (prav tam).

V prispevku bomo prikazali rezultate analize poročil mobilnosti osebja za namene poučevanja v okviru programa Erasmus+. Predstavili bomo, na katere elemente njihovega profesionalnega razvoja je po mnenju sodelujočega akademskega osebja njihova mobilnost najbolj vplivala ter kakšen prispevek je po njihovem mnenju imela tako na njihovo matično institucijo kot tudi na tujo institucijo, na kateri so gostovali. Učinke na profesionalni razvoj bomo predstavili v razmerju do različnih oblik motivacije posameznega visokošolskega učitelja za mednarodno mobilnost, spodbud s strani institucij ter priznavanja.

Ključne besede: mednarodna mobilnost, Erasmus+, akademsko osebje, profesionalni razvoj, učinki

Mednarodni projekt kot priložnost za obogatitev dela

Urška Repinc, OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica, Jana Komac, OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica, Marija Helena Logar, OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica

Predavalnica: Prešernova dvorana

17:55–18:15

Sekcija: Profesionalni razvoj pedagoških delavcev

OŠ dr. Janeza Mencingerja je že nekaj let zapored dobila priložnost sodelovanja v mednarodnih projektih. Namen dela je preko izkušenj tovrstnega sodelovanja podpirati vizijo šole in posredno kraja, v katerem se nahaja. Tudi ena od značilnost dela z nadarjenimi učenci je ta, da rezultati dela z njimi pomenijo napredek ne samo za njih, pač pa za šolo in širše, saj tovrstne oblike dela najdejo pot ven iz šole. Uresničevanje ciljev mednarodnega projekta za nekatere strokovne delavce šole pomeni tudi izziv in obogatitev za program dela nadarjenih učencev. Aktivnosti so namenjene vsem učencem, nekaterim učiteljem, zadolženim za delo z nadarjenimi učenci, pa je mednarodno projektno delo pomenilo še poseben izziv. Teme, s katerimi smo mednarodno sodelovali, so bile različne. Izkušnje kažejo, da je bolj od pokrivanja teme, ki jo učitelj poučuje, pomembna

pripravljenost za sodelovanje in odzivanje na priložnosti. Avtorice prispevka, ki so ključne osebe pri delovanju zadnjega mednarodnega projekta, osvetlijo, kako mednarodno sodelovanje vidijo s perspektive njihove vloge. Za koordinatorico projekta, ki na šoli deluje kot šolska knjižničarka, sodelovanje že sicer pomeni bistveni element pri doseganju učnih ciljev. Učiteljica slovenščine, izbirnega predmeta šolsko novinarstvo, novinarskega krožka ter izvajalka programa za nadarjene učence je preko dela z nadarjenimi učenci ter v sklopu dela pri novinarskem krožku, izvajala delo, ki je prispevalo k uresničitvi ciljev projekta. Ideje za vsebino, obliko, organizacijo in način širjenja rezultatov smo našli tudi pri projektnih partnerjih iz drugačnega kulturnega okolja. Hkrati je sodelovanje s partnerji pomenilo spodbudo in potrebno motivacijo za razmislek in uresničevanje projektnih idej. Tretji vidik je pogled s strani vodstva šole z razmislekom, kako se to delo umesti v šolski vsakdan. »Ožji projektni tim« je iskal načine, kako delo razširiti naprej na druge skupine učencev, k rednemu pouku, na celotno šolsko skupnost.

Ključne besede: uvajanje sprememb, nadarjeni učenci, motivacija, projektno delo, sodelovanje

PANELNA RAZPRAVA PANEL DISCUSSION

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli
Session: Learning, teaching and social interactions in school

Socialne, čustvene in medkulturne kompetence učencev in strokovnih delavcev: izsledki pilotne raziskave projekta ROKA v ROKI

Ana Kozina¹, Urška Štemfel¹, Manja Veldin¹, Tina Vršnik Perše², Maša Vidmar¹, Ana Mlekuž¹

¹Pedagoški inštitut, ²Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru in Pedagoški inštitut

Vloga empatije pri izgradnji vključujočih skupnosti: pilotska študija

Manja Veldin, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Mala dvorana

13:25–13:45

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

Empatija nam omogoča razumevanje drugih in občutek povezanosti z ljudmi (Eisenberg, Fabes, Murphy, Karbon, Smith in Maszk, 1996), zato je ena od ključnih sestavin socialnih, čustvenih in medkulturnih kompetenc ter pomembno prispeva k izgradnji pozitivne in vključujoče razredne klime. Visoka sposobnost empatije, ki vključuje tako spoznavne (npr. prevzemanje perspektive drugega) kakor čustvene komponente (občutenje čustva drugega ob prepoznavi, da vir čustvovanja ni lasten), se povezuje s številnimi pozitivnimi učinki na odnose in vedenje (npr. prosocialno vedenje), medtem ko se pomanjkanje le-te povezuje s številnimi negativnimi učinki (npr. z agresivnostjo). Raziskave kažejo dobre učinke treningov na to sposobnost (Teding van Berkhout in Malouff, 2016), še posebej, če je le-ta pridružen širšemu sklopu razvijanja socialno-emocionalnih kompetenc (Bandy in Moore, 2011). Prav tako razvijanje socialno-emocionalnih kompetenc učencev(-k) in učiteljev(-ic) (z vključenim treningom empatije) pozitivno vpliva na razredno klimo, kjer pa je še posebej učinkovit celostni šolski pristop. V prispevku se bomo osredinile na rezultate pilotske študije v okviru projekta ROKA v ROKI, izvedene med učitelji(-cami) ($N = 97$, spol: $\bar{Z} = 89,7 \%$, starost: $M = 44,05$ let, $SD =$

9,55 let) in učenci(-kami) 8. razredov ($N_1 = 125$, starost₁: $M = 13,21$ let, $SD = 0,427$ let; $N_2 = 106$, spol₂: $\bar{Z} = 51,9$ %, starost₂: $M = 13,16$ let, $SD = 0,417$ let), s poudarkom na napovedni vrednosti empatije za zaznano razredno klimo tako na vzorcu učiteljev kot na vzorcu učencev. Na podlagi ugotovitev bodo oblikovane usmeritve za prakso ter nadaljnje raziskovanje.

Ključne besede: nadarjeni učenci, izziv, čustva, pozitivna samopodoba, medsebojna pomoč

Napovedna vrednost empatije in uravnavanja čustev na posamezne tipe agresivnosti pri učenkah in učencih

Ana Kozina, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Mala dvorana

13:45–14:05

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

Agresivno vedenje ima negativne posledice tako za učenke in učence, ki so izpostavljeni agresivnemu vedenju, kot za učenke in učence, ki so agresivni (Schwartz, Gorman, Nakamoto in McKay, 2006). Načini preprečevanja in zmanjševanja agresivnega vedenja na ravni šol, ki se izkažejo kot uspešni, pogosto vključujejo aktivnosti povezane z uravnavanjem čustev ter empatijo (empatična skrb, zavzemanje perspektive (Batanova in Loukas, 2016; Robertson, Daffern in Bucks, 2012). Empatija vključuje spoznavne in čustvene komponente in se povezuje s številnimi pozitivnimi učinki na odnose in vedenje, medtem ko se pomanjkanje le-te povezuje s številnimi negativnimi učinki, tudi z agresivnim vedenjem. Raziskave kažejo, da je odnos med agresivnostjo in empatijo v obdobju mladostništva negativen, to je posameznice in posamezniki, ki so bolj agresivni, izkazujejo nižje ravni empatije (Lovett in Sheffield, 2007). Bolj natančno sta tako spoznavni del empatije (zavzemanje perspektive) kot čustveni del (empatična skrb) napovednika reaktivne agresivnosti (van Hazebroek, Olthof in Goossens, 2017). Prav tako agresivne učenke in učenci kažejo na več težav v uravnavanju čustev (Wilkinson in Robinson, 2008), predvsem jeze, ki je jedro reaktivne agresivnosti in to še posebej v obdobju zgodnjega mladostništva (Herts, McLaughlin in Hatzenbuehler, 2012). V prispevku bomo raziskali odnos med agresivnostjo, uravnavanjem čustev in empatijo na vzorcu slovenskih mladostnikov. Uporabile bomo rezultate pilotske študije v okviru projekta ROKA v ROKI, izvedene med učenci in učenkami 8. razredov ($N_1 = 125$, starost₁: $M = 13,21$ let, $SD = 0,427$ let; $N_2 = 106$, spol₂: $\bar{Z} = 51,9$ %, starost₂: $M = 13,16$ let, $SD = 0,417$ let), s

poudarkom na napovedni vrednosti empatije ter uravnavanje čustev za agresivno vedenje. Na podlagi ugotovitev bodo oblikovane usmeritve za prakso ter nadaljnje raziskovanje predvsem v smeri, kako lahko aktivnosti, ki spodbujajo empatijo in uravnavanje čustev, pripomorejo tudi k zmanjševanju agresivnosti.

Ključne besede: agresivno vedenje, empatija, uravnavanje čustev, šola, ROKA v ROKI

Socialno-emocionalne in medkulturne kompetence strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju

Tina Vršnik Perše, *Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru in Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Mala dvorana

14:05–14:25

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

Raziskave so pokazale, da strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju izražajo vse več potreb po izobraževanju na področjih oz. kompetencah, ki niso neposredno vezane na vsebinsko področje, ki ga poučujejo oz. s katerim se neposredno ukvarjajo (Sardoč idr. 2009, TALIS 2013, Vršnik Perše idr., 2015). B. Marentič Požarnik (2007) je opredelila pet generičnih kompetenc učiteljev, med katerimi so komunikacija in odnosi, učinkovito poučevanje, organizacija in vodenje, sodelovanje z delovnim in družbenim okoljem in profesionalni razvoj. C. Peklaj idr. (2006) pa so med ključne učiteljske kompetence opredelili učinkovito poučevanje, vseživljenjsko učenje, vodenje in komunikacijo, preverjanje in ocenjevanje znanja ter spremljanje napredka učenca in širše profesionalne kompetence. V sklopu kompetenc, vezanih na komunikacijo ter medsebojne odnose, bomo v prispevku izpostavili socialno emocionalne in medkulturne kompetence, ki se glede na raziskave povezujejo tudi z učinkovitostjo poučevanja in učenja, odnosi med učitelji in učenci ter vedenjskimi težavami učencev (Poulou, 2016; 2017), prosocialnimi prepričanji učencev in njihovo motivacijo k uspešnejšemu delovanju v razredu (Marcus in Sanders-Reio, 2001; Wentzel in Wigfield, 1998) ter odzivnostjo in predanostjo učiteljev (Buettner idr., 2016). Tako nas je v okviru pridobivanja podatkov med pilotno izvedbo projekta ROKA v ROKI zanimalo, kakšne so značilnosti strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju v Sloveniji na področjih, povezanih s socialno emocionalnimi in medkulturnimi kompetencami, kot so samozavedanje, samoregulacija, socialno zavedanje, odnosne spretnosti, razvijanje razredne klime in razumevanje ter spodbujanje raznolikosti in medkulturnosti. Pokazali bomo, v kolikšni meri učitelji poročajo o teh kompetencah in analizirali, kakšne so prevladujoče značilnosti učiteljev na tem področju

in kako se navedene kompetence povezujejo med seboj.

Ključne besede: strokovni delavci, kompetence, ROKA v ROKI

Primerjava politik na področju razvoja socialnih, čustvenih in medkulturnih kompetenc v izobraževanju

Urška Štremfel, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Mala dvorana

14:25–14:45

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

Kljub dokazanim pozitivnim učinkom visoko razvitih socialnih, čustvenih in medkulturnih kompetenc, njihov razvoj na ravni posameznikov, razredov in šol ni sistematično podprt z nacionalnimi izobraževalnimi politikami držav članic Evropske unije (OECD, 2015). Raznolikost obstoječih nacionalnih pristopov predstavlja priložnost za izmenjavo dobrih praks ter podlago za snovanje bolj celostnih politik njihovega razvoja. V prispevku v primerjalni perspektivi predstavljamo obstoječe nacionalne pristope razvoja socialnih, čustvenih in medkulturnih kompetenc v izobraževanju v štirih državah partnericah projekta ROKA v ROKI (Slovenija, Nemčija, Švedska, Hrvaška). Javнопolitični eksperimenti, ki jih v projektu izvajamo, zahtevajo tako ustrezen razvoj, izvedbo, spremljavo in vrednotenje inovativnih programov socialnega, čustvenega in medkulturnega učenja kot tudi ustrezno kontekstualizacijo njihovih rezultatov v različnih nacionalnih kontekstih. Navedeno nam omogoča: a) razumeti, kako enake javнопolitične iniciative (programi) delujejo v različnih nacionalnih (institucionalnih, družbenih in kulturnih) okvirih; b) identificirati javнопolitične dejavnike, ki pozitivno podpirajo razvoj socialnih, čustvenih in medkulturnih kompetenc na nacionalni ravni; c) načrtovati njihovo nadaljnjo implementacijo na ravni izobraževalnih politik sodelujočih in drugih zainteresiranih držav. Prispevek temelji na za potrebe pričujoče primerjalne analize posebej oblikovanem vprašalniku (18 vprašanj s podvprašanji), ki so umeščena v tri sklope: a) analiza obstoječih nacionalnih, regionalnih in lokalnih politik (pregled javнопolitičnih dokumentov); b) analiza učinkovitosti obstoječih javнопolitičnih iniciativ (pregled obstoječih teoretskih in empiričnih raziskav); c) analiza na podatkih temelječih evalvacij ter njihova uporaba pri razvoju področja (pregled statističnih podatkov).

Ključne besede: socialno, čustveno in medkulturno učenje, javнопolitični eksperimenti, izobraževalne politike, Evropska unija

UČENJE, POUČEVANJE IN SOCIALNI ODNOSI V ŠOLI *LEARNING, TEACHING AND SOCIAL INTERACTIONS IN SCHOOL*

Retoričnost učiteljeve avtoritete

Janja Žmavc, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Mala dvorana

16:15–16:35

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

V prispevku raziskujemo stične točke med učiteljevo avtoriteto in retoriko kot posebno obliko jezikovne rabe v pedagoškem procesu. V kratki analizi nekaterih sodobnih socioloških, pedagoških in filozofskih diskurzov o pojmovanju (učiteljeve) avtoritete izpostavljamo njeno retorično naravo in opozarjamo na nujnost zavedanja o tesni povezanosti med retoriko kot veščino javnega prepričevanja in uspešnostjo vzpostavljanja in ohranjanja avtoritete učitelja v pedagoškem procesu. Na podlagi splošne konceptualizacije retorike, ki proces prepričevanja opredeljuje kot vzajemnen interpersonalen odnos med govorcem in poslušalci, se nato omejimo na aristotelški koncept o sredstvih prepričevanja in ga apliciramo na edukacijski kontekst. Predstavljamo predlog modela retorične konstrukcije učiteljeve avtoritete, ki temelji na razumevanju učiteljeve avtoritete kot kompleksnega procesa, ki se vedno vzpostavlja v (verbalni in neverbalni) interakciji učitelja z učenci in ga sestavljajo trije elementi: kako učinkovito zna v govoru in z govorom učitelj prikazati lastno verodostojno podobo (ethos), kako uspešno se odziva na čustvena stanja svojih učencev (pathos) ter kako jasno in trdno utemeljuje svoja stališča in kako utemeljeno presoja stališča drugih (logos). V sklepnem delu predstavimo nekaj praktičnih primerov za retorično konstrukcijo učiteljeve avtoritete in skušamo odgovoriti na vprašanje o tem, kako s pomočjo obvladovanja retoričnih principov uspešno vzpostaviti avtoriteto učitelja in spodbuditi vzajemen odnos med vsemi udeleženci v pedagoškem procesu.

Ključne besede: avtoriteta, vzgoja in izobraževanje, verodostojnost, retorična sredstva prepričevanja

Učitelj kot usmerjevalec in svetovalec dijaku – zagotavljanje individualnosti dijaka pri delu v razredu

Franc Vrbančič, *Šolski center Ptuj*

Predavalnica: Mala dvorana

16:35–16:55

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

Šola kot ustanova, kjer poteka formalno izobraževanje, bi morala skrbeti, da bi imeli učeči se spodbudno okolje, več alternativ in perspektive ter večji vpliv na proces pridobivanja znanja za življenje. V študiji primera predstavimo izvedbo pouka, ki upošteva različne interese dijakov in dijakom daje možnost, da aktivno vplivajo na vsebino predmeta, izvajanje pouka in tudi na ocenjevanje. Spremljali smo 34 dijakov zaključnega letnika pri predmetu Oprema za multimedijsko tehniko v obdobju enega šolskega leta. Po nekajurnem uvodnem delu, kjer so dijaki dobili temeljna znanja o predmetu, t. i. »multimedijske temelje«, so dobili možnost, da skupaj z učiteljem kreirajo in izvedejo svojo lastno vsebinsko različico predmeta. Doseženo znanje so lahko tudi preizkusili na različnih šolskih in izven šolskih aktivnostih: na raziskovalnih tekmovanjih, na tekmovanju v izobraževalnih videoposnetkih, udeležbi na festivalih in promocijah šole ...

Opravili smo tudi vrednotenje dela z naslednjimi kriteriji: učni uspeh, zadovoljstvo dijakov, samostojnost dijakov in udeležba ter doseženi uspeh na tekmovanjih. V prispevku obravnavamo še vlogo učitelja v tovrstnem procesu vzgojno-izobraževalnega dela ter predstavimo razlike v izvajanju predmeta na klasičen način v primerjavi z izobraževanjem po meri dijaka.

Ključne besede: učitelj–usmerjevalec, izobraževanje po meri dijaka, študija primera, celovit razvoj, multimedija

Delo učitelja nemščine z nadarjenimi učenci ter vpliv na odnose v šoli

Marijana Pšeničnik, *OŠ Neznanih talcev Dravograd*

Predavalnica: Mala dvorana

16:55–17:15

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

Za vsakega učitelja predstavlja delo z nadarjenimi učenci poseben izziv, saj pomeni, da mora pouk v heterogeni skupini organizirati tako, da bodo vsi učenci glede na svoje predhodno znanje, sposobnosti in interese pri učnih urah motivirani in aktivni. Učence, ki so nadarjeni za nemščino, mora spodbujati, da bodo pri rednem vzgojno-

izobraževalnem delu v največji meri razvijali svoje znanje, ga v okviru dodatnih dejavnosti ustrezno nadgrajevali ter krepili pozitivno samopodobo. Naloga učitelja je, da nadarjene učence spremlja tako pri delu v razredu kot tudi pri ostalih dejavnostih, ki so povezane z rabo jezika. Pri svojem delu mora biti posebej pozoren na to, da so vsi učenci v skupini ustrezno obremenjeni (pred seboj mora videti otroke) in da se pri pouku ne dolgočasijo. Učitelj se mora zavedati, da ima v razredu učence, ki imajo učne težave, ter take, ki so nadarjeni za jezik. Vsem mora nuditi ustvarjalno in varno okolje, kjer bodo v sproščenem vzdušju pripravljeni na komunikacijo z učiteljico, s sošolci ter v okolju, katerega jezik se učijo. Dober odnos učitelja z učenci je tudi eden ključnih dejavnikov njihovega zadovoljstva pri pouku. Čustva, ki se pojavljajo ob učenju nečesa, kar učence zanima in veseli, pozitivno vplivajo na procese učenja. Hkrati je treba nadarjene učence navajati na to, da svoje znanje in sposobnosti nesebično delijo s svojimi sošolci (so moji pomočniki), jim pomagajo ter pozitivno vplivajo na odnose v razredu. S tem razvijajo medsebojno pomoč, strpnost in solidarnost, vrline, ki v veliki meri oblikujejo učenčevo osebnost ter imajo v njegovem nadaljnjem življenju velik pomen. Učenci se morajo v razredu dobro počutiti, biti zavzeti za delo, doživljati uspeh ter s tem graditi občutek lastne vrednosti. To pomeni, da bodo vedeli, kako ravnati v dani situaciji, znali vzpostaviti odnose z okolico ter se soočiti z izzivi in preizkušnjami v življenju.

Ključne besede: nadarjeni učenci, izziv, čustva, pozitivna samopodoba, medsebojna pomoč

Povežimo nepovezano!

Ljiljana Radosavljević, OŠ Maksa Durjave

Predavalnica: Mala dvorana

17:15–17:35

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

Radovednost, ustvarjalnost, samoiniciativnost, želja po izpopolnjevanju, mednarodni izmenjavi in sodelovanju so me lansko leto popeljale na novo pot: postala sem koordinatorica za mednarodne projekte na naši šoli. Veliko vloženega dela, izobraževanja in najbrž tudi nekaj sreče je pripomoglo k temu, da smo uspešno prijaviili svoj projekt Po znanje čez prag v okviru Erasmus + KA1 projektov.

Že med izobraževanjem po metodi CLIL v Oxfordu se mi je porodila zamisel, da bi povezala še nepovezano ter svojim učencem 9. razreda ponudila možnost, da določeno

matematično vsebino obravnavajo znova malo drugače: v angleškem jeziku. Pri tem so me vodili različni motivi: povezati dve predmetni področji tako na vsebinski kot na procesni ravni (Sicher-Kafol, 2008), v načrtovanje dejavnosti tudi z vidika obravnave možnih učnih težav (Žakelj, 2013) vključiti več učiteljev. Želela pa sem uporabiti tudi pestre metodične pristope, informacijsko tehnologijo, elemente neformalnega in formalnega formativnega spremljanja preverjanja znanja učencev, pouk pa v korist posameznega učenca tudi notranje diferencirati.

Kompetenca je v dokumentu Evropske komisije Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje: evropski referenčni okvir (2007) opredeljena kot »kombinacija znanja, veščin in stališč v nekem kontekstu«. V članku Medpredmetno povezovanje v osnovni šoli avtorice dr. Barbare Sicherl Kafol (2008: 7) lahko preberemo: »/.../ Bolj kot znanje posameznih disciplin je pomembno znanje za obvladovanje novih informacij in prepoznavanje povezav med njimi – tega pa ni mogoče uresničevati za pregradami posameznih predmetov«.

Upošteva je prej omenjeno in s primerjavo istih strokovnih izrazov v angleščini ter v slovenščini, sem se odločila za učno vsebino iz linearne funkcije. Pri urah matematike pred izvedenima združenima učnima enotama v angleščini bodo učenci obravnavali funkcijo, hkrati pa bodo učenci napisali najprej svoja pričakovanja, opisali omejitve in težave, ki jih pri medpredmetnem pouku pričakujejo. S pomočjo učiteljev matematike in angleščine bodo oblikovali tudi kriterij za samovrednotenje svojega dela.

Ključne besede: medpredmetno povezovanje, diferenciacija, formativno spremljanje

Stališča mlajših učencev do učenja prvega tujega jezika

Tilen Smajla, OŠ/SE Pier Paolo Vergerio il Vecchio Koper-Capodistria

Predavalnica: Mala dvorana

17:35–17:55

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

V prispevku predstavljamo rezultate raziskave stališč mlajših učencev do uvajanja prvega tujega jezika (v nadaljevanju TJ 1) v prvo vzgojno-izobraževano obdobje (v nadaljevanju 1. VIO) Slovenske javne osnovne šole. V šolskem letu 2014/2015 je bil TJ 1 poskusno uveden v eno tretjino osnovnih šol, v naslednjem šolskem letu v naslednjo tretjino, šolsko leto 2016/2017 pa frontalno v vse slovenske osnovne šole. V skladu s smernicami zapisanimi v Resoluciji nacionalnega programa za jezikovno politiko 2014–2018 naj bi TJ 1 v šolah poučevali po pristopu CLIL in tudi z uporabo drugih učnih pristopov, ki so

primerni za poučevanje TJ 1 v zgodnjem obdobju. Glede na to, da stališča niso stalna lastnost človekovega karakterja in se torej lahko spreminjajo, lahko učni pristopi pomembneje vplivajo na učenje in zapomnitev. To nas je spodbudilo, da smo izpeljali raziskavo stališč mlajših učencev do učenja TJ 1. Deskriptivna in kavzalno-neeksperimentalna raziskava je bila izpeljana na vzorcu 257 drugošolcev osmih osnovnih šol v prvem terminu vzorčenja ter 230 drugošolcev v drugem terminu vzorčenja. Izpeljali smo tri raziskovalne hipoteze, in sicer RH 1: Obstajajo statistično značilne razlike v stališčih mlajših učencev do učenja TJ 1 glede na njihovo starost, RH 2: Obstajajo statistično značilne razlike v stališčih mlajših učencev do učenja TJ 1 glede na njihov spol in RH 3: Obstajajo statistično značilne razlike v stališčih mlajših učencev do učenja TJ 1 glede na šolo, kjer se TJ 1 učijo. Rezultati nakazujejo, da lahko povsem potrdimo RH 3. V Bonferroni post hoc preizkusu smo ugotovili, da imajo učenci iz šol, kjer učitelji pri pouku TJ 1 uporabljajo inovativne učne pristope (pristop CLIL in podobne pristope), bolj pozitivna stališča do TJ 1 kot drugi učenci. Nadalje še ugotavljamo, da lahko skoraj povsem potrdimo RH 1, saj so analize prikazale po eno statistično značilno razliko v vsakem terminu anketiranja. V prvem terminu pri trditvi »Ne bojim se govoriti angleško zunaj razreda.«, v drugem terminu pa pri trditvi »Angleščina je zanimiva.« V primeru RH 2 analize niso pokazale statistično značilnih razlik. Posledično slednje hipoteze nismo mogli potrditi. Menimo, da so rezultati raziskave pomembni, saj prinašajo rezultate raziskave stališč do poučevanja TJ 1 v 1. VIO, kar v Sloveniji še ni bilo izpeljano. Rezultat so informativni tudi za učitelje, prinašajo namreč koristne informacije o uspešnosti učnega pristopa pri pouku TJ 1 v zgodnjem obdobju, ki je lahko odločujoče za oblikovanje stališč do TJ v poznejših letih učenja.

Ključne besede: osnovna šola, prvi tuji jezik, spol, stališča mlajših učencev, starost

Pozitivni učinki mednarodnih projektov na Srednji zdravstveni šoli Slovenj Gradec

Eva Meža, Šolski center Slovenj Gradec, Srednja zdravstvena šola

Predavalnica: Mala dvorana

17:55–18:15

Sekcija: Učenje, poučevanje in socialni odnosi v šoli

Na Srednji zdravstveni šoli smo se pred desetimi leti odločili, da se vključimo v mednarodne evropske projekte. Na podlagi razgovorov z dijaki in starši smo prepoznali potrebo po izpopolnjevanju angleščine, spoznavanju različnih kultur, potovanju in

pridobivanju izkušenj v tujini. S pomočjo mednarodnih projektov smo izboljšali delo na več področjih, kot so delo z dijaki, sodelovanje s starši ter sodelovanje znotraj kolektiva. Do sedaj smo uspešno zaključili dva Comenius projekta, trenutno pa sodelujemo v dveh Erasmus + šolskih partnerstvih. Številni dijaki in profesorji so potovali v tujino in nabirali nove izkušnje na različnih področjih. Rezultate in učinke smo analizirali s pomočjo matrike »Učinek+«, ki so nam jo predstavili na izobraževanju koordinatorjev na Cmeplus-u. Pri analizi smo uporabljali različne kazalnike, kot so testi znanja, šolske ocene, evalvacijske vprašalnike, število pobud za nove projekte ter izbirne vsebine. Kot vir podatkov smo uporabili letni delovni načrt šole, letne razgovore pri ravnatelju, vprašalnik o šolski klimi, zaključene ocene pri predmetih, poročila o opravljenih izbirnih vsebinah in šolske statistične podatke. Ugotovili smo, da so dijaki veliko pridobili v znanju angleščine, nadgradili in izpopolnili so svoje komunikacijske veščine. Izpopolnili so se tudi v uporabi informacijskih tehnologij. Predstavljali so multimedijske predstavitve, snemali krajše dokumentarce, sodelovali v video konferencah in seveda bili aktivni na družbenih omrežjih. Ravno tako kot pri dijakih je bilo tudi pri profesorjih zaznati občuten napredek v znanju angleščine. Pridobili pa so tudi nova znanja na svojih strokovnih področjih. Kot posledica mednarodnih projektov se je okrepilo timsko delo in medpredmetno sodelovanje. Uspešno smo izvedli številne učne ure, kot je na primer delavnice iz prve pomoči v angleščini kjer smo sodelovali profesorji zdravstvene nege in profesorica angleščine. V okviru našega prvega Comenius projekta »Pride and Prejudice« smo izdelali skripto z učnimi listi in navodili za delavnice na temo stereotipov za izvajanje izbirnih vsebin ali uporabo pri učnih urah. Tukaj smo povezali učna področja družboslovja in angleščine. Nadalje so projekti okrepili sodelovanje šole s starši, ki so se ravno tako aktivno vključili v izvajanje projekta, predvsem v tednih, ko smo gostili projektna srečanja. V projektne aktivnosti smo vključili tudi lokalno okolje, mestno občino, številna lokalna podjetja in društva. V prihodnje želimo nadaljevati z mednarodnimi aktivnostmi in jih še nadgraditi, na primer z omogočanjem opravljanja praktičnega usposabljanja z delom v tujini.

Ključne besede: projektne aktivnosti, timsko delo, komunikacijske veščine, mednarodni projekti, izpopolnjevanje angleščine

INOVATIVNI PRISTOPI K UČENJU IN POUČEVANJU

INNOVATIVE APPROACHES TO LEARNING AND TEACHING

Spodbujanje ustvarjalnosti, inovativnosti in mednarodne komunikacije s pomočjo fiktivnih podjetji

Darja Stražišnik, OŠ Benedikt, Petra Cafnik Novak, OŠ Benedikt

Predavalnica: Sejna soba 2

10:45–11:05

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Naši otroci ob odraščanju v kulturno raznoliki Evropi potrebujejo pomoč, da se bolje pripravijo na življenje in možnosti v njej. Šolski kurikulum pa je nemalokrat premalo obrnjen k učenčevim pripravam na sodobne izzive. Zato smo veseli, ko jim lahko z drugačnimi, inovativnimi pristopi popestrimo dejavnosti in obenem obogatimo svojo kakovost dela. V šoli velikokrat poskušamo poleg obveznih vsebin razširiti področja delovanja še izven okvirjev, saj si želimo otroke v čimvečji meri pripraviti na prihodnost. To pomeni, da moramo razmisliti tudi, kako jim lahko pomagamo pri razvijanju njihovih potencialov in jih konec koncev pripravimo tudi na vstop na trg dela. Ne samo slovenski, temveč vseevropski. Vse to pa je zanje kup teorije in neznanih pojmov, ki si jih v praksi težko predstavljajo in o njih malo vedo. Mednarodni projekti in partnerstva so nam v veliko pomoč pri širjenju obzorij, spoznavanju in spoštovanju drugačnosti, tvorjenju medkulturnih povezav, izražanju mnenja, usposabljanju in izobraževanju ter seveda sodelovanju z drugimi narodi. V Erasmus+ projektu Y2BE (Youth to Business Enterprise) smo sodelovali s še sedmimi državami in ustvarili pester nabor fiktivnih podjetij. Za nas je bilo zanimivo to, da smo bili podjetniki že osnovnošolci. Namen projekta je osveščanje mladih o poslovnih veščinah in znanju, ki ga sicer z rednim poukom ne bi pridobili. Ne samo, da smo usvojili razna ekonomska področja in termine, tudi praktično smo se lotili ustvarjanja podjetja, raziskave trga, učenja o prodaji, mednarodne komunikacije in še kaj. Seveda ni šlo brez izdelave evropskega življenjepisa. Tako učenci kot tudi učitelji smo se naučili veliko novega in poleg ogromno znanja in nepozabnih izkušenj dobili še prijatelje širom po Evropi.

Ključne besede: podjetništvo v osnovni šoli, mednarodno sodelovanje, inovativni pristopi, šola izven okvirja, evropski projekti

Projekt E-STORY – prispevek k novi nazornosti pouka evropske zgodovine

Darko Štrajn, *Pedagoški inštitut*, Sabina Autor, *Pedagoški inštitut*, Tina Šešerko, *magistrica pedagogike*, Eva Klemenčič, *Pedagoški inštitut*

Predavalnica: Sejna soba 2

11:05–11:25

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Skupaj s predstavniki še šestih držav je Pedagoški inštitut sodeloval v projektu E-story – Media and History. From cinema to the web. (Mediji in zgodovina. Od filma do spleta.) Projekt v shemi Erasmus+ je vodil bolonjski Istituto storico Parri. Izhodišče projekta, ki združuje raziskovalne vpoglede in uporabniške izkušnje, temelji na ugotovitvi, da je »digitalna integracija v poučevanje in učenje potreben korak za evropske šole, zlasti pri poučevanju zgodovine. Pravzaprav kljub temu da so evropske učenke in učenci večinoma 'digitalni domorodci', avdiovizualni in multimedijski viri še vedno predstavljajo neizkoriščen potencial za poučevanje zgodovine v evropski perspektivi. Cilj projekta E-STORY je obogatitev poučevanja zgodovine predvsem na srednji šoli s prenosom novih didaktičnih metodologij za učitelje, za 'učitelje učiteljev' (teacher trainers), raziskovalce ter študente zgodovine in medijskih študij, ki temeljijo na uporabi interneta in IKT«. Če so progresivne pedagogike vsaj že od časa Pestalozzija izrecno razglašale koncept nazornosti pouka, je v času novih medijev treba vzpostaviti novo nazornost pouka. V času 36 mesecev, začnši v jeseni 2016, smo v projektu razvijali razumevanje prezentacij zgodovine v medijih, največ energije in sredstev smo investirali na področju razvoja medijskih kompetenc učiteljev zgodovine in smo si, končno, prizadevali za digitalno dostopnost virov za pouk zgodovine predvsem na ravni srednjih šol. Področje medijskih študijev je še razmeroma mlado in teoretsko v marsičem nekonkluzivno, prav teoretska konsistentnost pa je v mnogih vidikih odvisna tudi od teoretskih nasledkov nedvoumnih evidenc o učinkovanju medijev ter tudi od praktičnih implementacij konceptov v pedagoško prakso. Naš projekt se torej vpisuje v polje vzajemnega vpliva izobraževanja in družbenega komunikacijskega okolja na kritično pomembnem področju zgodovine kot vede in zgodovine kot kolektivnega spomina.

Ključne besede: zgodovina, mediji, splet, pouk, kompetence

Predstavitev EU projekta »Language skills and intercultural issues in the hospitality industry:unity and diversity in the EU labour market«

Erna Vöröš, *Ekonomska šola Murska Sobota, Višja strokovna šola*

Predavalnica: Sejna soba 2

11:25–11:45

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Evropski projekt "Language skills and intercultural issues in the hospitality industry: unity in diversity in the EU labour market" ponuja študentom oz. vsakomur, ki dela na področju turizma in s tujimi obiskovalci, interaktivne kombinirane jezikovne tečaje, ki so sestavljeni iz on-line gradiva in interaktivnega materiala za učenje na štiri oči, ki vsebujejo proučevanje primerov, igre, reševanje problemov, videoposnetke in drugo, z namenom razvijanja jezika uporabnika in usposabljanja, medkulturnih in digitalnih kompetenc, kreativnosti, veščin reševanja problemov in fleksibilnosti. Projekt ponuja tri tečaje za različne jezikovne ravni: interaktiven A1 jezikovni tečaj v 16 jezikih (angleški, češki, francoski, grški, hrvaški, italijanski, latvijski, litvanski, madžarski, nemški, romunski, ruski, slovenski, španski, švedski in turški) vsebuje module »Dobrodošli«, »Hotel«, »Restavracija«, »Strokovne veščine«; jezikovni tečaj A2/B2 v 16 zgoraj omenjenih jezikih vsebuje module "Hotel Reception", "Restaurant", "Restaurant Kitchen", "City", "Hotel Business Centre" in "Management Offices", prva dva modula sta na voljo tudi kot aplikacije za pametni telefon, modul "City" pa vsebuje 3 interaktivne zemljevide in 3 notranje hotelske zemljevide. B2/C1 medkulturni jezikovni tečaj v angleščini vsebuje module "Hotel Front Office", "Catering Service", "Hotel Management", "Conference and Business Services", "Off-site Services" in "Financial Management", medkulturni modul, ki prikazuje kulturne občutljivosti devetih držav projektnih partnerjev, in devet modulov držav, ki predstavljajo zanimive turistične informacije posamezne države. Naloge preverjajo bralne, slušne, govorne in pisne spretnosti. Za ljubitelje slovničnih nalog so na voljo tudi te. Gradivo in mobilne aplikacije so brezplačno dostopne na Moodle e-platforni. Projekt je tudi vir dragocenih vpogledov v kulturne razlike med različnimi evropskimi državami, z nekaj nasveti o tem, kaj lahko naredimo in rečemo, kadar delamo in govorimo s tujci.

Ključne besede: interaktivno kombinirano učenje, on-line gradivo, e-platforma Moodle, jezikovna raven

Študentska Moot Court tekmovanja v službi modernega izobraževalnega procesa

Saša Zagorc, Marjan Kos, *Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani*, Jaka Kukavica, *študent University of Cambridge*, Matija Urankar, *Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki, d.o.o.*

Predavalnica: Sejna soba 2

11:45–12:05

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

V splošni, deloma pa tudi v strokovni javnosti je študij prava zaradi zakoreninjenih predstav in razvojno pogojenih omejitev često in neupravičeno označen kot študij pomnjenja in predavanj *ex cathedra*. Čeprav izobraževalni proces deloma res še poteka na tovrsten tradicionalen način, je preboj diskurzivne metode, še zlasti sokratične, v izobraževalni proces bodočih pravnikov vse bolj očiten. Vzporedno s tem procesom je opazno še krepljenje pristopa “learning by doing”, npr. preko obveznih praks, dela v odvetniških pisarnah ali sodelovanja v pravnih klinikah. Obe plati bolj modernih oblik izobraževanja sta še najbolj izpostavljeni v t. i. moot court tekmovanjih, pri katerih gre za simulacijo sodnega postopka. V okviru teh študenti prava obravnavajo resnični ali hipotetični primer, ga pravno vrednotijo, pripravijo pisni memorandum in ga nato na ustnem delu tekmovanja zastopajo proti drugim študentom, praviloma pred sodniki ali drugimi izkušenimi pravniki.

Čeprav v mednarodnem akademskem okolju že obstajajo številne študije o pomenu moot court tekmovanj za proces učenja, jih v slovenskem pravno-izobraževalnem prostoru zaenkrat še ni mogoče zaznati. V luči naših obsežnih praktičnih in teoretskih izkušenj, ki obsegajo tako vloge tekmovalca in trenerja kot tudi pripravljavca hipotetičnega primera in sodnika na domačih in mednarodnih tekmovanjih, nameravamo v prispevku oceniti dodano vrednost sodelovanja študentov na takšnih tekmovanjih, zlasti v primerjavi z drugimi ustaljenimi oblikami pravnega izobraževanja. Osredotočili se bomo predvsem na tekmovanja s področja človekovih pravic, saj slednje, poleg mednarodnega javnega prava, predstavlja najbolj razširjeno in relativno enakovredno razumljeno pravno področje v regionalnem oziroma globalnem kontekstu.

Zagovarjamo stališče, da bi bilo zaradi številnih pozitivnih eksternalij, npr. učenje s povratno zanko, izboljšanje pisnih in govornih veščin, sodelovanje v skupini, soočenje znanj in mreženje v mednarodnem prostoru, če naštejemo le najbolj očitne, smiselno študentska moot court tekmovanja še v večji meri, kot so že, vključiti v študijske programe pravnih fakultet.

Ključne besede: Moot Court, tekmovanje, pravo, študent, učni program

Čez Ljubelj na drugo stran – sodelovanje med OŠ Bistrica, NSŠ Borovlje in ZRG za Slovence

Mateja Žnidaršič, OŠ Bistrica

Predavalnica: Sejna soba 2

12:05–12:25

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Sodelovanje med OŠ Bistrica, NSŠ Borovlje in ZG in ZRG za Slovence ima dolgoletno tradicijo. Zgodba o spoznavanju se je začela v projektu Manjšina – most med narodi in nadaljevala s projektom Spoznajmo soseda. V prispevku so predstavljeni najnovejši primeri sodelovanja, ki združujejo medpredmetno povezovanje, sodelovalno učenje in evropsko dimenzijo.

Na primeru projektnega dne Spoznajmo soseda avtorica prispevka predstavi načrtovanje, pripravo in izvedbo treh pedagoških delavnic Wir ♥ Sport. / Mi ♥ šport., Wir ♥ Musik. / Mi ♥ glasbo in Da, dort, hier, wir / Tu pa tam, z nam', ki se zaključijo s kulturnim programom, pri katerem sodeluje deset slovenskih, avstrijskih in italijanskih šol. Prvotni cilj delavnic je komunikacija in spoznavanje drug drugega v tujem jeziku, a so vse delavnice postavljene v okvire glasbenega in likovnega ustvarjanja ter športnega udejstvovanja, stran od klasičnega poučevanja tujega jezika.

Posebnost delavnic je tudi ta, da je učiteljica ob pripravi projektnega dne prevzela vlogo koordinatorice oz. mentorice, učencem pa prepustila vlogo ustvarjalcev in jih tako aktivno vključila v vse faze dela. Učenci so sami ustvarili okoliščine, v katerih se radi učijo in javno nastopajo. Sami so dali ideje za družabne igre in jih izdelali po svojih lastnih predstavah, s pomočjo starejših učencev so spesnili himno projekta, izdelali logo, plakate, pisali pisma, postavili športni poligon, posneli kratek film o svojem šolskem vsakdanu, organizirali in vodili dvojezično kulturno prireditev ter se učili drug od drugega. S takšnim načinom dela se ni krepilo le njihovo znanje tujega jezika, temveč tudi »medsebojno sprejemanje, spoznavanje, sodelovanje, spoštovanje, prijateljstvo, različna znanja, vrednote torej, ki utrjujejo življenje v evropski skupnosti in vodijo naprej,« kot je ob spremljavi dogodka sklenil župan Občine Tržič, g. Borut Sajovic.

Ključne besede: tuji jeziki, projektno delo, evropska dimenzija, učitelj koordinator, vrednote

Posodabljanje študijskega programa za izobraževanje učiteljev fizike

Gorazd Planinšič, *Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani*, Sergej Faletič, *Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani*, Aleš Mohorič, *Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani*

Predavalnica: Sejna soba 2

13:25–13:45

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Na Oddelku za fiziko FMF UL izobražujemo bodoče učitelje za poučevanje fizike v srednjih šolah in gimnazijah. Od leta 2012 sodelujemo z mednarodno priznano skupino iz Univerze Rutgers v ZDA, kjer so razvili poučevalski pristop, ki posnema znanstveno raziskovanje (Investigative Science Learning Environment, ISLE). Sodelovanje, ki poteka v obeh smereh, ima velik vpliv na posodobitev izvajanja programa Pedagoška fizika ter na raziskovalno podprto prenovno eksperimentalnih predmetov na Oddelku za fiziko. V predavanju bom opisal glavne značilnosti pristopa ISLE ter njegovo integracijo v naš študijski program.

Ključne besede: didaktika fizike, učenje fizike, poučevanje fizike, ISLE

EDUKA 2

Martina Seražin Mohorčič, *OŠ Koper*

Predavalnica: Sejna soba 2

13:45–14:05

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Projekt EDUKA 2 – Čezmejno upravljanje izobraževanja je nastal iz projekta EDUKA – Vzgajati k različnosti. Izvaja se v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Italija–Slovenija 2014–2020 ter Evropskega Sklada za regionalni razvoj. Projekt naj bi potekal od 1. 9. 2017 do 28. 2. 2019. Njegov cilj je krepitev čezmejnega sodelovanja na področju izobraževanja z razvijanjem enotnih didaktičnih orodij in izobraževalnih modelov. Predvidene dejavnosti bodo koristne še posebej za šole in univerze programskega območja, ki vključuje Pokrajino Trst, Gorico, Videm, Benetke, Osrednjeslovensko statistično regijo, Goriško statistično regijo ter Obalno-kraško statistično regijo. Projekt je razdeljen na več projektnih aktivnosti. OŠ Koper je vključena v projektni aktivnosti Čezmejni razredi. Njen cilj je oblikovanje interdisciplinarne didaktične poti za spoznavanje čezmejnega prostora kot celovite in enovite geografske enote. Aktivnost poteka od

januarja do decembra 2018, v njej pa sodelujejo šole iz Slovenije (šola s slovenskim učnim jezikom: OŠ Koper (KP) in šola z italijanskim učnim jezikom: Osnovna šola Pier Paolo Vergerio il Vecchio(KP)) in Italije (šola s slovenskim učnim jezikom: Večstopenjska šola Sv. Jakoba (Trst) in šola z italijanskim učnim jezikom: Večstopenjska šola Giovanni Lucio (Milje)).

V okviru čezmejnih razredov in čezmejne delovne skupine bo potekalo terensko raziskovalno delo z obiski urbanih centrov, naravnih okolij, zgodovinskih in kulturnih krajev, ustanov, institucij, proizvodnih in obrtniških dejavnosti. Na osnovi gradiva, ki ga bodo sestavili učenci po zaključku terenskega raziskovalnega dela, bo nastala učna enota, ki bo dostopna na spletni platformi. Ker je projekt EDUKA 2 čezmejen in namenjen tudi promoviranju jezika soseda, bodo srečanja in delo potekala tako v slovenskem kot italijanskem jeziku. Ravno tako bo dvojezična tudi učna enota.

Ključne besede: čezmejnost, čezmejni razredi, interdisciplinarne didaktične poti, dvojezičnost, spletno gradivo

Mobilna aplikacija kot orodje za inovativno poučevanje naravoslovja združuje delo v učilnici, poučevanje na prostem in moderne IKT tehnologije

Maja Sever, OŠ Črni Vrh, Lilijana Homovec, OŠ Črni Vrh, Mojca Gorjup Kavčič, *UNESCO Globalni Geopark Idrija*, Nina Erjavec, *UNESCO Globalni Geopark Idrija*, Andrej Šmuc, *Naravoslovnotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani*, Tomislav Popit, *Naravoslovnotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani*

Predavalnica: Sejna soba 2

14:05–14:25

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Projekt ESTEAM, sofinanciran iz EU programa Erasmus+, združuje tri UNESCO Globalne Geoparke – Idrija (SLO), Magma (N) ter Naturtejo (P), osnovni šoli Črni Vrh nad Idrijo (SLO) ter Idanha-a-Nova (P), Oddelek za geologijo NTF - Univerze v Ljubljani (SLO) ter IKT podjetje Locatify (IS). Namen projekta je izboljšati kakovost poučevanja in učenja naravoslovja z boljšim povezovanjem in dopolnjevanjem nacionalnih učnih načrtov naravoslovja z modernimi IKT tehnologijami ter učenja na prostem.

V začetku projekta smo izvedli obsežno mednarodno spletno raziskavo (s poudarkom na Sloveniji, Norveški in Portugalski), v kateri so sodelovali učenci, učitelji in bodoči učitelji naravoslovja (študenti). Izsledke smo povzeli v elektronski knjigi z naslovom Raziskava

nacionalnih učnih načrtov naravoslovja na Portugalskem, Norveškem in v Sloveniji – Rezultati analize s smernicami. V priročniku smo povzeli trenutne metodologije na področju poučevanja naravoslovja, rezultate raziskave nacionalnih učnih načrtov ter potreb, nove trende in dobre prakse ter zaključke in ugotovitve. Tekom raziskave so se pokazale dokaj velike razlike med posameznimi državami. Razlike so opazne že v naboru predmetov, pri katerih se določene naravoslovne vsebine poučujejo. Naravoslovne vsebine so v vseh treh državah različno razporejene v učne načrte naravoslovja, biologije, geologije, fizike, kemije in geografije. Raziskava je pokazala, da se učenci radi učijo naravoslovja, vendar določene vsebine težko razumejo. V zvezi z metodami poučevanja so učenci in učitelji na nasprotnih straneh. Učitelji raje poučujejo po standardnih metodah, medtem ko se učenci bolj nagibajo k sodobnim metodam: uporaba informacijsko komunikacijske tehnologije - mobilne platforme za poučevanje naravoslovja, učenje v naravi, izkustveno učenje, učenje z raziskovanjem ter sodelovalno učenje. Učitelji zelo redko ali nikoli ne uporabljajo tablic ali pametnih telefonov med učnimi urami. Zaskrbljujoča je pogostost učenja na prostem, saj je večinoma izvedenih le manj kot pet dni aktivnosti na prostem letno, kljub temu da si vsi udeleženci učnega procesa želijo več tovrstnih aktivnosti. Na podlagi informacij analize raziskave trenutno pripravljamo vsebine za novo mobilno aplikacijo. Projekt bomo zaključili z izdelavo uporabniškega priročnika ali vodiča za učitelje.

Ključne besede: naravoslovje, učni načrt, mobilna aplikacija, učenje na prostem, IKT tehnologija

Etika in filozofija za otroke – Izkušnje iz mednarodnega sodelovanja, rezultati in dobre prakse

Vojko Strahovnik, Mateja Centa, *Teološka fakulteta, Univerza v Ljubljani*, Urška Lampret, *mlada raziskovalka, Teološka fakulteta, Univerza v Ljubljani*

Predavalnica: Sejna soba 2

14:25–14:45

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Preplet med etiko in filozofijo za otroke naslavlja vidike vzgojnega in izobraževalnega procesa, ki se neposredno ali posredno, eksplicitno ali implicitno nanašajo na etične oz. vrednostne razsežnosti naših življenj. V preseku obojega lahko govorimo tudi o etični vzgoji, med cilje katere vključujemo spodbujanje etične refleksije, avtonomnosti in

odgovornost pri otrocih, omogočanje vpogleda v in razumevanja pomembnih etičnih načel in vrednot, razvoj intelektualnih in moralnih sposobnosti (kritično mišljenje, refleksija, razumevanje, sprejemanje odločitev, sočutje idr.) za odgovorno moralno presojo, odločanje in delovanje, spodbujanje sodelovalnega vedenja ter tvorbo etičnih skupnosti, grajenje posameznikovega značaja, usmerjanje otrok k zavezanosti do prepoznanih temeljnih vrednot, pomena in smisla življenja ter hkrati s tem grajenja samopodobe ter občutka lastne vrednosti, preseganje morebitnih predsodkov, diskriminacije ali drugih neetičnih naravnosti ter praks, ipd. Referat bo predstavil refleksijo o vlogi filozofije za otroke ter kritičnega mišljenja v vzgojnem procesu v odnosu do izkušenj iz mednarodnih projektov ter niza izkušenj, rezultatov in dobrih praks, ki so povezane z mednarodnimi projekti s tega področja (projekti Ethika – Ethics Education in Schools and Kindergartens (Erasmus+, CMEPIUS, Slovenija), Little – Learn Together to Live Together (Erasmus+, Leargas, Irska), Ethics of Sports Education (Erasmus+, Hrvaška), Added Value Learning for Preschool Teachers (Erasmus+, Španija), Ethos – Ethical Education in Primary and Pre-primary Schools for a Sustainable and Dialogic Future (LLP Comenius, Slovenija). V projektih smo sodelovali z organizacijami iz osmih evropskih držav in vzpostavili mednarodno mrežo European Network for Ethics and Values Education, ki vključuje več kot trideset institucij. Izpostavili bomo tudi ključne izzive na tem področju ter pobude, ki smo jih oblikovali, da bi te izzive naslovili.

Ključne besede: filozofija za otroke, etika, etična vzgoja, kritično mišljenje, izobraževalne poti učiteljev in vzgojiteljev

Mednarodno sodelovanje pri razvoju tabel za samoocenjevanje

Sergej Faletič, Gorazd Planinšič, *Fakulteta za matematiko in fiziko, Univerza v Ljubljani*

Predavalnica: Sejna soba 2

16:15–16:35

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Na Oddelku za fiziko UL FMF sodelujemo z mednarodno priznano skupino iz Univerze Rutgers v ZDA na področju poučevanja bodočih učiteljev fizike. Na tej univerzi so razvili tabele za (samo)evalvacijo projektnega laboratorijskega dela študentov, ki se izvaja na način, ki posnema raziskovalno delo znanstvenikov in tako spodbuja razvoj naravoslovnih kompetenc pri študentih. Na UL FMF smo te tabele priredili za predmet Projektno delo, kjer se je hitro izkazalo, da je za naš predmet potrebna še ena dodatna tabela. V

predavanju bom opisal, kako je potekal razvoj nove tabele v sodelovanju z Univerzo Rutgers.

Ključne besede: tabele za samoevalvacijo, projektno delo, ocenjevanje, mednarodno sodelovanje, naravoslovne kompetence

Emancipacijsko izobraževanje za avtonomno zaposlitev

Marta Gregorčič, *Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani*, Metka Bahlen Okoli, *Zavod BOB*, Anja Manja Segulin, *Zavod BOB*

Predavalnica: Sejna soba 2

16:35–16:55

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Predstavljen bo projekt PYLE (Post-YU for Learning Emancipation – Supporting Learners on the Way to Self-realization), ki ga od jeseni 2017 v okviru strateškega partnerstva (Erasmus+ KA2-AE-2/17) vodi Zavod Bob (Ljubljana) v sodelovanju s partnerjema Volunterski center Istra (Hrvaška) in Center za mladinski aktivizem – CYA Krik (Makedonija). Temeljni namen projekta je izdelava neformalnega kurikuluma oz. Programa za razvoj kompetenc za avtonomne zaposlitve (PRIKAZ). Tako v Sloveniji kot v drugih državah nekdanje Jugoslavije se namreč kaže, da formalno in neformalno izobraževanje kot tudi Zavodi za zaposlovanje in njim podobne institucije ter agencije brezposelnih mladih ne usposabljaajo/usposobijo v zadostni meri za inovativne in alternativne zaposlitve. Avtonomne zaposlitve odstopajo od sodobne prekarizacije dela, saj v največji meri naslavljajo solidarnostne ekonomije, torej zadruge, kooperative in na družbo ter skupnost osredotočena združenja in podjetja. Četudi se v Evropi promovirajo koncepti socialne ekonomije (in socialnega podjetništva), pa se zapostavlja izobraževanje za ustanavljanje, vodenje in upravljanje alternativnih oblik skupnostne ekonomije (solidarnostne ekonomije), ki odgovarjajo na širša družbena vprašanja in botrujejo vedno novim krizam. Novih, alternativnih in avtonomnih načinov zaposlovanja sedanje brezposlene generacije mladih ne poznajo niti nimajo podpornih institucij, ki bi jih v tej smeri polnomočile in jih za to usposabljeale. Zato bodo v okvir projekta PYLE predstavljena poglobljena teoretska izhodišča, podprta s primeri dobrih praks, in priporočila, na podlagi kateri bodo udeleženci programa PRIKAZ (brezposleni mladi s področij pedagogike, andragogike, psihologije, socialnega dela idr. visokošolskih programov družboslovnih in humanističnih smeri, ki sodijo med težko zaposljive mlade) skupaj z za to področje

usposobljenimi mentorji iz partnerskih organizacij v letu 2018 in 2019 preveri ter dopolnili neformalni kurikulum ter ga kot alternativo obstoječim programom za zaposlovanje ponudili javnim izobraževalnim institucijam kot tudi zaposlitvenim idr. politikam polnomočenja mladih v smeri avtonomne zaposlitve.

Ključne besede: emancipacijsko izobraževanje, transformativno učenje, avtonomna zaposlitev, študija primerov dobrih praks, Program za razvoj kompetenc za avtonomne zaposlitve (PRIKAZ)

Dobre prakse v okviru študije primera mednarodnega informacijsko podprtega sodelovanja med študenti na relaciji Maribor/Harkov

Jernej Huber, Gregor Polančič, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Univerza v Mariboru, Paul Brin, Harkovski politehnični inštitut, Nacionalna tehnična univerza Harkov, Ukrajina

Predavalnica: Sejna soba 2

16:55–17:15

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

V okviru projekta »E-Internationalization for collaborative learning« (EICL), ki ga je Evropska unija finančno podprla v letih 2010 – 2013 in katerega namen je bila internacionalizacija evropskega visokega šolskega z uporabo informacijskih tehnologij in izboljšanje mobilnosti študentov in profesorjev, smo v zimskem semestru študijskega leta 2011/2012 prvič izvedli dva ti. binomiala oz. mednarodni informacijsko podprti sodelovanji - s študenti Inštituta za informatiko na Fakulteti za elektrotehniko in računalništvo Maribor iz Slovenije ter študenti poslovne administracije Harkovskega politehničnega inštituta na Nacionalni tehnični univerzi Harkov iz Ukrajine. Znotraj prvega binomiala je potekalo e-sodelovanje med študenti predmeta »Strateško načrtovanje«, ki se je izvajal v Harkovu in študenti predmeta »Upravljanje informacijskih tehnologij in storitev«, ki je bil izveden v Mariboru. Drug binomial je povezal mariborske študente predmeta »Strateško planiranje« in harkovske študente predmeta »Strateško načrtovanje«. Sodelovanje v obliki prvega binomiala smo ohranili do danes in tako že sedmo leto nadaljujemo tradicijo elektronsko podprtega sodelovanja med slovenskimi in ukrajinskimi študenti. Z udeležbo pri projektu EICL smo podprli dva globalna projektna cilja: 1) vpeljavo mednarodnih procesov v univerzitetne pedagoške programe z uporabo informacijskih tehnologij in 2) izboljšanje mednarodnega sodelovanja študentov in

profesorjev v pedagoškem procesu z uporabo internacionalizacije v pilotnih študijskih predmetih. Podprli smo tudi dva rezultata projekta EICL: 1) preizkus virtualne internacionalizacije pedagoškega procesa v praksi in 2) generalizacija izkušenj pri uporabi e-orodij za internacionalizacijo pedagoškega procesa. V prispevku bomo predstavili naše mnenje o koristih tovrstnega sodelovanja in oceno primernosti uporabljenih orodij za uporabo pri mednarodnih informacijsko podprtih binomialih med študenti različnih držav in različnih študijskih področij. Strnili bomo dobre prakse in orisali način, kako z minimalnim naporom pripraviti infrastrukturo, ki študentom predstavlja možnost poslovnega mreženja v mednarodnem prostoru.

Ključne besede: mednarodno sodelovanje študentov, mednarodni pedagoški proces, informacijsko podprte rešitve za sodelovanje študentov, dobre prakse pri mednarodnem sodelovanju študentov, uporaba spletnih konferenc pri pedagoškem procesu

Inovativne metode poučevanja s pomočjo kamišibaj gledališča

Petra Korenjak Marčun, OŠ Naklo

Predavalnica: Sejna soba 2

17:15–17:35

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

V svoji predstavitvi bo avtorica predstavila kratko zgodovino Kamišibaj gledališča, spregovorila o pomembnosti dobre dramaturške zasnove in uporabe različnih planov ter o načinih izvelčenja posameznih slik oz. prizorov. Nadalje bo predstavila nekaj primerov inovativnih metod uporabe kamišibaja v različnih obdobjih otrokovega razvoja. Spoznali bomo kako se je lotila izdelave kamišibaja z nadarjenimi učenci na taboru. Ti učenci so nato kamišibaje predstavili mlajšim učencem v drugem in tretjem razredu. V naslednjem polletju je nato vključila v izdelavo prvih prizorov učence v oddelku podaljšanega bivanja s katerimi so naredili kratke uganke v tehnikah papirnatega gledališča. Nato bo predstavila sodelovanje pri medpredmetnem povezovanju Likovnega snovanja in Ruščine in čisto na koncu sledi predstavitev organizacije kulturnega dneva zasnovanega na upeljavi kamišibaj gledališča v celotno populacijo od prvega do tretjega razreda. Vsi učenci, ki so na ta dan izdelali svoje gledališče so se nato pridružili vseslovenski akciji "Zaigraj kamišibaj" in 9. maja zaigrali pred celotno šolo.

Ključne besede: likovna umetnost, kamišibaj gledališče, nastopanje, kadriranje, kreativnost, ilustracija, inovativni pristop

Izhodišča gledališke pedagogike ob študiji primera iz Velike Britanije

Irina Lešnik, *Pedagoška fakulteta, Univerza na Primorskem*

Predavalnica: Sejna soba 2

17:35–17:55

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Gledališka ali dramska vzgoja (TIE – Theatre in Education, DIE – Drama in Education), je v anglosaškem svetu navadno zastopana v okviru samostojnega predmeta, ki ga poučujejo posebej za to usposobljeni učitelji. V nasprotju s pri nas prevladujočim prepričanjem pa pri tem ne gre (le) za pripravo gledališkega projekta, namenjenega predstavitvi pred zainteresirano javnostjo, pač pa je v skladu z bogatim izročilom Dorothy Heathcote, Gavina Boltana in drugih utemeljiteljev drame v vzgoji in izobraževanju ključen poudarek na celostnem pristopu pri obravnavi izbranih učnih vsebin iz vseh predmetnih področij. V ospredju so aktivni učenci, ki skozi lastno izkušnjo v varnem svetu dramske fikcije osmišljajo učne vsebine in se do njih tudi kritično opredelijo. Učitelj ne izhaja iz tradicionalne pozicije moči, pač pa prenese velik del odločitev na učence ter jih zgolj usmerja do zastavljenih ciljev. Vse poteka v obliki dramske igre, znotraj katere učitelj in učenci prevzemajo različne vloge, jih po potrebi odložijo, pa spet prevzamejo. V skladu z zapisanim so metode gledališke pedagogike primerne tudi za obravnavo čustveno kompleksnejših tem, saj izbrana vloga hkrati omogoča tako popolno bližino kot tudi potrebno distanco pri opredelitvi do izbrane teme. V pričujočem prispevku predstavljam primer obravnave zahtevne zgodovinske teme holokavsta in 2. svetovne vojne, ki sem jo kot zunanja opazovalka spremljala v okviru akademskega gostovanja na Birmingham City University (Velika Britanija). V študijo primera so bili vključeni otroci stari od 9 do 11 let, ki so se znotraj dramske igre predstavili v čas tik pred 2. svetovno vojno in spremljali sovrstnico Inge (učiteljica v vlogi) na prisilnem potovanju od Berlina do Birminghama, se soočali s težavami pri vključevanju v novo okolje in razmišljali o novodobnih beguncih.

Ključne besede: gledališka pedagogika, drama v vzgoji, igra, celostno učenje, kritično mišljenje

The challenge of positioning – supporting student academic writing

Olga Markič, *Filozofska fakultata, Univerza v Ljubljani*, Brigitte Römmer-Nossek, *University of Vienna*

Predavalnica: Sejna soba 2

17:55–18:15

Sekcija: Inovativni pristopi k učenju in poučevanju

Narrowing down of the topic, finding a precise research question, and relating this to the larger academic context pose a great challenge to students. In order to be able to choose what belongs into the state of the art-section, they do not only need to know relevant findings, theories, and concepts in the field, they also need a clue where they are epistemologically and they have to be able to reflect on the hidden assumptions which are the premises their work builds upon. In short, they need to know what they are doing as researchers.

Process oriented writing didactics offers methods for supporting the finding of the research question. The state of the art is usually seen as an obvious task by teachers, but experienced as challenge by students. In order to support them, we started to develop, test, and refine didactic material to support this task for BA and MA students of various disciplines.

In our presentation we will introduce these materials and position them in the writing process and give example of workshop contexts they can be used in.

Ključne besede: academic writing, writing didactics, epistemology, assumptions, philosophy of science

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES

PROSTOR ZA VAŠE ZAPISKE
NOTES